

***Atuartitsissutit sumiiffinni qinigas-
siissutit ilikkagassatut pilersaarutis-
saannut siunnersuutit***

A: Siunertat ilisarititsinerlu

Atuartitsissutit sumiiffinni qinigassiissutini atuartitsinermi siunertaq

(Tak. Atuarfimmi atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat aamma atuartitsissutit siunertaat kiisalu ilikkagassatut anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni § 38)

Atuartitsinerup siunertaraa atuartut atuartitsissutit susassaqarfii sisamat, makku: assassorneq ilusilersuinerlu, eqqumiitsuliorneq illussanillu titartaaneq, timersorneq silamiinnerlu kiisalu nipilersorneq, erinarsorneq, timip aalatinnera isiginnaartitsinerlu, paasisaqarfigissagaat tamatigoortumillu piginnaasaqarfigilissaagaat. Sumiiffinni ataasiakkaani ilinniartitsissutissatut toqqakkani ilaatinneqassapput sumiiffinni ileqqut kulturikkullu aaqquissuussinerit siunertaralugu kulturip pilersitsiffiusullu ataqatigiinnerannik paasisitsineq. Atuartitsinerup peqataaffigissavaattaq atuartut kulturikkut oqaluttuarisaanerup nalinginik oqaatiginneriaatsinillu nutaalianik pisoqaasunillu paasisaqarfiginnillutillu paasinnissasut.

Imm. 2. Atuartitsinerup atuartut pitsaasunik misigisaqartissavai suliaqarnikkut, pilersitsinikkut timersornikkullu sammisaqarnerni. Atuartitsinerup annertusassavaa atuartut eqqarsartaatsimikkut peqqissuunerat, misigisaqarusussusiat, isumassarsiullaqqissusiat pilersitserusussusiallu kiisalu tatigitilissavai pilersitaqarluni sammisaqarnerni aamma oqalunnani oqaatiginneriaatsini pilersitsisinnaaneritut.

Imm. 3. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut allat peqatigalugit suliaqarluni, pilersitsiffiusunik timersorlunilu sammisaqarnerit naleqassusiannik nuannissusiannillu misigisaqassasut. Atuartitsinerup nukittorsassavaa annertusarlugulu atuartut sumiiffimmini kulturikkut, inooqatigiinnikkut inuussutissarsiornermullu tunngasunik sammisanut peqataarusunnerat pisinnaasaallu.

Imm. 4. Atuartitsinerup atuartut paasisaqartissavai paasinnitsillugillu nammineq allallu inuiatigitiit kulturiannik inooriaasiannillu. Atuartut pisinnaasaqarfigilissavaat atortut, ileqqut kulturillu ataqatigiissillugit sulinerminni kulturikkut oqariartaatsit aamma ataatsimooqatigeeriaatsit naliersinnaallugillu ineriartortissinnaanissaat.

Siunertaq pillugu oqaaseqaatit atuartitsissutissallu inissinneqarneri

Atuartitsissutissaq sumiiffinni qinigassiissutit, atuartunut tamanut, piffissaq atuartitaasussaataitaneq tamakkerlugu, pinngitsoorani atuartitsissutigineqassaaq. Taamaalilluni atuarfimmi alloriarfinni pingasuusuni tamani anguniagassatut siunertat aalajangersagartaanni, siunertarisat immikkoortuisa siullianni taaneqartutut, atuartitsissutissap pingaarnerusutut imarisassai sisamaasut

makkuupput: *assassorneq ilusilersuinerlu, eqqumiitsuliorneq illussanillu titartaaneq, timersorneq silamiinnerlu kiisalu nipilersorneq, erinarsorneq, timip aalatinnera isiginnaartitsinerlu.* Atuartitsissutissat pingaarnerusutut immikkut taaneqartut taakkua sisamat imarisaasa ilaat, sumiiffinni ataasiakkaani toqqarusutat, pisariaqartitsineq periarfissallu tunngavigalugit aalajangersarneqartassapput, toqqakkallu taakku alloriarfinni pingasuusuni tamani atuartitsissutissap immikkoortuinik tamanik imaqartinneqartariaqanngillat atuartitsissutissallu immikkoortui tamakku, atuartitsissutissami ilikkagassatut anguniagassatut siunnersuutaasunut, naapertuuttariaqaratik. Akullerni alloriarfimmi assassornermik ilusilersuinermilu atuartitsineq assersuutigissaanni, atuartitsinerup taassuma imarisassaanik tamaginnik imaqartillugu atuartitsissutissallu akimorlugit atuartitsissutigalugu ingerlanneqarsinnaavoq, akulliit alloriarfianni atuartitsissutissap taassuma imarisaasa ilaanni aalajangersimasuni atuartitsineq ingerlanneqarsinnaavoq, angajullernilu alloriarfimmi atuartitsineq atuartitsissutissap immikkoortortaasa ataanni atuartitsinermi imarisaasinnaasut ataaseq arlallilluunniit immikkut ilusilersorlugit aqqissorlugit atuartitsissutigineqarsinnaapput imaluunniit alloriarfinni pingasuusuni tamani atuartitsissutissap imarisaasa iluini immikkoortunik assigiinngitsutigut aqqissukkanik atuartitsinissamik neqerooruteqartoqarsinnaavoq. Pingaruteqarporli atuartut pingaarnerusutut immikkoortuni sisamani piginnaassutsinik, periartaatsinik kiisalu atuartitsissutissap imarisaani ataasiakkaani nalunngisassanik tunngaviusunik immikkut soqutiginniffigalugit piginnaaneqarfigalugillu paasisaminnut itisilerillutik suliaqarsinnaanerminnik nalunngisaqalernissaminnut tamatigoortunik periarfissinneqarnissaat.

Atuartitsissutissaq sumiiffinni qinigassiissutinik atserneqarsimavoq, sumiiffinni atuarfiit aammalu sumiiffinni isumalluutit kissaatigisallu akornanni ikioqatigiinnerup nukittorsarneqarnissaa kissaatigineqarmat. Taamaaliornikkut sumiiffimmi ilikkagassatut pilersaarutit iluini ilikkartikkumasat sumiiffinni immikkut pingaruteqartitaasinnaasut sumiiffinnilu aalajangersimasumik pissusilersorfiusalersimasinnaasut imaluunniit immikkut ittumik atuartitsissutaanissaminnut periarfissaqarfiusinnaasut ilanngussorneqarsinnaassapput. Periarfissat amerlasoorujussuusinnaapput assersuusiornikkullu ilaat makku taakkartorneqarsinnaapput: savat meqquinik nuersagassaliorneq, avittat, erinarsortartoqatigiinnik ingerlatsineq, qilaatersorneq, noqartilissorneq nipi- lersoqatigiiliorluniluunniit nipilersorneq, sisoraatinik sangusaarneq qaqqasiernerlu.

Inuit sumiiffinni ataasiakkaaneersut, piffissani ingerlatsiviusuni sivisunerusuni sivikinnerusuniluunniit, atuarfimmi ilinniartitsisunik, ilinniartitsissutaasinnaasunik tamakkualu ingerlanneqarsinnaanerinik, aaqqissueqateqarnerisigut ilinniartitsisusarsinnaanissaat siunertarineqarpoq. Taakkua sumiiffinni immikkut ittunik nalunngisanik, periartaatsinik il.il. atuartunut ingerlatitseqqissinnaapput aammalu ilinniartitsinermi atuarfiup ilinniartitsisuinut tapertatut atuuffeqarsinnaallutik. Atuartitsissutissani atuartitsissutissaniluunniit imminnut qanitariissuni, atuarfinni sumiiffinnilu inuiaqatigiinni, piginnaasassanik nalunngisassanilluunniit immikkut ittunik pisariaqartitsisoqartillugu, inunnik atuarfinit allaneersunik imaluunniit kommuninit allaneersunik, immikkullu suliasamat tunngasunik ilisimasalinnik, aggersitsisinnaasarnissaq naleqquttuusaaq.

Sumiiffinni qinigassiissutit ilikkagassatut pilersaarutitaasa ilitsersuutitaanni ilikkagassatut anguniagassat qitiusumit nalunaarutit aalajangersagaannginnerat pequtigalugu ilikkagassatut anguniagassat pinngitsoorani anguniagassaanngillat, taamaattuermikkullu atuarfinit kommuninullu ilitsersuutaannartut isigisariaqarlutik. Taamaattumik atuartitsinissamat naliliinissamullu siunnersuutini assersuutit ataasiakkaaginnaat suliarineqarsimapput, tamakkualu sumiiffinni ataasiakkaani atuartitsinerup naliliisarnissallu ingerlanneqartarnissaannut siunnersuusiornissamat najoqqutassatut qissimigaagassiaannaapput. Assersuutigalugu timersornermik silamiinnermillu ilinniartitsineq taamaallaat ilikkagassatut pilersaarutinik siunnersuusiordigineqarsimasuunini pequtigalugu tamatigoortumik peqqissaartumillu ilinniartitsiffiusinnaanngilaq. Taamaattumik – sumiiffinni qinigassiissutit ilikkagassatut pilersaarutitaasa ilitsersuutitaannaat sumiiffinni ataasiakkaani atorniaraluaanniluunniit – atuartitsinissamat naliliinissamullu siunnersuutitaat atuartitsissutit anguniagaanut naapertuuttunngorlugit ilaartussallugit pisariaqarpoq.

Ilikkartitsiniarnermi isiginnittaatsit suleriaatsillu

Sumiiffinni qinigassiisutini atuartitsineq suliassanik tigussaasunik suliaqarnissamik aallaaveqartinneqarpoq. Tigussaasunik suliaqarnikkut aammalu ilinniartitsisut, atuartut, angajoqqaat, eqqumiitsuliortut, nipilersortartut, timersortartut inuillu allat atuartitsissutissamut attuumassuteqarsinnaasut oqaloqatigiittarnerisigut atuartoq pisinnaasassanik atuartitsissutissamut tunngassuteqartunik assigiinngitsunik pissarsisinneqarsinnaassaaq, taamaaliornermullu atassuteqartumik atuartitsissutissani allani tamani piginnaasassaminik assigiinngitsorpassuarnik ineriartortitsissalluni.

Saqqummeeriaatsit assigiinngitsut suliarineqartillugit nutaaliorsinnaanermik piginnaassuseqalernissaq eqqanaarniarneqassaaq, atuartut nutaaliorsinnaassutsimik sulinerminni aalajangersimasumik ingerlatseriaaseqarnerisigut.

Atuartut tamarmik atuartitsissutissap imarisaasa pingaarnersaanik sisamanik suliaqassapput, taamaaliornermikkullu atuartitsissutissap imarisaasa pingaarnersai assigiinngitsut tamaasa piginnaeqarfigilissallugit. Ilikkagassatut anguniagassat pillugit suliassanik aaqqissuinermi atuartut periartaatsitigut suleriaatsitigullu assigiinngitsutigut piginnaasassaannik pitsaasunik pissarsitinneqassapput.

Kulturip suugaluartulluunniit assilissatigut, nipilersuutitigut, assaat timerlu atorlugit saqqummiisinnaanermik piginnaassuseqarneq tunngavigaa. Atuartitsissutit sumiiffinni qinigassiisutit kulturi pillugu atuartitsissutissatut atuuffimmini pissusitoqqat attattuarneqarnissaat aammalu nutaamut ineriartornerup sorlassai nutaat ataatsikkut pilersitassaraat. Atuartitsissutit pissusaasa taamaattut marloqiusaanerat nukittorsarneqassaaq eqqaamaneqarlunilu. Sumiiffinni qinigassiisutit kulturit, pissusitoqqat nutaamillu eqqarsarnerup naapiffii atuartitsissutissatut periarfissaqarfigaat.

Pingaaruteqarpoq atuartitsissutissamut tunngalluinnartunik aammalu atuartitsissutissat akimorlugit ingerlatsinikkut suliaqartarnissaq. Atuartitsissutissamut tunngassuteqarluinnartunik pikkorissartitsinerit ingerlanneqarnerini tunngaviusumik pisinnaassutsit ilinniarneqarlutillu sungiusartinneqassapput. Atuartitsissutissat akimorlugit suliaqartarneni atuartitsissutissat taakkua suleriaasissartaanik eqqarsartaatsitullu tunngavigisaanik paasinnittoqarsinnaavoq, taamaaliornermilu atuartut nalunngisassanik paasisimasanillu nutaarluinnarnik pissarsisinneqarsinnaallutik.

Atuarfimmi eqqumiitsuliornermut tunngatinneqarnerusunik sammisaqartitsinerup atuartut malugissutsimikkut, eqqarsarsinnaassutsimikkut ilikkagaqarniarnerminnilu periartaatsimikkut pissarsiaqarnissaat eqqanaassavaa, eqqumiitsuliornermullu tunngassuteqarnerusunik sammisaqartitsinerup atuartut silarsuarmut tamatta inuuffigisatsinnut ”igalaanik nutaanik ammaassiffigissavai”, kiisalu silarsuarmut isiginnilersitsinissaannik akuersaarnissaannillu ammaassiffigissavai atuartullu eqqarsaataannik aallarartitsilluni. Taamaalilluni atuartitsinerup aaqqissorneqarneratigut atuartut atuartitsissutissamut tunngasutigut annertunerusunik itinerusumillu eqqarsaatiginnittarnerat, assigiinngitsumik ilikkariaaseqarnerat suleriaaseqarnerallu ikorfartorneqarlunilu eqqanaarneqartariaqarpoq.

Iikkagassatut pilersaarusiap ator neqarnissaanut ilitsersuut

Iikkagassatut pilersaarusiap immikkoortunut sisamanut immikkoortiterneqarsimavoq immikkoortiterinerillu taakku anguniagassatut aalajangersakkani pingaernerutitatut immikkoortunut naapertuupput ukuuppullu:

- assassorneq ilusilersuinerlu,
- eqqumiitsuliorneq illussanillu titartaaneq,
- timersorneq silamiinnerlu,
- nipilersorneq, erinarsorneq, timip aalatinnera isiginnaartitsinerlu.

Iikkagassatut pilersaarusiap aammattaaq ammukaartunngorlugit sisamanut immikkoortiterlugu, ataani takuneqarsinnaasutut, inississorneqarsimavoq:

<i>Iikkagassatut anguniagassat</i>	<i>Atuartitsinissamat siunnersuutit</i>	<i>Naliliinissamat siunnersuutit</i>	<i>Atortussatut siunnersuutit</i>
Immikkoortortaq		Immikkoortortaq	
Immikkoortumi uani atuartitsissutissami ilikkagassatut anguniagassanut siunnersuutit immikkoortortanut tunngassuteqartut nalunaarsorneqassapput.	Immikkoortumi uani atuartitsinermi suliaasinnaasunut, - ingerlatsinernut, - periaatsinullu siunnersuutit nalunaarsorneqassapput, taakku alu ilikkagassatut anguniagassanut ataasiakkaanut ilikkagassatullu anguniagassanut immikkoortukkaartunut tunngatinneqassapput. Siunnersuutit ilikkagassatut anguniagassat anguniarlugit qanoq ingerlatsisoqarsinnaanerani assersuutaapput siunnersuutaannaallutillu.	Immikkoortumi uani naliliisarnissamat siunnersuutit, ammukaartumi siullermi, ilikkagassatut anguniagassat eqqartorneqartut tunngavigalugit suliarisassat, allatorneqassapput. Siunnersuutit ilikkagassatut anguniagassanik tunngaveqarluni qanoq naliliisoqartarnissaanik assersuutaapput siunnersuutaannaallutillu.	Immikkoortumi uani ilinniartitsinermi atortussaasinnaasunik siunnersuutiniq allattuisoqassaaq – tamatumani eqqarsaatigineqarput atortussat atuartunit ator neqarsinnaasut ilinniartitsisumillu ator neqarsinnaasutut siunnersuutit. Siunnersuutit atortussat sorliit sulinermi ator neqarsinnaaneraniq ilitsersuutaannaapput.

Iikkagassatut anguniagassat

Iikkagassatut pilersaarutini ilikkagassatut anguniagassat siunnersuutigineqartut pingaarnersiorlugit tulleriaarneqarsimanngillat taamaaliornerlu aamma atuartitsissutissamik ingerlatsinissami ajornarsiaartuutitsinerunngilaq. Taamaattumik ilikkagassatut anguniagassat pingaaqatigiipput inississorneqarsimanertillu naapertorlugu tulleriaarneqartariaqaratik. Ikkagassatut anguniagassat ilaat annertuumik pingaaruteqaateqarput anguneqartinnatillu sivisuumik atuartitsissummut atuartitsissutissallu akimorlugit atuartitsinermik ingerlatsiffiusariaqarlutik ilikkagassatullu anguniagassat ilaat sakkussatut anguniagassapput annertunngitsut kisimiitinneqarlutillu ator neqarsinnaanissartik siunertaralugu ilinniarneqarsinnaasuupput, aammali anguniagaq aalajange-reerlugu suliaasanut annertuunut, qulequttanut annertuunut ingerlatsinernullu annertuunut sakkussatut ator neqarsinnaasuullutik.

Ikkagassatut pilersaarutip nammineq sannaata ilinniartitsinermillu ingerlatsinissamat qanorlu iliuusaasinnaasunut siunnersuutitaasa ilikkagassatut anguniagassanut tunngassuteqartut isumassarsiorsinnaaneq ajornarunnaarsippaat. Ikkagassatut siunnersuutigineqartut iluini qanoq iliuusissatut siunnersuutit ilinniartitsissutissami tunngavigissallugit naammangillat, tunngavisatulli ataasiakkaatut periarfissat arlaqartut akornanni siunnersuutaannaallutik.

Atuartitsinissamut siunnersuutit

Atuartitsinissamik ingerlatsinissat atuartunut ilinniartitsisunullu periusissaasinnaasutut ilaatigullu sulinermik ingerlatsinissamut malinneqarsinnaasutut ilusilersorneqarsimapput. Atuartitsinissamik siunnersuutit immikkuutaarlugit atorneqarsinnaapput, kisiannili ilikkagassanut anguniagassatut siunnersuutit tamakkerlutik ilikkagassatut anguniagassanik atuartitsissutissanillu allanik ataqateqartinneqarlutik pitsaaneruseqarsinissamut ingerlanneqarsinnaapput; taamaaliornikkut atuartitsissutissamut tunngasunik ineriartortitsineq imaqarluartoq pilersinneqarsinnaavoq.

Ingerlatsinissatit tamaasa atuartut suliaqarnerminni ilikkagassatut anguniagassaannik katiterinermik aallartittakkit. Taamatullu atuartitsissutissani atuartitsissutissanilu imminnut qanitariissuni allani ilikkagassatut angunigassat ingerlatsinissamut tunngassuteqartut nassaariortukkit. Ilikkagassatut anguniagassat tamarmik katersorneqareerpata qulequttat imaritikkumasallu sorliit ilikkartitsiniarluni ingerlatsiniarnermi pitsaanerpaamik ataatsimoorussatut qulequtsiussorlugit atorneqarsinnaanersut nalilersorneqassapput. Taamaalioreernerup kingornatigut aatsaat atuartitsinissamik ingerlatsinissat immikkuualuttortai piareersarneqarsinnaanngussapput. Atuartitsinissanik ingerlatsinissanut tamanut atuartitsinissamik aqqissuusseriaatsit, ilikkagassatut anguniagassat anguniarneqarnerinut pitsaanerpaamik atorneqarsinnaasut, toqqartorneqassapput.

Naliliinissamut siunnersuutit

Atuartut ulluinnarni periutsit assigiinngitsorpassuit atorlugit nalilersorneqarsinnaapput. Ilikkagassatut pilersaarutini nalilersuisarnissamut siunnersuutit siunnersuutit atuartitsinermillu ingerlatsinermi qitiutillugit tunngavissatut eqqarsaataapput. Tamatumani eqqaamaneqassaaq ilikkagassatut anguniagassat pillugit nalilersuineqartassamat, nalilersuinerit tamakku ilikkagassatut pilersaarutini siunnersuutaasunit imaluunniit sumiiffinni ataasiakkaani aalajangersakkanit tigu-saagaluarpataluunniit. Taamaaliornissami naliliisarneq pitsaasoq eqqanaarniaraanni, eqqaamaneqassaaq anguniagassaq atuartunut angajoqqaanullu erseqqilluinnartoq paasinarluinnartorlu aallartiffiussamat. Naliliisarneq taamaallaat pilersitatut inaakkanik anguniagaqarnermut taamatullu angusaqarsimanermut naliliiniutitut ilaatigut ingerlanneqarlunilu atorneqartarpoq. Ilaanneeriarluni naliliineq piffissanik sivilisuneruseqarsinissamut akunniliilluni ingerlanneqartassaaq. Taamaaliornermi suliattoqqat suliallu nutarfasinnerusut suleriaatsit imaluunniit sulinermik ingerlatsinissanermi ukiup ingerlanerani alloriarfiulluunniit ingerlanerani nikerartinneqarsinnaasumik ingerlanneqartussat isumaqatigiissutaareersunik piffissalersuineq imminnut assersuunneqartarsinnaapput. Pingaaruteqarpoq ulluinnarni piffissanilu akuttuneruseqarsinissamut. Atuartut, angajoqqaat ilinniartitsisullu ataatsimoorullugu naliliisarneq atuartup ineriartorneranik naliliinissamut sakkussaraat. Taamaaliornermi atuartup ingerlatsinerni tamani alloriarfinnilu tamani anguniagassatut aalajangersagaasimasunik angusisimanera eqqanaarniarneqartassaaq. Ilitsersuutitut sulianut malitassianullu katersuiveqartitsineq, taassumaluunniit assigisaatut atuuttunik peqartitsineq, piffissap sivilisinnerusup sivilisuneruseqarsinissamut iluani naliliinernut ikorfartuutaassapput. Tamatumani saniatigut suliat assigiingitsut imaluunniit assilisatut nalunaarsuutit toqqorterneqarsimasut atuartut pisinnaaligaannut tamanut, ilikkarniarnerminnilu ingerlataannut tamanut, uppernarsaataasinnaapput.

Oqalulluni allallunilu naliliisarnerit saniatigut, ilikkagassatut pilersaarummi siunnersuutigineqarpoq sulinermi sanaat tamarmik illerfiusamut katersuivimmuut toqqorterveqartinneqassatut. Illerfiusami tassani suliaasiissutit kiisalu ilitsersuutit assigiinngiiaartut il.il., atuartumullu tunniunneqarsimasut, katersorneqarsinnaapput taamaaliornermilu piffissap sivilisuup ingerlanerani naliliisimanerit isumaqarnerulertinneqarsinnaapput.

Atortussatut siunnersuutit

Atuartitsinermi atortussatut nalunaarsorneqarsimasut ilinniartitsisunit atuartunillu atugassaapput.

Kalaallit Nunaanni saqqummersinneqarsimasut pisariaqartitat tamarmik ilanngunniarneqarsimapput. Tamatumunnga ilanngullugu erseqqissarneqassaaq atortussat toqqartorneqarnerini naqiterititsiviit saqqummersitaannik ataasiakkaanik pitsaassusilersuilluni nalilersuisoqarsimann-gimmat. Atortussatut nalunaarsorneqarsimasut taamaalillutik atortussatut atorneqarsinnaasutut ilusilikkatut nalilernerqarsimapput. Taamatut nalunaarsuisimaneq saqqummersitap saqqummersi-tanut allanut naleqqiullugu pitsaaneruneranik naliliinerunngilaq.

Taamaattumik atortussatut nalunaarsorneqarsimasut tamakkiisutut isigineqassanngillat, ta-mannalu tunngavigalugu atuarfiit ilinniartitsisullu kajumissaarneqarput ingerlaavartumik nam-mineerlutillu atortussanik ujarlertaqqullugit, taamaaliornermikkut atuarfiup atuartitsissutissamut atortussaatai nutarterneqarsimatittuassagamikkit.

Atuartitsinerup piareersarneqartarnera

Angajullit alloriarfianni atuartut teknikkikkut ilisimasassamikkullu pikkorissusii inissereersi-massapput. Assassornerup kulturikkut inuiaqatigiinnilu pissutsinut nunarsuarlu tamaat eqqarsaa-tigalugu atassuteqarnera paasisimassavaat. Misileraalluni nutaaliorniarlunilu suleriaatsit atorlugit takussutissiisinnaallutillu sulianik naammassisaqarsinnaassapput.

Assassorneq ilusilersuinerlu

”Najoqqaaviga”

Assassornermi ilusilersuinermilu kiisalu sumiiffinni qinigassiisutini atuartitsissutissanilu allani ilikkagassatut anguniagassat siunnersuutigineqartut tunngavigalugit atuartitsinissamut tunnga-viusumik pilersaarusiorsinnaanermut assersuut:

Ilikkagassatut anguniagassat:

- titartagaliortarnerit ineriartortitsinerillu ilisimaaralugillu ingerlassinnaassagaat (ilusilersui-neq)
- atortussiat assigiinngitsut, soorlu pappiaqqat naliginnaasut, pappiaqqat qeratasuut, qisuit, saffiugassat marrarlu atorlugit sanariaatsit tulluartut ilisimaarissagaat (ilusilersuineq)
- atortussiani assigiinngitsuni qiperueriaatsimut tunngaviusumik periutsit atorsinnaassagaat (eqqumiitsuliorneq)

Ingerlatassami sammineqartussaavoq, najoqqaavimmik (krus-imik) tiitorfimmilluunniit atorsin-naasumik kusassakkamillu, atuartup nammineq piliaatut ilisarineqarsinnaasumik, sananissaq.

1. Ingerlatsinissamut siulequtsiussaq.

Atuartut krus-inik tiitorfinnillu assigiinngitsunik nassassapput. Taavalu internetimi atuarfiullu atuakkanik atorniartarfiani krus-it, tiitorfiit allallu najoqqaanermut atorneqartarsimasut pillugit paasiniaasoqassaaq. Taakkua qanoq atorneqartarnerisut isikkuilu pillugit oqalooqatigiigitsi. Ator-neqartarneri isikkuilu ataqatigiippat – aammalu sooq assigiinngissuteqarpat.

2. Tiitorfiup ataatsip qanoq atorneqartarneranik qanorlu isikkoqarneranik paasissutissiineq

- sanaaq taanna (tiitorfik/krus-i) pisariaqartitamut sumut atorneqartussaava

- sanaaq taanna sanaanut allanut ”tulluarsagaasussaava”

- sanaaq taanna qanoq sananeqartussaava (tukkaavimmi, ilusilersuivimmi, pladeteknik atorlugu allatulluunniit)

- qanoq imaqartigisinnaassava
- qanoq eqqiarneqarsinnaassava

3. Isumassarsianut allaffissiamik sananeq (pappiala A5 atorlugu)

Suut pigisat "ilinnut tulluartut" nassaarikkat – pappialamullu nipitillugit:

- assilissat nuannarisatit
- qalipaait nuannarisatit
- oqaatsit oqaaseqatigiillu nuannarisatit
- ilutsit nuannarisatit
- ilisarnaqutit ilisarnaatillu nuannarisatit.

"Isumassarsiamut allaffissiaq" suliaqaqqinnissamut isumassarsiorfigiuk.

4. "Tiitorfiga /krus-era" pingasunik titartaallutit qanoq isikkoqassanersoq takutiguk.

Qalipaait, assilissat allatalluunniit ilaat isumassarsianut allaffissiamiittut isumassarsiorfigikkat.

5. Misiliutinik pingasunik sanaat.

6. Pitsaanerpaaq qineruk.

7. Tiitorfik /krus-i sanajuk.

Titartagaagallartup piusuusaartillu kingornatigut tiitorfik/ krus-i marraq atorlugu sananeqas-saaq. Marriaq ikuallaavimmiitiguk kingornatigullu pinnerasaasorsoruk titartaganera malillugu.

Naliliineq.

Atuartup isumassarsiani titartakkanilu portfoliominut toqussavai.

Atuartut tamarmik tiitorfimmik/krus-imik sanaaminut isumassarsiatik oqaluttuarilisigit – suut imminut tunngassuteqartut qinersimavai – aamma sooq.

Krus-it tiitorfiillu atuarfimmi saqqummersinneqarsinnaapput, titartakkat siunnersuutit isumassar-sianullu allaffissiat tunuliaqutaralugit.

Eqqumiitsuliorneq illussanillu titartaaneq

"Oqaluttuaq quianartoq titartakkatut tullerriaatut sanajuk – kalaallisut qallunaatullu oqaluttuarineqarsimasooq"

Eqqumiitsuliornermi illussanillu titartaanermi ilikkagassatut anguniagassat siunnersuutigineqartut tunngavigalugit atuartitsinissamut tunngaviusumik pilersaarusiorsinnaanermut assersuut:

Ilikkagassatut anguniagassat:

- saqqummiinermi aqutini assigiinngitsuni, soorlu qarasaasiani, tegneseriani, animationeni assigisaannilu, assilissanik suliarinnissinnaassasut (eqqumiitsuliorneq)
- saqqummiinermi aqutitigut assigiinngitsutitigut suliamik ingerlanera uppersaasarsinnaasagaat, soorlu takutitsinerni, atuakkatigut, IT atorlugu allattukkallunniit atorlugit (eqqumiitsuliorneq)
- eqqumiitsuliornermi kalaallit qallunaallu oqaasii attaveqaatit atorsinnaassagaat (eqqumiitsuliorneq)

Atuartut marlukkuutaarlutik sulissapput.

Titartakkat tullerriaat (tegnaserier) isumassarsiorfigalugit qupperarneqassapput.

1. Atuartut titartakkani tullerriiaani oqaaserisat ungaluinik assigiinngitsunik nassaartorlutillu qin-nerlissapput. Taakkua nammineq pappialaatigisamut titartarneqarlutillu allanneqassapput. Ilisarnaatit allat aamma nassaarineqarlik, soorlu qarsut, pujuliornerit, kallerup innaallannera. Taakkua nassuiaasersorlugit allatorneqassapput.
2. Atuartut oqaluttuaaqamik nuannersumik nassaassapput (aviisini sapaatip akunneranut saqqummertartuni, aviisiinnarni imaluunniit internetimi). Oqaluttuaq titartaganngorlugu ”nutseruminartuussaaq”.
3. Oqaluttuaq immikkoortunut naleqquttunut titartaganngortinneqarsinnaasunullu aggulunneqassaaq, (soorlu arfinilinngorlugu).
4. Atuartut titartakkat ilaat ataatsimoortut/pisut ataatsimut assiliartaat, oqaluttuamut assitaliussassatik, immikkoortitissavaat (soorlu A3 – arfinilinnut aggornilerlugu). Aggornerit angeqqati-giittariaqanngillat. Assersuutigalugu allisillugu titartagaq aggornermi minnerusumiissinnaavoq, titartakkat ataatsimut takutitassiat annerusumiillutik.
5. Atuartut namminneerlutik oqaasertassaat qanoq ikkussuutissanerlugit siunnersuuteqarfigilisi-git, soorlu kalaallisut oqaasertai oqaatsit ungaluiniissinnaapput qallunaatullu oqaasertai titartak-kat ataanniissinnaallutik – imaluunniit oqaatsit taakkua marluk titartakkap ataani ”oqaasertaliun-neqarsinnaapput taamaallaallu suaarnerit, nillernerit torlulaarnerit il.il. oqaatsit ungaluisa iluan-niissinnaapput.
6. Atuartut inuttaasoq/ -sut qanoq isikkoqassanersoq/ -sut isumaliutigissavaat. Inuttaasut kopeer-neqarsinnaapput, titartakkat tullerriiaaneqartut naajartornerini atoqqinneqarsinnaallutik.
7. Assitassat ataasiakkaat aqerluusamik titartarneqassapput – imilertakkanillu qalipanneqarlutik.
8. Tulliullugu titartagarigallakkat ataasiakkaat tuschpen-imik amitsumik ersarissarneqassapput.
9. Oqaasertaat oqaatsit ungaluini allanneqassapput – imaluunniit titartakkat ataa-tungaannut inis-sinneqarlutik.
10. Titartakkat tullerriiaat naammassippata qalliusersorneqassapput titartakkanullu tullerriiaan-ut allanut ilannguteriarlugit atuaganngortinneqassallutik.
11. Atuagaq atuakkanik atorniartarfimmi saqqummersinneqassaaq – anitsiarfimmi ator-neqarsin-naassalluni allatulluunniit.

Naliliineq.

Titartagarigallakkat siunnersuutillu atuartup portfolioanut toqqorneqassapput.

Titartakkat tullerriiaat ataasiakkaartut titartagarigallakkanut ilanngullugit saqqummersinneqarsin-naapput. Atuartut isummernerminniit suliamik naammassinissaata tungaanut sulisimanertik aamma ilanngussinnaavaat.

Timersorneq silamiinnerlu

”Upernaakkut pisuttuarneq”

Timersornermit silamiinnermillu, eqqumiitsuliornermit illusanillu titartaanermi kiisalu kalaal-lit oqaasiini ilikkagassatut anguniagassat siunnersuutigineqartut tunngavigalugit atuartitsinis-samut tunngaviusumik pilersarusiorsinnaanermut assersuut:

Ilikkagassatut anguniagassat:

- najugarisami nunarsuarmilu tamarmi inuup pinngortitallu ataqatigiinnerat tunngaviusumik paasisimallugulu ilisimaarissagaat (silamiinneq)
- eqimattanut inuttakitsunut angalaarluni aqutissat atortussallu pilersaarusiortugillu aaq-qissuussinnaassagaat (silamiinneq)
- takorluukkat, misigissutsit, eqqarsaatit, misilittakkat ilisimasallu pillugit pisunut naleq-qussakkanik ataqatigiisumik, nalunaatsumik allanngorarluartumillu allaatiginnissinnaassasut (kalaallit oqaasii)
- titartaanermi qalipaanermilu tunngaviusumik periutsit atorsinnaassagaat (eqqumiitsuliorneq)

Atuartut ”upernaakkut pisuttuarneq” pilersaarusiussavaat, siunertaralugu:

- pissanganartumik naammassisaqarfigerusutamillu pisuttuarnissaq
- ”upernaap piinik” nassaarsinnaanissaq
- inuk pinngortitarlu pillugit upernaarsiummik taalliorsinnaanissaq
- taalliamut tusch atorlugu qernertumik/qaqortumik assitalersuisinnaanissaq

1. Atuartut pisuttuarnissartik pilersaarusiussavaat:

- sumunnarniarpat?
- qanoq ungasitsigisumut pisunniarpat – assersuutigalugu nal. 8.00-mit – 14.00-mut?
- atisat, taqussat atortullu (allaffissiat, aqerluusaq, puussiat il.il.) suut nassassavaat?

2. Atuartut pisuttuarnerminni upernalerneranut takussutissat digitalimik assiliortussavaat (soorlu timmissat, naasut aamma aputip aannera) allallugillu. Aamma upernaamut takussutissat katersussavaat (soorlu inneruulat/seqiniusaat, pallerit/siit, timmissat meqqi il.il.)

3. Pisuttuarnissamut siulequtsiullugu ilinniartitsisoq ataqatigiinnut taallamik/oqaluttuamik upernaarsiummik atuassaaq.

4. Suleqatigiit suliassaat: Atuartut oqaatsinik upernaarsiutinik mindmap-iliussapput.

5. Oqaatsit mindmap-imeersut, ”upernaap pii”, isumassarsiat assillu atorlugit taallialerisoqassaaq.

6. Taalliamut assitassamik titartaasoqassaaq. Atuartut angalallutik titartakkatik atussavaat. Titartagaq ataaseq taassumaluunniit ilaa qinissavaat. Naggataatigut titartagaq tuschpen amitsoq atorlugu titartarneqassaaq.

7. Taalliat assiliartaallu piariikkat atuagaaranngorlugit katersorneqassapput imaluunniit atuarfimmi nivinngaaterneqarlutik.

Naliliineq.

Atuartut pisuttuarsimanertik nalilissavaat: piareersarneq naammassimava, pisuttuarneq pissanganarlunilu naammassisaqarfiua? Atuartut taallanik suliareqqiinissaminnut kaammattuutissarsipat?

Titartakkat, atortut aammalu allattukkat atuartup portfolioanut toqqorneqassapput.

Atuartut taalliatik assitalersukkat ataqatiminnut angajoqqaalluunniit ataatsimiisinneqarneranni saqqummiutissavaat.

Erinarsorneq, nipilersorneq, timip aalatinnera isiginnaartitsinerlu

”Sungiusarsimangikkaluarluni isiginnaagassiaq”

Erinarsornermi, nipilersornermi, timip aalatinnerani isiginnaartitsinermi kalaallillu oqaasiini ilikkagassatut anguniagassat siunnersuutigineqartut tunngavigalugit atuartitsinissamut tunngaviusumik pilersaarusiorsinnaanermut assersuut:

Ilikkagassatut anguniagassat:

- ileqqorillutillu imminut aqulluarsinnaassapput (isiginnaartitsineq)
- timi atorlugu takussutissiisinaanerit suleriaatsillu assigiinngitsut, soorlu ussersorluni saq-qummiinerit, pisinnaasaqarfigissagaat (isiginnaartitsineq)
- isiginnaartitsissutinik suliaqarnerminni eqqarsaatiminnik katersisinnaallutillu qimerluuisinnaassasut (isiginnaartitsineq)
- takorluukkat, misigissutsit, eqqarsaatit, misilittakkat ilisimasallu pillugit pisunut naleqqusakkanik ataqatigiisumik, nalunaatsumik allanngorarluartumillu allaatiginissinnaassasut (kalaallit oqaasii)
- oqaluttariarnerit allattariarnerillu suuneri ilisimasaqarfigissagaat (kalaallit oqaasii)

Atuartut tallimakkaarlutik isiginnaartitsissuteeqqanik piareersarsimangikkaluarlutik takutitaqarnissaat siunertaavoq:

- 1) Isumassarsiaq ataatsimoorullugu oqallisigineqassaaq.
- 2) Atuartut tallimakkaarlugit agguarneqassapput.
- 3) Suleqatigiit ”pisoq” tallimanik inuttalik isumassarsiarfik allassavaat naatsumillu suunera nasuiarlugu. Anitsiarfimmi aqqiagiinnginnerusinnaavoq, ”klubbimi” pisimasuusinnaavoq, arsaaffimmi ajutoornerusinnaavoq il.il.
- 4) Suleqatigiit suliaminnik paarlaateqatigiittassapput, suleqatigiillu iluini taamungaannaq inuttaliisoqartassaaq.
- 5) Suleqatigiit tamarmik ”isiginnaagassiaq” tunniunneqartoq nassuiarlugulu isiginnaartitsissutigissavaat – atuartullu pisoq sungiusarsimangikkaluarlutik inuttaasussallu imminnut tunniunneqartut isiginnaartitsissutigissavaat.

Assersuut:

Anitsiarfissuaq – ataatsimoorluta nerissaagut, qanorli siviisutigisumik!

Atuartoq A: siviisuumik tuavioranilu nerivoq – ikinnguteqanngilaq aniumananilu

Atuartoq B: taquaqanngilaq – isumaluppoq uumisaarillunilu

Atuartoq C: chokoladeuteqarpoq cola-teqarlunilu – suut tamaasa naammagai Mp3-utinilu kisiat tusarnaarusullugu

Atuartoq D: qulinut anitsiaramik taqussani nerereersimavai arsaakkiarlunilu silaliarusuppoq – piaarnerpaamik

Ilinniartitsisoq: atuartitsererami qasuvoq – ilinniartitsisullu inaanni taqussani nererusuppai.

Isiginnaartitsissut 5 minutit missaanni siviisussuseqarli – qanoq perusuttoqartiginera qanorlu imaqarnera apeqqutaatillugit. Sungiusarsimanani isiginnaartitsinissamut atuartut tamaasa kaju-missaakkat. ”Ajornartorsiummut” qaangiissutissamik nassaartoqarnissaa pisariaqanngilaq.

Naliliineq.

Suleqatigiit imminnut nalilerlik:

- qanoq inuk inuttaaffigineqartoq nassuiarneqarpa?
- allanik periarfissaqarpa?
- inuk isiginnaartitsissutaasoq kina ”malartitassaanninnerpaava”?
- inuk isiginnaartitsissutaasoq kina suleqatigiuminernerpaava?
- isiginnaartitsissutip ingerlanerani demokrati atornerpa?

Alloriarfinni pingasuni tamani sumiiffinni ataasiakkaani toqqagassani ilikkagassatut anguniagassat

Nukarliit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajulliit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Assassorneq ilusilersuinerlu		
Mersorneq		
<ul style="list-style-type: none"> • tunngaviusumik atortussanik assigiinn-gitsunik tamakkualu qanoq atornerqar-tarnissaannut nalunngisaqalersimassasut • takorluuisinnaassusertik misigisartakka-tillu annoraaminernik suliaqarnerminni pilersitaqarsinnaassutsiminnut allaavi-gisinnaassagaat • namminneq suliatik allallu suliaat pillu-git oqaloqatiginninnissinnaassaminnut piginnaassutsiminnik ineriartortitsissa-sut • annoraaminernik, soorlu pinneraaner-mi inuusallu atorlugit isiginnaartitsi-nermi, ssimassasut • qalipaait ersersinniakkanik saqqum-mersitsiniarnermi atornissaannik ator-nissaasalu pingaarutaannik suliaqarsi-massasut • kalaallit assassornermi periaasitoqaan-nik, takutitsisinnaassaminnut oqalut-tuarinnissinnaassaminnullu, nalunngi-saqalersimassasut • kalaallit immikkut atortussiaannik sanaartornermi, soorlu meqqulualimmik annoraassiornermi, ammerinermi sa-pangaaqperinermilu periartaatsinik ajornaatsunik, suliaqarsimassasut • pinneraanermut periutsit ajornangitsut soorlu annoraaminernik qalipaasersui-nerit aamma allapalaarinerit sapissann-gikkaat • assaat atorlugit mersornermi periaatsit sapernangitsut atorsinnaasagaat • nuersagassaliormermi sapernangitsunik suliaqarnermik, soorlu qipisinermik ikaartiterinermillu, sapinngisaqassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • atortussanik toqqartuinermik nalunngi-saqassasut tamatumunnga ilanngullugit atortussat assigiinnngissusaat, pitsaassu-saat, atorsinnaassusaat ersersissinnaa-saallu • atortussanik periutsinillu misileraasin-naassuseqassasut • katiterisinnaanermut tunngaviusunik, qalipaasersuinerup pingaassusaanik aammalu ilusilersuinermik suliaqarsi-massasut • nammineq allallu suliaat pillugit oqalo-qatigiissinnaassuseqaleriartussasut aammalu kinguneqartitsiniarneq angu-niarlugu isornartorsiuissinnaassasut • qangaaniilli kalaallit assassorlutik sule-riaasiinik nalunngisaqassasut • amminik mersoriaatsinik ajornaatsunik nalunngisaqassasut • nuersagassialerilluni sulianik assigiinn-gitsunik soorlu illaarsinermik eqititsi-nermillu suliaqarsimassasut • ajornaatsunik sapagaaqqinermik nalunngi-saqassasut • pinneraariaatsit tamatigoortut pisinnaa-saqarfigissagaat, soorlu allapalaariner-mik, annoraassanik katiterilluni pinner-saanermik putuukkallu atorlugit qali-paasersuinermik suliaqarsinnaassasut • assaat atorlugit mersoriaatsit assigiinn-gitsut pisinnaasaqarfigissagaat • mersorfimmik taassumalu periarfissari-titaanik ilisimaarinnissasut • nuersagassiat atorlugit sulianik assi-giinnngitsunik, soorlu nuersaanermik, nissikullattaanermik ikaartiterinermillu suliaqarsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • atortussianik toqqaasarnermik sungius-sisimalluassasut, tassunga ilanngullugit atortussiat assigiinnngissusaat, pitsaas-susaat, atorsinnaassusaat takussutissii-sinnaassusaallu • suliap ingerlanera isumassarsinermit naammassinissaata tunngaanut tamak-kerlugu isiginnaassagaat, tassunga ilanngullugit ilutsinik, atortussiamik periutsinillu toqqaaneq • sulianik kusanartunik atoruminartunillu sanasinnaassasut • atortussiat periutsillu nalinginnaan-ngitsut misileraassutigisinnaassagaat atorsinnaassagaallu • atisanik annoraaminermillu atortussianik kiisalu qiperukkanik suliaqarsimassasut • nunat allat assassornermi ileqqui paasisimasaqarfigissagaat

Nukarliit atuarfianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Akuliit atuarfianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarfianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut
	<ul style="list-style-type: none"> • IT atorlugu paassutissarsiorsinnaassa- sut ilusiliorneq ilutsiassanillu piareer- saasiorneq ilanngullugit 	<ul style="list-style-type: none"> • ilusissanik titartaanermik, uuttortaa- nermik assassukkanillu suliaqarsinnaas- sasut* • soorlu ilusissanik suliaqarnermi paasis- sutissanillu ujarlernermit IT atorsin- naassagaat* • namminiussutsimik malunnaasiinerup pingaarutaanik suliaqarsimassasut* • Ilusiliiniarluni sulinermi aningaasaler- suineq aningaasartuutillu nalilersorsin- naallugillu isummerfig isin naassagaat* • taaguutit kalaallisuut qallunaatuullu suliamut tunngasut atorsinnaassagaat <p>*Immikkoortoq B-mi ilanngunneqarsimangil- lat</p>
Sananeq		
<ul style="list-style-type: none"> • sullivimmi isumannaallisaaneq pillugu nalunngisassanik tunngaviusunik na- lunngisaqassasut • sakkut nalinginnaasut atii, atuuffii sumullu atorneqartarneri nalussanngik- kaat • sakuutunik assassortarissanik atuiluni pilattorneq, qillerineq, kaattarneq, qin- neriaaserineq manissaanerlu misilikka- gaqarfigilersimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • sakuutit, sannaviit savequtillu atorne- qarnerini sianigisassanik nalunngisaqar- luinnassasut • sulinerminnut naleqquttumik timertik inissisimasinnaassagaat • tunngaviusutigut atortussat pillugit nalunngisaqassasut • pilattuutunik, qapiutunik qillerutinillu assigiinngitsunik atuisinnaassasut • suliaq pillugu titartakkanik paasin- nissinnaallutillu atuisinnaassasut • nalorninatik uuttortaallutillu uuttortak- kanik nalunaarsuisinnaassasut • liimmi, kikissat, qinnillit qisummilu katiffissiat atorlugit katiterisinnaassasut • sulianik inaarsaanerme periutsinik soor- lu manissaanermik, uuliarterinermik kutsutserinermillu, usserutserinermik, qalipaanermik lakkerinermillu suliaqar- sinnaassasut • qisunnik ilusilersueriaatsinik assigiin- gitsunik nalunngisaqassasut • suliaq isumassarsiamiit naammassillugu ingerlassinnaassagaat • sannatit atortussiallu atorneqarnissaan- nut ilitersuutunik kalaallisuunik qallu- naatuunillu atuarsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • maskiinat fagimi atorneqartartut sumut qanorlu atornissaannik naammalluartu- mik ilisimasaqarluassasut • qisummik sanariaatsit kulturini oqalut- tuarisaanermilu qanoq atorneqartarsi- maneri ilisimasaqarfigissagaat • sannatinik aserfallatsaaliuisinnaassasut • fagip qanga ullumikkullu inuussutissar- siutinut attuumassuteqarfiinik ilisima- saqassasut • sanaassamut malitassatut titartakkamik atorneqarsinnaasumik titartaasinnaas- sasut • uigunnersuinerit assigiinngitsut, soorlu tiqqulersuineq aamma manngulimmik uigunniineq suliarisinnaassagaat • iluarsaassinerit annikitsut suliarisin- naassagaat • tukkaaviup atornissaa (finer-imillu qallersuineq) ilisimassagaat • suliamik kusanassusiinik atorsinnaane- rinillu isumaliutiginnissinnaassasut • nammineerlutik peqateqarlutilluunniit isumassarsiamiit sanaap naammassinis- saata tungaanut suliaqarsinnaassasut • suleriaatsit sakkullu naleqquttumik toqqarlugillu atorsinnaassagaat • taaguutit suliamut tunngasut kalaalli- suut qallunaatuullu atorsinnaassagaat

Nukarliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Angerlarsimaffimmi suliassat		
<ul style="list-style-type: none"> • nerisat timimut peqqinnissamullu sunniutigisartagaannik paasisaqarsimassasut • nerisassat peqqinnartut peqqinnanngitsullu immikkoortissinnaassagaat • iggavimmi tunngaviusumik eqqiluisaarnissami maleruagassat nalunngissagaat • kulturikkut inooqatigiinnermilu ataqatigiiffinni nereqatigiittarnerit isumaqartinneqartarnerinik nalunngisaqassasut • igaassanik ajornanngitsuni igasinnaassasut nerrivimmilu nerinissamat piareersaasinnaassasut • iggaviup atoreerneratigut torersaasinaallutillu erruisinnaanissaat • iggavimmi atortut nalinginnaasut qallunaatut kalaallisullu atii atorneqartarnerilu nalunngissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • inuussutissat assigiinngitsunut immikkoortiterneqartarnerinik tamakkualu nerisassatut isumaqassusaannik nalunngisaqassasut • nerisassiassat nalinginnaasut pinnorfiinik, suliarineqartarnerinik toqqorterneqartarnerinillu nalunngisaqassasut • iggavinni eqqiluisaarnissamat ajutoornaveersaarnissamullu tunngaviusumik maleruagassanik nalunngisaqassasut • sumiiffinni nerisassioriaasit assigiinngitsut kulturikkut oqaluttuarisaanikkut ineriartortinneqarnermikkullu oqaluttuassartaannik nalunngisaqassasut • nerisassianik assigiinngisitaartunik peqqinnartunillu nerisassiorsinnaassasut • nerisassiornermi nalinginnaasumik periutsinik atuisinnaassasut, soorlu: iganeg, siatsineq iffiornerlu • pisiniarnissamik sulinissamillu piareersaasinnaassasut ataatsimoorlutillu iggavimmi suliassaminnik agguaaassisinnaassasut • sumiiffinni pissutsit nerisassat katiterneqarnissaannik innersuutit aningaasaqarnerlu tunngavigalugit nerisassiassanik piareersaallutillu katiterisinnaassasut • kalaallit nerisassiannik kalaaliminernik nalinginnaasunik atortoqarlutik piareersaallutillu nerisassiorsinnaassasut • nerisussat amerlassusaat nerisassiassallu pissarsiariuminassusaat naapertorlugit nerisassiornermi ilitersuutit piviusunnogortitersinnaassagaat • sulinerminni siunertamut naleqquttunik timiminnik atuisinnaassasut • uuttortatinik usersaatinillu assigiinngitsunik ajornartorsioratik atuisinnaassasut • nerisassiornermi ilitersuutinik kalaallisunuk qallunaatuunillu atuisinnaassasut aammalu Internettimi taamaattunik ujarlarsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • vitaminiit, mineraalit inuussutissallu allat ukioqatigiiaanut assigiinngitsunut pingaarutaat ilis imassagaat • akuutissat nalinginnaasut inuussutissanillu tunisassiassat avatangiisinit sunnerneqartarneri pillugit ilisimasagaassasut • pisiassat imarisaasa allattorsimaffiat sumullu atussanersoq ilis imaarissagaat • nerisassat inuussutissallu pillugit paasisutissat apeqquisiarlutik nalilersorsinnaassagaat • tappiorannartut asiunaveersaartitsinermilu periaasit ataasiakkaat pingaarutillit ilisimasagarfigissagaat • eqqiaalluni qaqorsaatit ataasiakkaat pingaarutillit sananeqaataat, qanoq paaqqutarineqarnissaat, atorneqartarneri avatangiisinullu sunniutigisartagaat ilisimaarissagaat • kulturit assigiinngitsut nerisassaataat piareersarlugillu suliarisinnaassagaat • pisunut assigiinngitsunut namminneerlutik peqateqarlutillu pilersaarusiortullu nerisassiorsinnaassasut • nerisassat naqittagassallu ilisimaneqartut nammineerlutik nutartersinnaassagaat* • isumassarsiorluarluni nerisassioriaaseq illinnarsaarinerlu ilisimasagarfigissagaat <p>*Immikkoortoq B-mi ilanngunneqarsimannigilaq</p> <ul style="list-style-type: none"> • kalaallisuit qallunaatuullu taaguutit suliamut tunngasut atorsinnaassagaat

Nukarliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarfianni atuartitaareernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajulliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Ilusilersuineq		
<ul style="list-style-type: none"> • atortussat pillugit ajo rnanngitsunik misissugaqarlutik suliaqarsimassasut • titartaanikkut allatigullu missingersui-gallartarnerit nalunngisaqarfīgissagaat • atortussat assigiinngitsut ator neqarsinnaanerini misiliillutillu oqaloqatigiis-suteqarsimassasut • ulluinnarni atortussat assigiinngitsut nalunngissagaat ator neqarsinnaanerini-lu oqaluttuarinnissinnaassasut • atortut naliginnaasut atii kalaallisut qallunaatullu nalunngissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • atortussanik assigiinngitsunik tamakku-nunngalu misissuiner nut nalunngisaqar-lutillu misilittagaqassasut • piareersaalluni titartaanermut periutsi-nik assigiinngitsunik nalunngisaqarluti-lu atuisinnaassasut • titartakkat naapertorlugit ikkussuiner-mut periaatsit ataasiakkaat nalunagillu atorsinnaassagaat • atuartitsissutini allani nalunngisat ik misilittakkatillu atorsinnaassagaat • ilutsit tamakkulu ator neqarnerinut piumasagaataasunik pilersitsisinnaassa-sut suliaasarlu isumassarsiamiit naam-massin eqarnissaanut aaqquissuussinnaas-sagaat • ulluinnarni atortussianik ineriartortitsi-simaner mi ator torisat, pissusitoqqat kulturillu pisooqataasimanerini nalunngisaqassasut • kulturip oqaluttuarisaanerani pissusi-toqqallu naliginnaasut eqqarsaatigalu-git taakkunani naleqartitsiner ni nalunngisaqarlutillu paasinnissimassasut • kalaallit ulluinnarni ator torisartagaasa ataasiakkaat ner iartortinneqarsimaner-i-nik immikkut nalunngisaqassasut • misilittagar ilikkanut katersiner mi periu-saasartunik ajornaatsunik nalunngisaq-assasut • suliffissuarni atugassanik ilusilersuisar-ner mi nalunngissassanik aallaqqaataasu-nik nalunngisaqalersimassasut • IT suliarinnikkallarnernut paasissutissa-nillu ujartuiner nut atorsinnaassagaat • suliaq pillugu oqariartaatsit pisariaqar-tut kalaallisut qallunaatullu nalunngisaq-arfi gissagaat atorsinnaassagaallu 	<ul style="list-style-type: none"> • atortussianik, ilusaannik aammalu ator fissaannik tunngaviumik misis-suisinnaassasut • titartagaliortarnerit ineriartortitsiner illu ilisimaaralugillu ingerlassinnaassagaat • atortussiat, ilusaat ator fissaallu misil-eraassut igalugit sulisinnaassasut • atortussiat assigiinngitsut, soorlu pap-piaqqat naliginnaasut, pappiaqqat qera-tasuut, qisuit, saffiugassat marrarlu ator-lugit sanariaatsit tulluurtut ilisimaaris-sagaat • ulluinnarni ilusilersueriaatsit aammalu ilusilersuiner it nutaat ineriartortinne-qarner i ilisimaaralugillu isummorsorfi-gisinnaassagaat • atortut ilusilersukkat ulluinnarni ator ne-qartartut ineriartortinner inut ator neran-nullu kulturikkut oqaluttuarisaaner up pingaarutaa paasimassagaat • kalaallit ator tuisa ataasiakkaat aalajang-ersimasut ineriartortinneqarsimanerat, kiisalu taakkua nutaannorsarnissaanut isummat annertuumik ilisimasaqarfīgis-sagaat • atortut ilutsillu kikkunnut sammitinne-qassanersut nalilersorsinnaassagaat • siunnersuusiorner mi, ilusiliiner mi, uppernarsaasiorner mi kiisalu paasissu-tissanik ujaasiner mi IT atorsinnaassa-gaat • suliner up ingerlanerani kalaallit qallu-naallu oqaasii attaveqatigiinner nut atussagaat

Nukarliit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarianni atuartitaareernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Eqqumiitsuliorneq illussanillu titartaaneq		
Eqqumiitsuliorneq		
<ul style="list-style-type: none"> • titartaaneq aammalu aqerluusanik qalipaatinillu aqitsunik assigiinngitsutigut atuneq suliarisimassagaat • sulianut inaarsaanermik periutsit ajornanngitsut nalunngisaqarfigissagaat • aalajangersimasunik aallaaveqarlutik oqaluuseqarsinnaanerminnik suliaqarsimassasut • imilertakkanik qalipaateqarluni qalipaaneq misilittagaqarfigissagaat • ilutsinik imaqarpassisunik ajornanngitsunik atorussat assigiinngitsut atorlugit suliaqarsimassasut • assilissat isumaannik ininilu assigiinngitsuni takkorliuuttarnerinik suliaqarsimassasut • atortut nalinginnaasut atii kalaallisut qallunaatullu nalunngissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • tuschi aamma aamarsuaq aqerlusalullu qalipaatinillu atornerini periusissat tunngaviusut nalunngisaqarfigissagaat • sulianik inaarsaanermik periutsinik tunngaviusunik nalunngisaqassasut • takorluuisinnaanertik atorlugu sulisinnaassasut • qalipaatinik paneraangamik qillertittartut, imilertakkat imaluunniit imermik akusakkat allat atorlugit qalipaaneermik periusaasartunik tunngaviusunik nalunngisaqassasut • atortussiornermikkut eqqumiitsuliornermikkut aallaaviusumik marraq suliarisinnaassagaat • atortussat assigiinngitsut atorlugit eqqumiitsuliornermikkut atorlugit eqqumiitsuliornermikkut • assilialianik assigiinngitsunik naqititerinernik assigiinngitsunik nalunngisaqarlutillu misilittagaqalersimassasut • atortussat assigiinngitsut periarfissaritaannik nalunngisaqarlutillu maluginiagaqarsimassasut • pappiaqqat angissusilersorneqartarnerinik pitsaassusaannillu nalunngisaqassasut • qalipaatinik akoorinermik periutsinik tunngaviusunik nalunngisaqassasut • assilissat inunnu inuiaqatigiinni assigiinngitsuni inooqataasunut pingaassusaannik nalunngisaqarlutillu paasinnissimassasut • eqqumiitsuliornermikkut ilisarnaataannik pingaarnernik assigiinngitsunik nalunngisaqarlutillu paasinnissimassasut • IT paasissutissarsiornermut, piareersagaqarnermut suliaassanullu tamakku-nunnga assigusunut atorsinnaassagaat • atuakkiat suliamut tunngassuteqartut paasissutissarsiornerminnut imaluunniit isumassarsiornerminnut atorsinnaassagaat • eqqarsaatitik misigissutitillu takussutissiorsinnaassagaat • ersersinniakkaminnik atortussanik, ilutsinik katiterinernillu toqqartuiner-mikkut tunngaveqarnikkullu ersersitsinnaassasut • imarisaasoq isumarlu pillugit ersersitsi- niarnermi periutsinik tulluurtunik nas- saartorsinnaassasut • nammeneq assilialiornermikkut ersersitsi- niarnerminni allat assilialiaannik aal- laaveqarlutillu atuisinnaassasut • oqaatsit suliamut tunngassuteqartut kalaallisut qallunaatuullu atorsinnaas- sagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • titartaanermik qalipaaneermilu tunngaviu- sumik periutsit atorsinnaassagaat • atortussiani assigiinngitsuni qiperue- riaatsimut tunngaviusumik periutsit atorsinnaassagaat • naqitseriaatsit takussutisseeriaatsillu arlallit atorsinnaassagaat • eqqumiitsuliornermi suliaassat nammin- ersuutigisinnaassagaat • takussutisseeriaatsit immikkut ittut, soorlu installationskunst landart-ilu, ilisimaaralugillu suliarisimassagaat • nammeneq assilialiornerminni eqqumiit- suliornermikkut assigiinngitsut ilisimaaral- ugillu atorsinnaassagaat • eqqumiitsuliornermi sammiviit assi- giinngitsut Kalaallit Nunaanni nunanilu allani assilialiornermikkut immikkut ittunut pingaarutaat ilisimaaralugillu paasisimasaqarfigissagaat • saqqummiinermik aqutitini assigiinngit- suni, soorlu qarasaasiani, tegneseriani, animationeni assigisaannilu, assilissanik suliarinnissimassasut • saqqummiinermik aqutititigut assigiin- gitsutigut suliamik ingerlanera upper- narsaasersinnaassagaat, soorlu takutitsi- nerni, atuakkiatigut, IT atorlugu allat- tukkallu nniit atorlugit • eqqumiitsuliornermi kalaallit qallunaal- lu oqaasii ataveqaatit atorsinnaas- gaat

Nukarliit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarianni atuartitaareernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Illussanik titartaaneq		
<ul style="list-style-type: none"> • init assigiinngitsut atorpeqartarnerinik pingaassusaannillu misigisaqarsimassasut nalunngisaqalersimallutillu • init nalunnginneqartut nassaarisinnaasagaat tamakkulu pillugit oqaluttuarinnissinnaassasut • sumiiffiit sananeqaatimikkut immikkuualuttortaannik tamakkualu atorpeqartarnerinik/atuuffiik misigisaqarsimassasut • qaamarngup sumiiffimmut sunniutigisartagaanik nalunngisaqarlutillu misigisimasaqassasut • sumiiffinnik isersimaffiusunik silamiitunillu misigisaqarsimassasut • illunik imaluunniit allanik sanaanik ininillu aammalu sumiittarfinnik assigiinngitsutigut atorpeqartartunik titartaasinnaassasut/ piviusuusaartitanik sanasinnaassasut • sumiittarfiit assigiinngitsutigut atuuffeqartut titartarsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • “najugaqarfiit” assigiinngitsut allaaserisinnaassagaat • sanaassamut atortussat sorliit atorpeqarsinnaaneri nalussanngikkaat • Kalaallit Nunaanni illuliornermi allanillu sanaatornermi atortorineqartartut nalussanngikkaat • init titartaaneq, uuttortaaneq, assilisat aamma allaatigisat atorlugit oqaluttuaralugillu nalunaarsorsinnaassagaat • malugissutsitik atorlugit malussarniarnermikkut aammalu qaamarnup sunniisarneri tunngavigalugit init/illut tamakununngaluunniit assigusut atuuffiik nalunaarusiorsinnaassasut • isumassarsineq aammalu atuuffissatut tunngavissaritaasut aallaavigalugit ininik illunilluunniit titartaasinnaassasut/ilusilersuisinnaassasut piviusuusaartitamilluunniit sanasinnaassasut • atortussiat inip imaluunniit sanaartukkap isikkuanut pingaarutaannik paasinillutillu nalunaarsuisinnaassasut • kulturit ataasiakkaat sanaartoriaasiinik nalunngisaqassasut • IT titartaanermi paasissutissarsionermilu atorsinnaassagaat • oqaatsit suliamut tunngassuteqartut kalaallisut qallunaatuullu atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • init, illut sanaartukkat il.il. allaaserinisaannut tunngaviumik suleriaatsit teknikkillu pisinnaasaqarfīgissagaat • sanaartukkanik ingerlatsinerit nalinginnaasut, pilersaarusionerinit sanaartukat inaarlugit suliarinerinut, paasiartulersimassagaat • ininik/illunik/ sanaartukkanik allanillu uuttortaallutillu, titartaallutillu miki-sunngorlugit sanasinnaassasut • sanaatornermi ilutsit, atorsinnaaffiit kusanassutsillu pillugit najoqqutassaliorsinnaassasut, soorlu qalipaait, qaamanerup qanorlu sananeqarnerata illup qanoq misigineranut pingaarutaannik oqaatiginnissinnaassallutik • illussanik titartaasarnerup oqaluttuassartaata ilaat, ilaatigut grækerit / klassiskep, nutaaliortaatsip/ modernistiskep aammalu kalaallit sanariaasiat, ilisimaaralugillu paasisimassagaat • sammisassat assigiinngitsut paasiniarnerranni illussanik titartaasarneq pillugu saqqummersitat paasissutissiiviillu allat atorsinnaassagaat • misilittakkanik katersinermi aammalu ingerlatap uppernarsaasionerani periaatsit assigiinngitsut atorsinnaassagaat • IT naleqquffiani atorsinnaassagaat • sulinerminni kalaallit qallunaallu oqaasii attaveqaatit atorsinnaassagaat

Nukarliit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarianni atuartitaareernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Timersorneq silamiinnerlu		
Timersorneq		
<ul style="list-style-type: none"> • tunngaviusumik arsalerinerminni pisinnaassutsinik assigiinngitsunik pisinnaassalersimassasut • timimik atornissaanut pisinnaassutsinik assigiinngitsunik pissarsiaqarsimassasut • kissasseriaatsit assigiinngitsut nalussanngikkaat misilissimassallugillu • pinnguaatit assigiinngitsut, erinarsorluni pinnguaatit kalaallillu pinnguaatitoqaat assigiinngitsut nalunngissagaat • iligiilluni timersuutini assigiinngitsuni pisinnaassutsinik pissarsiaqarsimassasut • timersuutit kisimiittarissat ilaanni pisinnaassutsinik pissarsiaqarsimassasut • timimik aalatitsinissamik isumassarsiat assigiinngitsut nalussanngikkaat misilissimassagaallu • ilinniartitsinerminni qallunaatut kalaallisul- lu oqaatsit oqariartaatsillu atortarnissaannut pisinnaassuseqarnertik ineriartortissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • arsalerineq tunngaviusumik nalunngisaqarfigissagaat • timi pillugu nalunngisassanik tunngaviusunik nalunngisaqassasut • timip sulisilinninnerani kissassertariaqarnerata pingaarutaanik tunngaviusumik paasisaqarsimallutillu nalunngisaqassasut • iligiilluni timersuutini assigiinngitsunik arlalinnik tunngaviusumik nalunngisaqassasut • timersuutini kisimiilluni aalluttakkanik tunngaviusumik nalunngisaqassasut • arsamik patitsilluni timersuutini tunngaviusumik nalunngisaqassasut • eqaallisaarnermut nuannaarsaanermullu tunngaviusumik nalunngisaqassasut • timip aalatinneqartarneranut isumassarsianik nalunngisaqarlutillu misilittagaqassasut • timip sungiusarneqartarneranik tamatumunnga ilanngullugit qasujaallisarnermik, nukittussutsimik, nukiillu qasujaassusaannik aammalu timip aalassarissusaanik tunngaviusumik ilisimasaqassasut • inooriaatsip timersornerullu aammalu nerisat, pujortartarnerup imertarnerullu timimut timillu sulisarneranut sunniutaasa ataqatigiinnerinik paasisimasaqarlutillu paasinissimassasut • timersornermi ajoqusernermik tamak-kualu pinaveersaarneqarsinnaanerini- nik katsorsarneqartarnerinillu nalunngisaqassasut • atassuteqatigiittarnerni assigiinngitsuni kalaallit qallunaallu oqaasiinik ataqarsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • arsariaatsit assigiinngitsut periaasorsornerilu ilanngullugit sapersaatigissanngikkaat • ungasissutsit assigiinngitsut arpaffigisinnaassagaat arpariaatsillu sapersaatiginagit, tassunga ilanngullugit: 100m, 110m hæk, stafet-i akunnattumillu ungasissusilinnut arpanneq • pisseriaatsit assigiinngitsut, soorlu længdespring aamma højdespring, sa- pissanngikkaat • eqqortumik miloriussisinnaallutillu miloriarsinnaassasut • eqaarsariaatsit tunngaviusut, soorlu pissierarnerit, tunnerit, pissilernerit, qummut siumullu pissinnerit, sungiusimalluassagaat • piareersariikkaminnik timiminnik atuisinnaassasut, soorlu rytmisk-imik pissusilersorlutik pinnguaateeqqanillu ineriartortitsillutik il.il. • timersuutit assigiinngitsut, soorlu sulo- raasorsorneq, ipunneq, qitilluni timer- suutit inuillu pinnguaataat, misilittaga- qarfigalugillu ilisimaarissagaat • kalaallisut qallunaatullu timersornermi ingerlatanut atortunullu taaguutit ator- sinnaassagaat

Nukarliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Silamiineq		
<ul style="list-style-type: none"> • pisuttuarnerit sikkilerlunini angalaarnerit tamakkuninngalu ingerlatsinissamut piareersaatitut misilittagaqassasut • silami sammisassanik allanik soorlu rullekøjternermik, skateboardternermik, kurebrædternermik sisorarermilluunniit il.il. nalunngisaqassasut misilittagaqarlutillu • ukiup qanoq ilineranut tulluuttunik, soorlu nuniagiarnernik, juullimi pinner-saatissanik katersinernik il.il., suliaassanik misilittagaqassasut • silamiinnermi isumannaallisaanermilu kiisalu pinngortitamut akisussaassuse-qarnermi pinnaassutsinik ataasiakkaanik pissarsiaqarsimassasut • ikumatitamik kukusaanermik aammalu soorlu qisummut immussamik iffiornermik misilittagaqassasut • atuartitsinermi qallunaat kalaallillu oqaasiinik oqariartaasiinillu atuinissamik ineriartortitsissasut 	<ul style="list-style-type: none"> • pinngortitami angalaarnernut soorlu pisuttuarnerit, sikkilernerit, sisorarnerit, hiisternerit, qimussernerit aamma qajartornerit pilersaarusernerit, piareersarnerit, piviusunngortitsinerit aamma nalilersuisarnerit tunngaviusunik pinnaassuseqalersimassasut • pinngortitami sumiissusersiornermut arpanermullu tunngaviusunik pinnaassuseqalersimassasut • pinngortitami pinnguaataasinnaasunik misilittagaqassasut • pinngortitami angalaarnermi siuneqartumik isumannaatsumillu angalasarnissaminut pinnaassuseqalersimassasut • tunngaviulluinnartumik ikiueqqaarnissamik nalunngisaqassasut • pinngortitami angalaarnermi atisanik atugassanik toqqartuinermik pinnaassuseqalersimassasut • tammaarnermik ikumatitsillunilu imaluunniit iggatit atorlugit nerisassiornermik misilittagaqarlutillu pinnaassuseqassasut • sumiiffimmi naasunik uumasunillu nalunngisaqassasut tamakkuninngalu atuisarnerminni akisussaassuseqartumik iliuuseqartarnissaminik nalunngisaqassasut • nerisassiornermi assigisaanniluunniit naasut uumasullu atorsinnaassagaat • piniarnermi piniarnermilu ileqqorissaarnissamik aamma aalisarnermi aalisarnermilu ileqqorissaarnissamik tunngaviusunik pinnaassuseqalersimassasut • atassuteqaqatigiittarnerni assigiinngitsuni kalaallit qallunaallu oqaasiinik atuqarsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • eqimattanut inuttakitsunut angalaarluni aqutissat atorussallu pilersaaruserlugillu aqqissuussinnaassagaat • eqimattat inuttakitsut pinngortitami angalaariaatsit assigiinngitit atorlugit angallasinnaassagaat • silami ingerlanneqartartut makku ilis imaarilluarlugillu misilittagaqarfigissagaat: O-løb, cykelerneq, sisorarneq, rullekøjterneq, hiisterneq, qajartorneq imaluunniit qimusserneq • qilerseriaatsit assigiinngitsut sapissanngikkaat • silamiittarnermi isumannaatsuunissamut tunngaviusumik paasisimasaqarlutillu ilisimaarinissasut • ikiueqqaarnermik ilis imasaqarlutillu suliaqarsinnaassasut • najugarisami nunarsuarmilu tamarmi inuup pinngortitallu ataqatigiinnerat tunngaviusumik paasisimallugulu ilis imaarissagaat • silamiinnermi kalaallisut qallunaatullu taaguutit sapissanngikkaat

Nukarliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarfianni atuartitaareernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Erinarsorneq, nipilersorneq, aalaatsit isiginnaartitsinerlu		
Erinarsorneq		
<ul style="list-style-type: none"> • erinarsuutit qallunaatuut kalaallisuullu meerarsiutit, ukiup qanoq ilineranik erinarsuutit nalliuttunilu erinarsuutit arlallit erinarsorsinnaassagaat • naggateqatigiiaanik taagugassat taalluartaarutillu assigiinngitsut nalussanngikkaat • tulleeiriinnani utertarissanillu ajornanngitsunik erinarsorsinnaanissaq piginnaassuseqarfigissavaat • erinarsuutit pinnguaataasut assigiinngitsut nalussanngikkaat aammalu erinarsuutit naluneqanngitsut isiginnaagassiarisimassagaat • erinarsuutit piunnaassuutit sanasinnaassagaat taallersorsinnaallugillu • nipip atorpeqarnissaanut malugisimasaqarnissaat soorlu erinarsoqataanermikut, ataatsimooqatigiinnermut peqataasinnaanissaat tunngaviumillu qatitususilimmik erinarsorsinnaallutik (C1 – E2) 	<ul style="list-style-type: none"> • ukiup qanoq ilineri pillugit, ullaarsiutinik aamma nalliuttorsionermi erinarsuutinik tussiuutinillu kalaallisuunik qallunaatunillu arlalinnik ilikkagaqarsimassasut • meeqqanut erinarsuutinik, naggateqatigiissaakkanik taalluartaakkanillu assigiinngitsunik nalunngis aqassasut • tulleeiriilluni erinarsornermi erinarsoqataasinnaassasut ilaatigut tulleeiriaalluni erinarsornermut peqataasinnaassasut, erinarsornermi nipiminik siuttuusinnaassasut aammalu erinnami nipinik assigiinngitsunik nikeraatinik erinarsorsinnaassasut • erinarsoqatigiinni ajornaatsunik erinarsoqataasinnaassasut • erinarsuutit assilisallu tunngavigalugit erinarsorsinnaassasut • namminersuutinik taalliaaralorsinnaassasut • nunat allamiut erinarsuutaannik erinarsukkanillu nuannarinqartunik nalunngisaqarlutillu erinarsugaqarsinnaassasut • mikrofuunikkut erinarsorsinnaassasut • nipip atorpeqarnissaanut periarfissanik malussarsimassasut soorlu: ussorsinnaassasut, nipiminnik eqaatsumik atuisinnaassasut aammalu nipimik uniuinisartik pinaveersaarsinnaassagaat, erinarsornerullu misigissutsinik nalunaarsinnaassusermik periarfissiisarneranik peqatigiinnermilu misigisaqartitsisarneranik malussarsinnaassasut • nipinik (C1-imiit E2-mut) aallaaveqarlutik erinarsorsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • kalaallisut qallunaatullu ukiup qanoq ilinerani erinarsuutit, ullaakkorsiutit, sapaassuarni erinarsuutit tussiuutillu assigiinngitsut atorsinnaassagaat • erinarsuinnarlutik tulleeerlutillu aammalu nipit qataannerit qatitunerillu atorlugit erinarsorsinnaassasut • erinarsuutit taakkulu assilineri atorlugit erinarsorsinnaalluassasut • taalliat annikitsut pinnguarpalaartumik allasinnaassagaat • saqqummiussasaqartilluni nunani allamiut erinarsuutaat nipilersugaallu tusamaneqartut nalunagillu erinarsorsinnaassagaat • mikrofonilerlutik erinarsorsinnaassasut

Nukarliit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarianni atuartitaareernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Nipilersorneq		
<ul style="list-style-type: none"> • akuttoqatigiissaarineq, unittitsis arneq/aallartitsisar neq akuttoqatigiisaak-kallu tillerera nalusannikkaat maluginnaallugillu • nipimik eqqortitsisinnaanermik, nipip sakkortussusaanik, takissusaanik qatitususaanillu malugisaqarsimassasut • pinnguaatitut torrutiinnarlugu iliuitsinik issuaanernillu misiligaasimassasut • pinnguaataanerunuk ajornanngitsunik nipilersoqatigiinneq mis ilissimassagaat • tumerparpaanik, akuttoqatigiissaarutininik, tagiartakkanik, kukkilattakkanik pattattakkanillu nipilersuutininik akuttoqatigiissaarineq atorlugu suliaqarsimassasut • ajornanngitsunik nipilersuutininik nipiliuteqartitsisimassasut taakkualu akerlianik erinnanik misiliisimassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • akuttoqatigiissaarinerup aallartittarneri/unittarneri akuttoqatigiissaarinerullu akuttoqatigiimmik tillereri, nipit akuliuttarneri, nipaarrutarneq qarsarissuserlu nalusannikkaat malugilluarsinnaassa-gaallu • kalaallit, qallunaat nunallu allamiut erinniortui erinarsuurtuulu sunniuteqarsimasut sunniuteqartullu qangarnisat nutaanerusullu pisariaqartumik nalunngittariaqartut nalunngisaqarfigissagaat aamma tamakku suliaat pingaaruteqartut nalunngisaqarfigissagaat • nipilersuutit assigiinngitsut soorlu guitari, pattaffillit, bassi, qarlortaata saviminiisaasoq imaluunniit kazoo atorlugit erinanik ajornaatsunik erinnalluunniit nipitaanik tunngaviusunik nipilersorsinnaasasut • nipilersornermi ingerlattakkanik assigiinngitsunillu nipilersoriaaseqartarner-nik soorlu kalaallit qilaatersortarneranik, nipilersortaatsimik latiinituumik, swinnjimillu nalunngisaqarlutillu suliaqarsimassasut • ajornaatsunik erinartalinnik ajornaatsunillu erinnami nikerarfitalinnik, erinnanik ajornaatsunik tunulequtsersuiner-mik nipilersortunillu ingiuner-mi nipilersorsinnaasasut aammalu pinnguarninngor-lugu namminersuutiminnik nipilersoqataasinnaasasut • assersuutigalugu pinnguarnertut ingerlatamik ammaloqisaanngorluni tumerparpaanermik erinnanillu marlunnik pingasunilluunniit nikerarfeqartunuk aallaaveqarmikkut nipilersoqatigiissinnaasasut • nipilersuutit assigiinngitsut ilaatigut tumerparpaat, akuttoqatigiissaarutit, nipilersuutit anaalertakkat, nipilersuutit noqarteqartut, pattaffillit siggartaatillu atorlugit tunngavigalugillu akuttoqatigiissaarisinnaasasut • nipilersuutininik anaartartakkanik akuttoqatigiissaarutininik nipinik akiuiner-mi, akuttoqatigiissaariner-mi erinnallu tiller-neranik nalunaarsuiner-mi atuisinnaasasut • nipilersuutininik assigiinngitsunik akuttoqatigiissaartakkanik soorlu calypsonik aamma cha-cha-cha-nik nalunngisaqarlu-tillu atuisinnaasasut • tiller-nernik erinannat erinaqarnerinik, qataassusaannik, nipaasa sakkortussusaannik sivisussusaannillu maluginiag-aarsinnaasasut • noqartilimmi patiffinnik dur- aamma mol-inik ajornaatsunik nalunngisaqassa-sut 	<ul style="list-style-type: none"> • erinniortut erinniallu pingaarutillit pillu-git nipilersuusiornikkut teori tunngaviu-sumik ilisimasaqarfigissagaat aammalu tiller-neq, nipigissaaneq takutitassanngor-titsisarnemullu periarfissat ilisimasaqar-figalugit • nipilersuutit assigiinngitsut nalunagillu kisimiillutik nipilersoqateqarlutillu ator-sinnaassagaat • sungiusarsimanatik torrutiinnarlugu pinnguarpalaartumillu sulisinnaasasut • erinniorsinnaallutillu sungiusarsimanatik nipilersorsinnaasasut, nipilersuutininillu atuillutik takorluukkorsorsinnaasasut • ostinatit, akkordit, nipigissaanerit, riffs-it aammalu nipit erinarsuutinngortitat oqit-sut nipilersorsinnaassagaat • soorlu nipilersoqatigiinnermi trommeqa-tigiinneq ingialluutitut nalunagulu ator-sinnaassagaat • soorlu musical-inik atuinermi, nipilerso-qatigiinni, qitinnermi erinarsornermilu nipilersoqatigiissinnaasasut • nipilersuutit assigiinngitsut rytmlersuut-igalugit atorsinnaassagaat, ilaatigut ka-tuaq trommillu, rytme-lersuutit assi-giinngitsut, katuutit, noqartillit, pattat-tarissat qarlor-taattillu • rytmit nipilersoriaatsillu assigiinngitsut nalunagillu atorsinnaassagaat • dur-it mol-illu nalunagillu atorsinnaassa-gaat, erinnallu sumi inissisimaneri ilis-i-maaralugit

Nukarliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarfianni atuartitaareernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
<ul style="list-style-type: none"> • siulersuinerminik assigiinngitsunik suliaqarsimassasut • nipinik nalunaarsuinerminni assigiinngitsunik soorlu nuutininik nalunngisaqalersimassasut • ilutsit ABAB aamma AABAB takusimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • nipilersortunik erinarsortunilluunniit siulersuisaatsinik assigiinngitsunik suliaqarsimassasut • nunat akornanni nuutit akuttoqatigiissarinerminilu ersersitsissutit akuerisaasut atorneqartarnerinik nalunngisaqassasut • ilutsit ABAB, AABAB aamma ABACB nalunngissagaat • suliaqarnermi allamut saannaveersaarinnaallutillu suliaminnik aallussisinnaassasut imminnullu piumaffiginissamut pisinnaassuseqassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • nuusiortaatsit dirigentiusaatsillu assigiinngitsut ilisimallugillu atorsinnaassagaat • Aaqqissuussinerit ABAB, AABAB, ABACB nalunagillu atorsinnaassagaat
Aalaneq		
<ul style="list-style-type: none"> • kalattuut ajornanngitsut qitissinnaassagaat • tumerparpaamik ilinniuteqarluni tunngaviusumik alloriaatsit soorlu frikantsgang/etnisk grundtrin nalussanngikkaat • namminneq qitigissiaminni akuttoqatiitiissarinernik nalunngisaqarlutillu atuisinnaassasut • sulinerminni ukkissisinnaassasut imminnullu piumaffiginnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • inuiaat qittasaat, tullerriaatsittagaat kalattuullu nalunngisaqarfigalugillu qitissinnaassagaat • pinnguarnermikkut qitinnermikkullu aalariaatsit aalajangersimasut ilikkarsimasatik ilisarinnaassagaat • erinnanut erinarsuutinillu pinnguaatinut assigiinngitsunut aalaneq taputartuussinnaassagaat • suliaqarnermi allamut saannaveersaarinnaallutillu suliaminnik aallussisinnaassasut imminnullu piumaffiginissamut pisinnaassuseqassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • qitittaatsit it assigiinngitsut, qitittarissat assigiinngitsut, inuiattut qiteriaatsit assigiinngitsut, polkat, hiphop-it takutitsillunilu qiteriaatsit assigiinngitsut ilisimaaralugillu sapissanngikkaat • namminneq aalaasersorlutik nipilersukkallu isiginnaagassiaralugit sulisinnaassasut • trommersorneq, rytme-lersorneq qitinnerlu aallaavigalugit tunngaviusumik nikeriaatsit aalariaatsillu aalajangersimasut ilisimaarissagaat • erinarsukkanik nipilersukkanillu issuaasinnaassasut • qitilluni, erinarsorluni aammalu nipilersorluni periaatsit ataqatigiissut, soorlu musical-it, suliarisimassagaat • timip ataqatigiissarinissamut, rhythmic it-imut nipilersuutinullu aalalluni nuannaarutaanissaanut periarfissai suliaralugillu ineriartortissimassagaat • timip, rytme-p nipilersuutillu ataatsimut ataqatigiissinnissaat pitsanngortinniarlugu suliaqarsimassasut

Nukarliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut	Akuliit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Angajullit atuarfianni atuartitaa-reernerminni naatsorsuutigine-qarpoq atuartut
Isiginnaartitsineq		
<ul style="list-style-type: none"> • timimik malussarnissamat timillu sumiiffimmi malugineqarnissaanut misilittagaqalersimassasut • timi atorlugu ilusiliornermik sumiiffimilu ilusiliornermik suliaqarsimassasut • ukkassisinnaanermut qimerluuisinnaanermullu pisinnaassutsinik pissarsiaqarsimassasut • nammineerlutik allanillu suleqateqarlutik ajornangitsunik timi atorlugu nalunaarsinnaassasut • ingerlatanik annikitsunik ingerlatsinermi misilittagaqalersimassasut • ilinniartitsinerup nalaani qallunaat kalaallillu oqaasiinik oqariartaasiinillu atuinissamat piginnaassutsiminnik ineriartortitsissasut 	<ul style="list-style-type: none"> • timimut taassumalu avatangiisaanut nalunngisassanik maluginiagassanillu tunngaviusumik misilittagaqalersimassasut • timertik ilutsiornermik aamma pissusiler-suutunik inaaarsakkanillu assigiinngitsunik suliaqarsinnaalersissimassagaat • isiginnaartitsinermi suliaminnik ukkassisinnaassusertik malussarniarsinnaassusertillu ineriartortissimassagaat • allakkiat nalunngisatik nalusatillu tunngavigalugit isiginnaartitsinermik ingerlatsinissamik sungiusarnissaminnut tunngaviusunik nalunngisaqalersimassasut • isiginnaartitsinermi atortunik isiginnaartitsinermilu oqaasissianik atuisinnaanermut aallarniutaasunik misilittagaqalersimassasut • kiinarpalersomermik misilittagaqalersimassasut • aallarniutaasumik pisaatsinik nalunngisaqaleriartulersimassasut • attaveqaqatigiittarnerni assigiinngitsuni qallunaat kalaallillu oqaasii atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • timi atorlugu takussutissiisinnaanerit suleriaatsillu assigiinngitsut, soorlu ussersorluni saqqummiinerit, pisinnaasaqafigissagaat • isiginnaartitsissutinik suliaqarnerminni eqqarsaatiminnik katersisinnaallutillu qimerluuisinnaassasut • ileqqorillutillu imminut aqulluarsinnaassapput • isiginnaartitsinermi suleqateqarsinnaallutillu kisimiillutik takutitsisinnaassasut • isiginnaartitsissutinik tamakkiisunik isumassarsiamit isiginnaartitsissutip inernissaata tungaanut suliarinnissinnaassasut • allataq aallaavigalugu ingerlatassanik aalajangersimasunik sungiusarnermik suliaqarsinnaassasut • isiginnaagassianik annertunerusunik, soorlu musical-inik iisiginnaartitsivimilu isiginnaagassianik, aaqjissuussinermik misilittagaqassasut • isiginnaartitsinermi atortussanik aammalu oqaatigisassanik suliarinnissinnaassasut • isiginnaartitsissutinut assigiinngitsunut taaguutit paasisimassagaat aammalu isiginnaartitsivinni assigiinngitsuni ileqqorineqartut, tassunga ilanngullugit kalaallit ileqqui, tragedien, det naturalistiske teater aammalu absurdteater ilisimaarisagaat • isiginnaartitsissutilerinermi kalaallisut, qallunaatut immaqalu tuluttut taagutit atorsinnaassagaat

***Atuartitsissutit sumiiffinni qinigas-
siissutit ilikkagassatut pilersaarutis-
saannut siunnersuutit***

*B: Ilikkagassatut anguniagassat aamma
atuartitsinissamut, naliliinissamut
atortussatullu siunnersuutit*

Assassorneq ilusilersuinerlu

Mersorneq	
Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • atortussianik toqqaasarnermik sungiussimalluasasut, tassunga ilanngullugit atortussiaat assigiinngissusaat, pitsaassusaat, atorsinnaassusaat takussutissiisinaassusaallu 	<ul style="list-style-type: none"> • Norlumiit norlumut, nissiaaginnariannuarit! Isumassarsiorfittut nuersakkat nutaat qanganitsallu saqqummersinneqassapput; rastahuit, natsat, kyseri, qassutaasat, taskit, puussiat. 1. Atuartut ukuninnga pingasunik periarfissaqartillugit qilattagassianik minnerpaamik pingasunik toqqaatikkit: qalipaataat, qilattagassiap suunera qilattagassiallu silissusaa. 2. Atuartut qilattagassianik toqqakkaminnik norlorpassuarnik nissiaassapput. Tamatuma kingorna nissiakkat qanoq isikkoqarneri atorneqarsinnaanerilu sanilliunneqassapput nalilersorneqarlutillu. 3. Allunaasatut nissiakkat taakku tassiliaralugit, allunaasannorlugit qiterutinngorlugilluunniit sananeqassapput. 4. Atuartut suleqqinnissaminnut atugassaminnik qilattagassianik arlalinnik toqqaassapput. 5. Massakkut atuartut namminneerlutik piumasaminnik nissiaassapput assatillu sungiusarlugit: - siumut kingumullu imaluunniit qillat kaajallatsillugit (rundt med fastmasker). Eqqarsaatigeriikkanik nalaatsornikkulluunniit ilutsit saqqummertarput. Ataasiinnarmi arlaleriarlutit nissiaagit, siumut utimullu, taava nissiaavigisanni ilutsit nutaat saqqummissapput. Stangmaskit atuartut nissiaanermik sungiussippata ilitersuutigineqassapput. 6. Atuartut nissiaanermik sulinerat maanna aalajangersimasumik sanaaqarnermut saatinneqassaaq, nasaq taskiluunniit. 7. Iluseq pissarsiarerusutaq anguniarlugu maanna aalajangersimasumik sulisoqassaaq. Ilinniartsisup atuartut ilutsimik toqqaaniarneranni ikiussavai. Inaarutigalugu pututuunik nissiaasoqassaaq (hækles med luftmasker), atuartut taamaalilutik isumassarsiatik erseqqissarniassammatigit.
<ul style="list-style-type: none"> • suliap ingerlanera isumasarsinermit naammassinisaata tunngaanut tamakkerlugu isigisinnaassagaat, tassunga ilanngullugit ilutsinik, atortussianamik periutsinillu toqqaaneq • sulianik kusanartunik atoruminartunillu sanasinnaasasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Fleece atorlugu sisoraluni natsamik (skihue) mersorit. Atuartut ilutsit, isikkut, qalipaait mutit qalipaaitillu nuannarisaat pillugit oqaloqatigikkit. Ilinniartsisup atuartut nasaliaat pillugit apersussavai: Nasaq qanoq iluseqassava? Qalipaait suna atorneqassava? Qalipaait qanoq katiterneqassappat, qanorlu nalimmassarneqassappat? Nasaq atoruminartuussava oqortuullunilu? Imaluunniit qungujunnartuussava allakkajaatulluunniit sanaajulluni? Apeqqutit atuartunut isumassarsiorfiusinnaannorlugit saqqummiunneqassapput. 1. Natsat naammassineqartut misissorneqassapput, allapalaarneri ilusaallu qimerloorsigit, pappiara tape-lu atorlugit ilusilioritsi imaluunniit ilusileeriaatsit taakkua pingasut ataatsikkut atorsigit. 2. Atuartut tamarmik immikkut natsamut sanaassaminnut ilusiliunniagartik sulillutik nasaariartuaassavaat. 3. Mersornermi suleriaaseq imaattoq atorneqassaaq: ilusiliaq annoraaminermut tutsinneqassaaq, ujallup sammivia aalajangiunniarneqassaaq, kakkinnerisa akuttussusii, taavalu annoraamineq qiortarneqarluni. Atuartut ilusileeriaatsit assigiinngitsut atorlugit suliaqaraangata, suleriaaserineqartussaq siumut aalajangeriigaassanngilaq. 4. Qilertaasat, bindebånd-it ribkant-illu nalilivigissavaat. Allat naammasseriigaat atuartulluunniit imminnut isumassarsiorfigeqatigiissapput. • Annoraamernit atorneqartut - ilusiliinerillu. Taskeq puuliaarlu atortussiaapput, atorneqarfissaminnut aalajangersumut ilusiligaasimasut. Taakku assilivimmut, aningaasanut, qissattaatinut, mobiilnut, pinnersaatinut allanulluunniit puujusussatut sananeqarsimasinnaapput. Annoraamineq atorneqartussaq sumut atorneqamissaa apeqqutaatillugu toqqarneqassaaq, soorlu imermik pitarneqarsinnaanngitsuussanersoq, nungullajaatsuussanersoq imaluunniit nerumaartuussanersoq. Atortorisasat, soorlu attatit (trykknapper), burrebånd-it, allunaasat assigisaalluunniit suliap naammassinisaanut ilapittuutaasinnaapput, sanaarlu naammassisaq kusanartuutillugu. • Atuartut taskit puulialluunniit qulaani taaneqartut arlaat sanassavaat. Sisoraluni natsap ilusileraneranut periutsit siuliani taaneqartut atorneqassapput. Sanaaq iluatigut qaavatiqulluunniit kaasarfilerneqassaaq. Atuartut annoraamernit, qalipaait ilutsillu suut toqqassanerlugit eqqarsaatigissavaat. Atuaqatigiit oqaluuserissavaat, atuartut ataasiakkaat sanaavisa atorneqarfissaat isikkuilu ataqatigiinnersut. Sanaap matuneqarsinnaanissaa pillugu periarfissat assigiinngitsut atuartut tamarmik misiligassaavaat: singissaersuisoqarsinnaavoq, attasiisoqarsinnaavoq (trykknapper) bindebånd-iliisoqarluni kiisalu matuliunneqartoq naleqquttuunersoq kusanartuunersorlu nalilersorneqarluni.

Assassorneq ilusilersuinerlu

Mersorneq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut immikkut tamarmik "allunaasiatut" nissiakkat assigiinngitsut pingasut nalilersorlisigit. Qilattagassiaq meqquluaqanngitsoq meqqulualimmut, qillersoq qillernertaqanngitsumut aammalu silittoq amitsumut sanilliukkaanni, nissiakkat qanoq ittut pilertarpat? • Atuartut atortussat ilaat allanut naleqqiullugit atorneqarfissaminnut piukkunnarnerunersut tunngavilersuillutik nalilersussavaat. Qilattagassiap pitsaassusaa, qalipaataa nissiaruminartuuneralu sammineqassapput. • Atuartut nissiakkamik nutaamik qanganitsamillu toqqaasineqassapput, taavalu atortut, taakkua atorneqarneri inernerilu nalilissagaat qinnuigalugit. • Atuartut allattaavimminni suut toqqammavigalugit toqqaasimanertik aammalu atortut toqqarneqartut sumut atorneqarsinnaanersut allassavaat. 	<p>Ilinniartitsisup atuagai: Schnedler, Tholstrup m. fl.: <i>Praktisk eksperimentel undervisning</i>. Klim 1997</p> <p>Christina Nygren-Landgårds, (red): <i>Visioner om sløjd og sløjdpedagogik</i>. NordFo 2001 Lis Paludan: Hækling, Borgen 1986.</p> <p>Qilattagassiat assigiinngitsunik pitsaasusillit: flamé, bouchle, meqquluallit, qillakiallit kiisalu qilattagassiat silitutt amitsullu. Nissiaatit assigiinngitsunik normullit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut isumassarsiareqqaagaannut sanaaq naapertuunnersoq maluginiaruk/oqallisigisiuk. • Atuartut isumassarsinermit sanaap piareerneranut qinigassarisarsimasatik nasuiaateqarfisigissavaat. • Atuartut suliamik ingerlasimanerannik takutitsissapput. Tassani allattukkatik nammineq suliamik nalilernerannik imallit takutissavaat: suna nuannersimava, nalunarsimava, qinersisariaqarnermi tunngavilersuutigineqarsimappat, suliasamat titartaagallarnerit kiisalu sanaaq naammassisaq qanoritsuusimappat. • Atuartoq ulluinnarni atorneqarsinnaasumik aammalu atorneqarluarsinnaasunik kusanartunillu pisatalersukkamik sanaaqarsimanersoq ilinniartitsisup atuartullu oqallisigissavaat. Atorneqarsinnaalluurtutut kusanartutullu taaguutit qanoq isumaqarnerisut tamarmik paasisimaneraat maluginiaruk. • Sanaaq atorneqarfissaminut, matusinnaanermigut ulluinnarnilu atugassatut atorneqarsinnaava. Sanaaq ajunngitsumik sananeqarsimanersoq misissoruk, tassa mersorneri ajunngillat, ilupaqutai ajunngitsumik ikkunneqarsimappat, matusaqat-tarneqarnermikkut nungullajaatsuuppat. • Atuartut atortussiat taakkua sooq toqqarsimanerlugu, taamatut ilusilersimanerlugit, qalipaasersimanerlugit, matusaatilersimanerlugit, kaasarfilersimanerlugit tunngavilersussavaat aammalu sooq toqqakkat taakku taski puuliarluunniit kusanartunngortinneraat nassuiaallutik. • Sanaaq immikkualuttuini illua-tungeriissitsisoqarpa, atorneqarfissaat eqqarsaatigalugu qalipaataat atortussiallu eqqarsaatigineqarsimappat? 	<p>Fleece-t assigiinngitsorpasuumik qalipaattillit. Pisatalersuutit: ribkantit, båndit, allunaasat attatillu kusanartut aammalu sapanngat akunnattumik angissusillit.</p> <p><i>Arkitektur og design</i>, Temahæfte 8, 1993 Undervisningsministeriet Folkeskoleafdeling www.sloejd-kbh.dk iserfigeriarlugu 'Design og design teorier' takuuk.</p> <p>Annoraamernit assigiinngitsut anorip, silap najukkallu pissusiinut naleqquttut. Pladevat. Attatit naqillugit ikkuttakkat, attataannaat, amerikansk lynlås, singisaatit allunaasallu.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • atortussiat periutsillu nal-inginnaanngitsut misileraasutigisinnaassagaat atorsinnaassagaallu • taaguutit kalaallisuut qallunaatuullu suliamut tunngasut atorsinnaassagaat 	<p>Kalaallit qallunaallu oqaasiini illussumanillu titarnaanermik atuartsinerit suleqatigalugit pisussaq pilersaarusiorneqarsinnaavoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inini annoraamernit, inimik misigisat. <ul style="list-style-type: none"> Atuqaatigiit atuarfimmil inuit arlaat misissorluassavaat: assersuutigalugu torsuusani, inini atuartsivinni tummeraqarfinniluunniit atortut, qalipaatiit qaamanerlu qanoq misigisanut malunnaateqarpat. Inni sumut atussanersoq, misigisaqarfiussanersoq aammalu qanoq malunnaateqassanersoq oqaloqatigiissutigisiuk. Taalliornermik unammisitsigit: <ul style="list-style-type: none"> Atuartut takorluukkorsorlutik inu attugaqarfigisinnaasartik, naamasaqarfigisinnaasartik takusaqarfigisinnaasartillu eqqarsaatigissavaat..... Inni tipigissaasigaasinnaavoq, nukappiaqqat inigisinnaavaat, nivarsiaqqat inigisinnaavaat, inu nipileriffiusinnaavoq, inu isumakuluffiusinnaavoq imaluunniit iniusinnaavoq nuannersunik kissaateqarfik. Atuartut ukuninnga aperikkitt: <ul style="list-style-type: none"> Maani susoqarsinnaava? Kina maanga pulaartarpa? Ini qanoq qalipaateqarpa? Inimiilluni qanoq misiginarpa? Atuartut oqaatsinik ataasiakkaanik allattuissapput, taakkulu annertusillugit oqaaseqatigiianngortinneqassapput. Oqaaseqatigiiaat atuarneqassapput, oqariartuuteqarnerpaallu takorloruminarnerillu atorneqassapput. Taallat/oqaaseqatigiiaat qanoq tulleriaassanerlugit aalajangissavaat, kalaallisullu qallunaatuullu pappiaqqamat nutaamut allassavaat. Inip qilaavi, naqqi iigaalu qimerlooriarlugit, eqimattakkuutaarlutik inip nutaamik misigisaqarfiunissaanut siunnersuusissapput. Inu immikkoortinnissaannut, saagunut, iikkami niviingagassanut, naqqit qallitissaannut isumassarsiaannik siunnersuuteqartikkitt. Taallani isumassarsiat papkarsit atorlugit assersuusiorneqassapput. <ul style="list-style-type: none"> - Isumassarsiat plastikbannerinut amitsunut takisuunullu naqillit/qalipallik, imaluunniit annoraaminernut saattunut, qaamanermut qinngortitsivigiuminartunut. Taallat oqaasertai guld-imik sølv-imillu ujalussianik allapalaaliunneqassapput, grov kontursting, stikke, stikkeking, kædesting, forsting imaluunniit hekseking atorlugit. - Oqaatsinik, immikkoortunik assilissanillu atuqaatigiit taallianneersunik mersortoqarluunilu patchworkimut ataatsimoorussamik assilissamik tæppiortoqassaaq. - Cykelit slangitakuinik qiortakkanik ikaartitaluni natersuaaraliortoqassaaq pisuffissiamik, taallat aallaavigalugit maskiinamik assiliaaraliortoqassaaq, qalliuseriarlugit natersuaaqamat allapalaatut pisorusaataa qimerluugassatut nipititerneqassapput. Atuartut suliap ingerlanera pillugu allattugaqassapput, mersorluni suleriaatsit assigiinngitsut iluini taaguutinik imalimmik aammalu namminneq eqqarsaatersuutigisaminnik kiisalu sulinerup ingerlanerani qinersisariaqartarsimanerminnik imaqtartumik.
<ul style="list-style-type: none"> • atisanik annoraaminernillu atortussianik kiisalu qiperukkanik suliaqarsimassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Timi tamakkerlugu (niaqqumiit isikkanut). <ol style="list-style-type: none"> 1. Kakkissarfii, qungasequtit, sjælevermerit halsedisse-llu sanasigit. Qilattaagitsi, ilaartuigitsi mersoritsiluunniit. Atuartut namminneq kissaataat naapertorlugit atortunik iliuutsinilluunniit katiteriit. Atuartut sanaassanut, sumi sumullu atorfissaat apeqqutaatillugit, isumassarsiuissapput. Atorfissaat isikkui lu isummerfigissavaat, soorlu: silamiisutaassanersut, fiisterutaassanersut, kusanartuussanersut, malugitinniutaassanersut, ileqqut malillugit kakkissarfiliaassanersut. Atortut suut, katiterneri kusassaatiillu suut atorneqassappat. 2. Akitsioritsi. Atuartut suliamik pissarsisussaq oqaluttuarilissuk: atsa asanartoq sukanga-soorli, ikinngut torinngitsaq, aanaaluunniit utoqqaq. Qalipaammut toqqagassamat aallaavissaq aalajangersiuk, minnerpaamik qalipaatiit ukua illua-tungeriit ilaannik ataatsimik ilalik: komplementærkontrast, kvantitetskontrast imaluunniit kvalitetskontrast. Atortussiat atorfissarlu pillugit atuartut oqaloqatigikkitt. 3. Ersiorneq, piunatussuseq nuannaartorisallu qulequtsiullugit feesteritsi. Atortut akikit-sut, soorlu mønsterpapir/plastikki qalipannikoq, bobleplast, pappiara assannut allarut, kaffit aqajarussai allallu katilerlugit mersukkat sapannganillu paillette-nillu allapalaakat atorlugit kusassaatinik angisuunik teaterhat-inillu sanaartoritsi.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut/atuaqatigiiaat tamarmik isumassarsiartik oqaasinngorlugu, suussusilerlugu assinngorlugulu atuaqatigiinnut/atuaqatigiiaanut saqqummiutissavaat. Papkarsit takusassiartallit atorneqarsinnaapput. Suut isumassarsiffiqarsimappat, isumassarsiaq qanoq takutinneqarpa? Taallani sulianilu naammassisani uteqattarisooqarlunilu atueqqiisooqarnersoq, imminnut akerleriinnilersuisooqarnersoq aamalu assersuutit atorlugit erseqqissuliortoqarnersoq misissoruk. • Inimik sulianut takutitsiviusinnaasumik nassaarit – misigissutsit inaat! Holdit allat "inikkoortikkitt" atuartullu misigisaannik oqaluttuartikkitt. 	<p><i>Broderi,</i> Edith B. Skjeggstad. Tell forlag a.s 1996</p> <p><i>Broder videre,</i> Tell forlag a.s 2001</p> <p><i>Håndarbejde i skolen,</i> maj 2002, Scenografi</p> <p>Atortussiat annoraaminermut assingusut assigiinngitsut katersorsigit. Atuartut atortussanut namminneq siunnersuutaat ilanngussigit. Meqqutit, ujalussiat assigiinngitsunik pitsaassusillit, qiuutit, il.il.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Taakkunani pingasuni sanaaqarnermi periutsit suleriaatsillu sutigut assigiinngisuteqarnersut atuaqatigiinni eqqartorsigit. Sanaanut naammassisanut atuartut isummatik eqqartorlisigit, suullu pileriginerunerlugit nalilerlugillu tunngavilersorlisigit. • Atuartut sanaamik qanoq atorneqarnissaat, sumut atorneqarnissaat isumassarsiarinerilu nalilersorlisigit. • Atuartup tiguisusaaq eqqarsaatigalugu akitsip atortussiaanik, qalipaataanik kussasaataanillu qanoq toqqaasimanera nalileruk. • Atuartut tamarmik immikkut minutsini 3-5-ini oqalugiassapput. Tassani eqqartusavaat sanaaminni atortussiat qanoq atoqqissimanerlugit, - toqqakkaminnilu suut nittarsaakkusussimanerlugit aammalu sooq taakkorpiaat toqqarsimanerlugit kiisalu sanaat taakku qanoq immikkuullarissusilerneqarsimansut oqaluttuarissavaat. 	<p><i>www.dragt.dk,</i> 'krop og forklædning' takuuk.</p> <p><i>www.emu.dk-fagenes infoguide –</i> teaterhatte</p> <p>Bobleplast, tyl, plastikki akimut ersarisooq, ilornikut kusanartut, spænderit, attatit naqillugit ikkuttakkat, attataannaat atortussiallu allat. Ujalussiaq, qilattagassiallu allapalaarnermi atorneqartartut assigiinngitsunik qilapaatillit kiisalu ujalussiat guld-iusut sølv-iusullu.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • nunat allat assassornermi ileqqi paasisimasaqarfigis-sagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Annoraamernit eqqarsaatigalugit angalaarit. Nalunnginneqartut aallaavigikkat. Atuartut ilinniartsisullu atisat allapalaalersorlugit mersornillit assersuutitut nassassavaat: inuiaassutsimi atisat, atisat mutit allalluunniit periaaseq taanna atorlugu kusassakkat. Atuakkatigut internetikkullu nunarsuarnut allanut angalaarit taamatullu mersortarnerup assigiinngitsutigut atugaanera misissorlugu. Canadamiut kamii misissorsigit, japanimiut atisaat takusigit, tassani pingaartumik Obi't, Amerikami Kujallermit Kinamillu atisat, alersit Norgemeersut, qallunaat allapalaalersugaat takusigit, hvidsømillit, hedebo broderiit aamma amagersyningit, saamit taskii, Ungarnimit nerrivimmi kusassaatit, russit nasaat, jakkii taakkualu atortui. Nunami/nunani allami/-ni assiliartatut – qalipaaitut – atortunilluunniit katiterisaatsit aallaavigalugit atisanut kusassaatinik atortussanilluunniit atuartut sanatikkat. Qalipaait qanoq atom-eqarnerat suullu atorneqarnerunerat qissimigaarlugu suliamik ingerlatsigitsi. Atortussat suut atorneqarnerunersut/ -simanersut misissoruk, soorlu Kalaallit Nunaanni: ameq, Kinami: siiliki, Ægyptenimi: annoraassiassaq ilupaassiassarlu, Nunat Avannarliit: nuersagassiaq. Massakkut suut atorneqarnerunersut misissukkat, silaannarlu eqqarsaatigalugu atortut qanoq ittuuneri/ -simaneri pisariaqarpat/-simappat.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Sanaamut ilanngullugit atortussat isumassarsiffiit assilineri allagartarsuarmut takutitassiarisigit. • Nunat allat ileqqui qanoq atuartunit aallaaviusimaneri nalilikkit. 	<p><i>www.natmus.dk</i> skatkamre, Alaska, Canada, Grønland, Sibirien.</p> <p><i>www.laer-it.dk,</i> Internetimi mersorneq.</p> <p><i>Broderi fra hele verden</i> Mary Gostelow. Forlaget Komma A-S 1977</p> <p><i>Inka strik med latinamerikansk inspiration.</i> Marianne Isager:</p> <p><i>Afrika - strik med afrikansk inspiration.</i> 2001 Henny Harald Hansen:</p> <p><i>Politikens dragt leksikon</i> 1978.</p> <p><i>Alverdens klædedragter i farver; en dragt geografi.</i> Henny Harald Hansen:</p>

Sananeq	
Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • maskiinat fagimi atorneqartartut sumut qanorlu ator-nissaannik naammalluar-tumik ilisimasaqarluassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Pinnguaasiorit (brætspil). Periarfissat amerlaqaat: pinnguaatit ilisimaarineqartut assilineqarsinnaapput, allanngor-tinneqarsinnaapput nutaanilluunniit ilusilersuilluni sanasoqarluni. Pinnguaatit toqqarne-qartut/nammineq ilusilersorlugit sanaat qisummut issussusissaanut qapiariikkamut titar-torneqassapput. Illersartui dyvler-iupput/qisuupput ulamertut naammaginatsumik silissu-sillit. Søjleboremaskina atorlugu taakkununga putut kappussivissat qillerneqassapput. Dekupørsavimi ilusilersukkat pilatorneqassapput, skivepudserimillu suliareqqinneqarlu-tik. Tamanna sioqqullugu maskiinat atorneqartussat isumannaatsumik atorneqarnissaat qanorlu atorneqarsinnaaneri nassuiaatigineqareersimassapput, atuartullu taakku atorlugit piginnaaneri misilinneqareersimassallutik.
<ul style="list-style-type: none"> • qisummik sanariaatsit kul-turini oqaluttuarisaanermi-lu qanoq atorneqartarsima-neri ilisimasaqarfigissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Savik. Savik kulturini tamani oqaluttuarisaanermilu sakkuni pingaernerpaajuarsimavoq. Asser-suutit savimmik qisummik ipulimmik sanassaagut. Aallaavissaq: savittassat pisarine-qassapput, qisuit kusanartut assigiinngitsut, amialuillu. Saviup savissaa qisuminermut issussusilereerlugu qapiakkamut titartarneqassaaq, qisuk savittut issussuseqassaaq. Ilusi-liaq/titartagaq deкупørsav atorlugu pilatorneqassaaq. (= maskia) dækræ qapiaruk, 6 – 8 mm-erinnorlugu. Maskia illuata tungaanut nipitinneqassaaq, ilusiliaareersorlu malillugu pilatorneqarluni. Dækræ-p aappaa ilusiliatut siullertut pilatorneqassaaq tape-unneqarlunilu. Savik pilatorneqassaaq taamaallunilu avissaarneq pilerpoq. Savittaq nipitinneqarlunilu ilusilerneqassaaq. Amimineq nivinngaattisaaq ”uummataasartassalu” tunuani ivertinneqassapput.
<ul style="list-style-type: none"> • sannatinik aserfallatsaaliui-sinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Aserfallatsaaliuineq. Sakkut tulliuuttut aserfallatsaaliornissaat minnerpaamik ilisimaneqassapput: spiralbor, savik tuussarlu. Periusissaq: Atuaqatigiit tamarmik sakkoq ataaseq pillugu ilitersuunneqassap-put. Tamatuma kingorna atuartut marlukkaarlutik ilinniartitsisumik malinnaavigineqarlutik sakkoq ipissarlugulu salissavaat/asferfallatsaaliussavaat. Aappaata suliasaaq suliarissavaa, aappaalu nakkutilliisuussaaq. Tamatuma kingorna taakku paarlaatissapput. Sakkut tulliu-tut periuseq taanna aamma atorlugu sungiusarneqassapput. ”Nakkutilliisup” saku iluamik ipissarneqarsimansoq aammalu suliap inernera ajunnginnersoq akisussaaffigaa. Ilinniar-titsisup suliat ajunnginnersut tamatigut misissortassavai.
<ul style="list-style-type: none"> • fagip qanga ullumikkullu inuussutissarsiuutitut at-tuumassuteqarfiinik ilisima-saqassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Piniutinik, illumi atortunik atortunillu allanik qangarnitsanik sananeq. Inuiaqatigiilerinermi atuartitsineq suleqatigalugu aammalu atuakkani assilissat najukka-milu katersugaasivimmik pulaarneq aallaavigalugit titartaasoqassaaq, sanatitsillunilu atuartitsinermi sakkut sananeqassapput. Soorlu: Ulu, orsuusivik (svepteknik), neqinut niutsivik (qarajaaneq), qallutit/alussaait (qarajaaneq), niortuut (buebor), unaat/naalikkat, qillerutillu innanniutit (ildbor).

Sananeq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Maskiinanut ilisimasat isumanaallisaanermilu maleruagassat pillugit allattariarsorluni misiligut atoruk. Misiligut maskiinat atorneqarnissaannik maleruagassat, isumannaallisaanermut maleruagassat aammalu suleriaatsit ajornanngitsut pillugit apeqqutinik naatsunik imaqqassaaq. ”Kørekort”-itaarnissamat piumasaqaatit minnerpaaffissaannik aalajangiiq. Misiligutissat ilinniartitsisup suliarissavai. ”Misilitsinnerup” taassuma saniatigut atuartut maskiinanut piginnaanerminnik nalilersuisuuartarnissaat pingaaruteqarpoq. Atuartup maskiina iluamik atorne- raa maluginiaruk. 	<p>Maskiinat: Søjleboremaskine, el deku- pørsav aamma skivepudser. Pinnguaatinut atorneqassapput: løv- imaluunniit nåletræ issussusissaanut qapiariigaq.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Saviup ilusii assigiinngitsut pillugit qanorlu atorneqartarnersut saqqummersitsig- itsi. Oqaluttuarisaanerup ingerlanerani atorneqartarsimanera, minnerunngit- sumillu oqaluttuarisaanermi saviup ineriartortinneqarsimanera ilanngullugit. Sanaat/saviit suliareriikkat saqqummersinneqassapput. • Qangarsuaq qanoq saviliortoqartarsimanera oqaluuseritiguk. Assersuutigalugu ”Gustav Holm Samlingen” takuneqarsinnaavoq. 	<p>Knivbladet, soorlu ”Frost nr. 75” ima- luunniit ”Trollungen” atorneqarluar- sinnaapput. Nioqquteqartoq: www.linaa.dk</p> <p>Qisuit kusanartut løvtræmit pisut, taakku pequtikunit assigisaannillu pissarsiarineqarsinnaassapput. Nipitite- rut/lim amerlu.</p> <p>Atuakkat ”<i>knivmagerens bog.</i>” Leif Andersen: Tommeliden.</p> <p><i>Knivsmeden knivmakerarbeid og smiing</i> Bergland, Håvard</p> <p><i>Lav din egen kniv.</i> Hanghøi, Jørgen. Tommeliden.</p> <p>”<i>Knive og dolke, du selv kan lave.</i>” Børge R. Rozet: Klematis.</p> <p>”<i>Sløjd</i>” nr 4. 2000</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Pitsaassuseq maluginiark. Misilitsinnerunngilaq, sungiusarneruvorli isumannaat- sumik isumaginnissinnaalernissap tungaanut uterneqartuartartussaq. 	<p>Ilinniartitsisup sakkut iluarsisariallit toqqassavai. Sillisit naleqquttut: Bæn- kesliber, vådsliber, sillit ujarak, soorlu carborundum aamma arkansas assig- saalluunniit. Faconsten.</p> <p>Atuakkat: ”<i>Håndbog i sløjd.</i>” DS. Forlag.</p> <p>”<i>Arbejde i træ.</i>” Practica.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atortut sakkullu atorneqarsinnaasut misilinneqassapput. Atorneqarsinnaaneri maluginiakkit. • Atuartup sanaaq atorneqarsinnaaneranik naliliinermik ilallugu saqqummiutissa- vaa. 	<p>Atuakkat oqaluttuarisaanermut tunnga- sut, katersugaasivinnit quppersakkat, Gustav Holm Samlingen, Pilersuiffik 1985.</p> <p>Ululiassat ineriikkatut pisiarineqarsin- naapput. Orsuusivinnut sannakut ato- riaannaat www.linaa.dk –mi pisiarin- eqarsinnaapput. Aamma tassani qisuit niutsiviliassat pissarsiarineqarsinnaapput.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • sanaassamut malitassatut titartakkamik ator-neqarsinnaasumik titartaas-innaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Nammineq bobslæde-ssannik sanagit. Ulloq sisorarfissuarmi bobslædimik unammissutissamik nammineq peqarnissaq pitsaasuusaaq. Atuartut namminneq bobslædissaminut siunnersuummik titartaalik. Ikiuutitut makku ator-neqarsinnaapput: sisamanik perlaaqassaaq, issiaviit marluk, 1 meterip missaani takissuseqarluni, issiavillu saarleq tigummiveqarlunilu aquuteqassaaq, tunorleq akselimit tukungasumut aalajangigaassalluni. Maanna atuartut siunnersuutitik titartassa-vaat. Siunnersuut siornaniit, saneraaniit qulaaniillu takullugu titartagaassaaq. Sananeq aallartitsinnagu suliassaq naammassineqarsinnaanersoq takuuk. Perlaat pitsaasut portususaat 10 cm missaanniissaaq, 40 cm missaani takissuseqassapput. Issiaviilu 40x40 cm angissuseqassapput.
<ul style="list-style-type: none"> • uigunnersuinerit assigiinn-gitsut, soorlu tiqqulersui-neq aamma manngulimmik uigunniineq sularisinnaas-sagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Erfalasulerfiliorit. Ullorsionerni erfalasulerfeqarneq pitsaasuusarpoq. Assersuutigalugu atuartut tamarmik namminneq nerriviminniititassaminik erfalasulerfiliorsinnaapput (0,5 m), imaluunniit anginerusunik illup /inissiat/inip atuartsiviup silataaniissinnaasunik sanasinnaallutik. Toqqavissaa krydsiuvoq erfalasulerfiup angissusaa naapertorlugu sularineqartussaaq. Katinnera helfældning atorlugu sularineqassaaq. Erfalasulerfik ammut naanilerneqassaaq toqqavianut manngumik skruimilluunniit aaljangerneqartussamik. Erfalasulerfittaa qisuk ulamertuussaaq naammaginartumik silissusilik. Niaquusaaq isoqutissaa sananeqassaaq, amooruserneqarlunilu. Erfalasoq mersorneqassaaq amuneqassallunilu. Erfalasulerfik qalipanneqarsinnaavoq.
<ul style="list-style-type: none"> • iluarsaassinerit annikitsut sularisinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuarfimmi iluarsaassinerit. Atuaqatigiit atuarfiup nakkutilliisua atuarfimmi iluarsaassineranik aserfallatsaaliineranilu ikiussavaat. Atuartsinerit nalaanni amerlanngitsukkuutaartillugit ikiuisinneqarsinnaapput, imaluunniit ullumik naammatsillugu sammisassaqtitsinertut sularalugu, ”Ullut iluarsaassiviit.” Piffissaalluartaillugu nakkutilliisoq sanaluttarfimmukarluni piffissami aggersumi suut sularineqassanersut oqaluttuarissavai. Sularineqarsinnaasut tamalaat assigiinnigitsut soorlu ukuusinnaapput: nerrivinnik, issiavinnik, saagunik, saagulerfinnik, eqaarsaarnermi atortunik, matunik matuersaaserfinnillu, skaavinnik reolinillu iluarsaassinerit. Ikkani putoornernik matoorinerit il.il. Erngup kuuffiisa ussissaataanik taarsersuinerit, kuuffinnik saliinerit silamilu iluarsaassinerit. Naasulivinnik sananeq.
<ul style="list-style-type: none"> • tukkaaviup atornissaa (finer-imillu qallersuineq) ilisimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Aalaterummik sananeq. Tukkaavimmi sulineri periutsit isumannaallisaanerlu ilisimatitsissutigineqassapput. Atuartut tamarmik qisummik (løvtræ) kipparissumik 3 cm missaani issussusilimmik 12 cm-illu missaani takitigis umik tunineqassapput. Birk-ip, ene-p allaluunniit avalequtaan-nik peqaraanni aamma taakku ator-neqarsinnaapput. Isuata illuani qillerut 13mm atorlugu qilleriit. Illuata tunngaani diagonal-ia naniuk, tukkaavimmullu ikkullugu. Maanna sulari-qartup aalaterut qanoq iluseqarlunilu isikkoqassanersoq nammineq aalajangissavaa. Qaa-riligaa sularineqareerpat nipititerummik imermut akiuussinnaasumik peddigrørit marluk qitulisinneqarsimasut putuanut ivertinneqassapput. • Tukkaavimmi sulariqarnermut ilanngullugit iggavimmi atortut allat, soorlu salaatinut skålit, aggortorfiit, saviit tarnutit, kitserviit, iffiaasiviit, alussaatiit, savinnut ilitsiviit allal-lu sularineqarluarsinnaapput.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Unammisitsisoqasaq. Assig iinngitsut unammissutigineqarsinnaapput: sukanniunneq, kina siviunerpaamik sisusinnaava, portunerpaamik, takinerpaamik tingallassinnaava. Kusanarnerpaamik ilusiliiva – allagissaartitsinerpaava. • Atuartup sananermi sanaassaminut titartakkani atorneraa maluginiaruk. 	<p>Krydsfineri 16 mm saneraanut immagalu perlaavinut. Perlaat fyrretræmik sananeqarsinnaapput. Bræddeboltit. Nipinnequtit kikissallu skruiit. Allunaasaq pituutassaq.</p> <p>Atuakkat: ” oplæg.” Danmarks Sløjdlærerforening: ” Ide” Danmarks Sløjdlærerforening</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut/atuaqatigiikkuutaat tamarmik suliartik nassuiassavaat, sulinerullu ingerlarna oqaluttuaralugu. • Periarfissat tamaasa erfalasuernissat eqqaamajuk. 	<p>Fyrretræ naammaginatumik angissusilik atorneqassaaq. Qisuit ulamertut. Niaqusat ineriikkat www.linaa.dk –mi pisiarineqarsinnaapput. Allunaasaq. Annoraamineq erfalasu-liassaq.</p> <p>Atuakkat: ”Sløjd, ide” & ” Sløjd, emner” & ”Sløjd. oplæg.” Danmarks Sløjdlærerforening.</p> <p>”Håndbog i sløjd.” DS. Forlag.</p> <p>”Arbejde i træ.” Practica.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Naliliivinneq ajornakusoorsinnaavoq, aatsaallu ”sullitap suliaq naammassisaq tiguppagu” tamanna pisinnaalluni. Taamatut suliaqarnerup atuarfimmut atortuillu akisussaaffik annerusoq malitsigissagaa neriunarpoq. • Atuaqatigiit suliaasa tamat allattorsimaffiannik kusanartumik sanagit. Allaffiup silataanut allattorsimaffik nivinngaruk. 	<p>Atuakkat: <i>Bogen om huset</i> Vasegaard, Søren</p> <p><i>Dus med boligen</i> håndbog for boligejere og gør-det-selv folk. Boile, Erik</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Iggavimmi atortunik takutsitsigitsi. • Atuartup ilitsersuutit paasisimanerai maluginiaruk. • Atuartup maskiinat iluamik pakkutarisinaanerai maluginiaruk. 	<p>Løvtræ nipititerullu www.linaa.dk -mi pissarsiarineqarsinnaapput. Peddigrør Terapi Hobby-mi pissarsiarineqarsinnaavoq.</p> <p>Atuakkat: <i>Trædrejning: teknik og ide</i> Miltersen, Niels Peder</p> <p><i>Trædrejerens bog</i> Andersen, Leif, f. 1945</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • suliamik kusanassusiinik atorsinnaanerinillu isumaliutiginnissinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Iikkamat nivinngartakkamik nalunaaqutsiorneq. Atuartut namminneq nalunaaqutassartik ilusilersussavaat. Nalunaaquttap savequtai pisariikkat aallaaviussapput. Atuartut karton-imut nalunaaqutsiortillugit isummersorteqqaakkit. Nalunaaquttap kiinaasaa, kisitsisit, ilutsillu imminnut naapertuunnissaat pingaaruteqarpoq. Nalunaaqutaq naammassillugu ilusilersorneqareerpat, taava karton-imik nalunaaqutaliaq qisummut nuunneqassaaq angissusissaa angissuseritillugu. Ilinniartsisoq tamatumunnga atugassanik qisunnik assigiinningsunik qapiagaqareersimassaaq. Krydsfineri aamma atorneqarsinnaavoq. Nalunaaqutsiassaaq pilatorneqassaaq, tikkuuserfissaa qillerneqassaaq, savequtaanullu inissiivissaaq tunuani tuussamik suliarineqassaaq. Qaava suliarineqassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • nammineerlutik peqateqarlutilluunniit isumassarsiamit sanaap naammassinisaata tungaanut suliaqarsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Anitsiarfimmi pinnguaatinik sanagit. Isumassarsiasanaut siunnersuutit aallartinnermi atuatiginnut taaneqassanngitsut: qeerlimiusaarfik, orlunaveersaarfik, ikaarfissiat, arsaannermi isertitsiviit, bowlingi, kugleerarfii, skakerfik imaluunniit tammoorfik angisooq, mølle. Atuartut anginerit (eqimattakuutaarlutik) anitsiartarfinni torsuusani atorneqarsinnaasunik sunik nammineerlutik sanasinnaasaminnik isumassarsiormissaat siunertaavoq. Qulaanni taagullatsiarneqartut isumassarsinaveermermi eqqartorneqarsinnaapput. Bowlingi: Keglit arlalialuit sananeqassapput, kissaatigisarlu naapertorlugu ilusilersorlugillu qalipanneqarlutik. Unammiffik asfalt-imi sioqqaniluunniit titartorneqassaaq. Arsaannermi isertitsiviit: Naammaginartumik angissusilerlugit amerlassusilerlugillu sananeqassapput. Pisariaqartitsineq naapertorlugu nuunneqarsinnaanngorlugit sanagaanni tulluarnesarpoq.
<ul style="list-style-type: none"> • suleriaatsit sakkullu naleqquttumik toqqarlugillu atorsinnaassagaat • taaguutit suliamut tunngasut kalaallisuut qallunaatuullu atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Iikkagassatut anguniakkat: "Suleriaatsit sakkullu naleqquttumik toqqarlugillu atorsinnaassagaat" aamma "taaguutit suliamut tunngasut kalaallisuut qallunaatuullu atorsinnaassagaat" tamatigoortuupput suliasatullu siunnersuutini allani aamma ilaallutik.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> Assersuutigalugu atuakkanik atorniartarfimmi nalunaaqutalianik takutitsigit. Atuartut ilusiliiniarlutik sulinerit oqaluttuarilissuk. Nalunaaquttat ilusilersuineri eqqarsaatigineqartutulli isikkoqalerpat? Taamaattoqarsimanngippat: allannguutit tunngavilersorneqassapput. Nalunaaquttat qanoq assigiinngitsigilersi-maneri maluginiarlugillu eqqartorsigit. 	<p>Nalunaaquttap savequtai løvtrælu www.linnaa.dk –mi pisiarinqarsinnaapput.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Pinnguaatit amerlasuut meeqqanut minnernut piukkunnarnerusarmata taakku nalilee-qatigineqartariaqarput. ”Ataatsimuualaarnermi” atuartut anginerit pinnguaatit meeqqanut minnernut tunniussinnaavaat, pinnguaqatigalugillu. Tamatum kingorna atuartut anginerit minnerillu ataatsimoorlutik pinnguaatit atorneqar-nissaannut ”malittarisassiorsinnaapput”. Malittarisassat allaganngorlugit suliarineqartariaqarput tamanillu akuerineqarlutik, atuarfiup pisortaanit aamma. 	<p>Bowlingi: Sallilikkiassa-q soorlu 50X50 imaluunniit 75x75 atorneqarsinnaavoq. Immaqa sanaartorfimmi sinnikut pisaarsiarineqarsinnaapput. Kuglitaatut arsaq nalinginnaasoq atorneqarsinnaavoq. Qalipaait.</p> <p>Arsaannermi isertitsiviit: 140 cm-tut takitigalutillu 100 cm-tut portutigisinaapput. Soorlu tuussassiat atorneqarsinnaapput. Immaqalu qassutaasat.</p> <p>Atuakkat: <i>”Kollektive arbejder.”</i> Claus Præsthholm. Dansk Skolesløjds forlag.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Atuartup pineqartumi taaguutit suliamut tunngasut oqaatsit marluk taakkua atorlugit taasarnerai tamatigut maluginiaruk. Atuartup sakku tulluurtut aammalu suleriaatsit eqqortut atornerai tamatigut maluginiaruk. 	

Angerlarsimaffimmi suliassat	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • vitamiinit, mineraalit inuussutissallu allat ukioqatigiiaanut assigiinngitsunut pingaarutaat ilisimassagaat 	<p>Atuartitsineq pinngortitalerineri inuttullu ineriartornermi atuartitsinermit peqatigitas-sangorlugu piareersarneqassasoq inassutigineqarpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stof-it inuussutissallit pillugit ilisimasat makku ilinniartitsisup atuartullu peqatigiillutik misissussavaat: protein, kulhydrat, orsoq, (alkohol) stoffillu inuunermut pingaarutillit: vitamiinit mineralillu - pingaarutaat, piuffii, ukioqatigiiaani innuttaaqatigiinnilu assigiinngitsuni pisariaqartinneqarneri aammalu nerisassani sorlorni inuussutissat sorliit nassaari-neqarajunneri. Nerisassat peqqinnartut suuneri nassuiarlugillu oqallisigisigit. • Atuartut nerisassanik kaammattuutitut tunngasunik, nerisassat katitigaanerit nerisassianullu siunnersuutit ilisimasaqalersikkat. Oqaatsit inooriaaseq aamma inuttut atugarisat taakkulu nerisarianut sunniutaat nassuiakkat. • Piseqqusaarutit aviiinillu amerlasuunik nerisassanik assigiinngitsunik assitaqartunik katerseriarlusi atuartut – ataasiakkaarlutik eqimattakkuutaartillugilluunniit – allagartarsuarnik nerisassanik, inuussutissanik assigiinngitsunik akoqarlutit, assiliartallinnik vitamiininut mineralinullu takussutissiasunik sanatikkat. Ilinniartitsisup tamarmik suliarisassaannik inuussutissanik aalajangersimasunik toqqaassaaq, soorlu A- aamma C-vitamiinit Calciumilu. • Atuartut inuusianik sisamanik, nukappiaqqamik, niviarsiaqqamik, angummik arnamillu, angissusivimminnik angissuseqartunik pappiaqqat kartonilluunniit atorlugit sanassapput, taakkulu inimi atuartitsivimmi nivinngarneqassapput. Imaluunniit inuusi A4-mut sanallugit atuartunut tamanut agguanneqarsinnaapput. Tamatuma kingorna inuusianut vitamiinit mineralillu allattukkat ikkussorneqassapput, taakkulu timip arlaanut pingaarutaat/sunniutaat nassuiaasersussavaat. Aamma inummumut pineqartumut ullormut pisariaqartit qanoq anertutiginersut allassimassapput. • Atuartut nerisassanik vitamiininik mineralinillu pingaaruteqartunik tamanik imaqtunik akoorilik, aamma/imaluunniit nerisassanik vitamiininik mineralinillu aalajangersimasunik immikkullu toqqarneqarsimasunik imaqtunik akoorisoqassaaq. Tallerkenmodel-i, kostcirkel-i madpyramide-luunniit atorneqarsinnaapput. • Atuartut nerisassat peqqinnartut pillugit piseqqusaarummik pertitersimasunik, videomik immiussamik, radiokkut piseqqusaarummik imaluunniit qarasaasiaq atorlugu sanassapput. Piseqqusaarut innuttaaqatigiinnut aalajangersimasunut sammititaassaaq, soorlu meeqqanut, utoqqarnut, angutinut, arnanut, naartuunut napparsimasunulluunniit. Atuartut oqariartuut qanoq oqaatigineqassanersoq eqqarsaatersuutigissavaat, aammalu innuttaaqatigiinnut aalajangersimasunut paasissutissat suut pingaaruteqartuunersut ilanngullugit. Piseqqusaarut naammassillugu suliaq najukkami radio-mi illoqarfigisalluunniit aviiisanut ilanngunneqarsinnaavoq.

Angerlarsimaffimmi suliassat	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut inuussutissanik assigiinngitsunik sulinerminni pingaaruteqartunik paasinnissimanersut maluginiaruk. • Atuartut nerisassanik akoorinerminni inuussutissanik ilis imasatik atorneraat maluginiaruk. • Atuartut "pisequsaarusiartik" saqqummiutissavaat, imarisaalu tunngavilersorlugu. 	<p>Samminiakkanut tamanut atortussatut siunnersuutit nalinginnaasut: "Litteratur og materialer til hjemkundskab" Jette Benn – atuartitsissummi atortussanik tulluurtunik ataasimut takussutissiaqarfik.</p> <p><i>Pjecer og andet fra Levnedsmiddelstyrelsen.</i> <i>Pjecer og andet fra Forbrugerstyrelsen.</i> <i>Pjecer og undervisnings-materiale fra FDB.</i></p> <p><i>Hjemkundskab – tidsskrift.</i> Hjemkundskabslærerforeningen-p naqitertittagaa.</p> <p><i>"Bogen til hjemkundskab – bid for bid"</i> Helle Brønnum Carlsen og Annelise Terndrup Pedersen</p> <p><i>Hvad skal vi spise?</i> Lisbet Lentz Olesen</p> <p><i>"Hvorfor"</i> – teoribog til hjemkundskab</p> <p><i>"Sådan"</i> – emner til hjemkundskab</p> <p><i>"Hvordan"</i> – kogebog til hjemkundskab</p> <p><i>"Mad, hygiejne og mikroorganismer"</i> – ilinniartitsissusiaq akimuisoq tappiorannartut iluaqutaasut ajoqutaasullu, nuna-miit nerrivimmuut naammattoorneqarsinnaasut, pillugit. Ukunangaaniit (akikitsumik) piniarneqarsinnaavoq: Statens Information imaluunniit Danske Slagterier.</p> <p><i>"Mad-der-dur"</i> – angerlarsimaffimmi ilisimasassanik atuartitsinermut cd-rom qarasaasiami pinnguaatitalik aamma atuartitsissutigineqarsinnaasut allat arlallit, paasissutissat piviusut, suliassat ilitsersuutillu imarivai. FDB, Danske Slagterier, Mejeriforeningen, Kræftens Bekæmpelse aamma UNI-C-mit saqqummersitaq.</p> <p>www.vilduvide.dk – Nerisassat, timi avatangiisillu pillugit ilisimasat</p> <p>www.varefakta.dk – Dansk varefakta nævn</p> <p>www.fi.dk – Forbrugerinformation.dk</p> <p>www.foedevaredirektoratet.dk Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Saqqummiussat atuartitsinermut tulluurtuusinnaasut.</p> <p>www.e-nummer.dk – e-normut tamaasa pillugit paasissutissat</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • akuutissat nalinginnaasut inuussutissanillu tunisassiassat avatangiisinit sunerneqartarneri pillugit ilisimasaqassasut 	<p>Atuartsineq inuttut ineriartornermut aamma biologimi kiisalu fysik aamma kemimi atuartsinermut peqatigititassanngorlugu piareersarneqassasoq inassutigineqarpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilinniartsisoq inuussutissanik pisiassat ilisimaneqartut imarisaasa allattorsimaffiinik assigiinngitsunik nassasaaq (aanaveersaatit, qalipaasiutissat, mamassusiliissutissat). <p>Akuutissat assigiinngisut nioqutissani suna iluaqutsertarneraat suullu imarineraat ataatsimoorlusi misissorsigit (Nittartagaq www.e-nummer.dk aammalu akuutissat pillugit peqittagaliat Statens Information-imeersut atorsigit). Akuutissat ajoqusiinnaappat? - peqqinnarpat? - pisariaqarpat?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oqaaseq 'nerisassat kusassaataat' (madsminke) oqaluuserisiuk, atuartullu nioqutissianut kusassakkanut assersuutaasinnaasunik nassaartorlik. Sooq ilaatigut nerisassat kusassasersorneqartarnerisut oqaluuserisiuk, kikkullu nerisassat kusassarnissaat soqutigivaat. Nerisassat assigiiat ilaanni stoffinik akuutissanik amerlasuunik imaqartunik peqarpa (nerisassat ineriikkat, mamakujuut)? • Nerisassanik nioqutissaativut sutigut allatigut sunniuteqarfigineqarnerisut oqallisigisiuk (tassunga ilanngullugu tunisassioriaatsit assigiinngitsut) – kemimik sunniuteqarfigineqarnertut /mingutsitsinertut taaneqartartoq (stoffit silaannakkut ingerlaartartut, nakorsaatissat amiakkui uumasullu neqaanni alligasuartsissutit, stegemutagenerit, mykotosinerit il.il.). Ilinniartsisup inuussutissat ataatsimoorlut assigiinngitsukkuutaat taakkulu sutigut mingutsinneqartarneri nassuiaateqafigissavai. • Nammineq atuisutut nioqutissanik nutaanik peqqinnartunillu pissarsinnaanermut qanoq iliorsinnaaneq oqallisigisiuk, aammalu taakku piareersarnerini mingutitsinaveersarnissaq qanoq pisinnaaneq (ipeersarnermi maleruagassat, eqqortumik piareersaneq/iganeq). • Atuartut pisiniafimmu nerisassanik piariikkanik stoffinik akuutissanik akuugaasunik ataatsinik arlalinnillunniit toqqaasikkat. Atuartut nerisassianik taakkuninnga namminneerlutik piareersaatikkat. Atuartut nerisassiat taakkua isikkui, katitigaaneri, tipaat, mamassusaat inuussutissartaqarnerilu tunngavingalugit imminnut sanillutissavaat.
<ul style="list-style-type: none"> • pisiassat imarisaasa allattorsimaffiat sumullu atusanersoq ilisimaarissagaat 	<p>Atuartsineq inuttut ineriartornermut aamma biologimi kiisalu fysik aamma kemimi atuartsinermut peqatigititassanngorlugu piareersarneqassasoq inassutigineqarpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilinniartsisoq pisiassat nalinginnaasumik atorneqartartut suussusaannik allattorsimaffinik assigiinngitsunik nassaartusaaq (tassunga ilanngullugit nerisassat ooriaannaat, amerlanertigut assigiinngitsunik katitigaallutillu paasiuminaassinnaasartut, imarisaasa allagartaat), taavalu pisiassat suunerisa allattorsimaffiinik nalinginnaasunik nassuiaassisalluni. • Atuartut ilinniartsisorlu apeqqut una oqallisigissavaat: pisiassami allattorsimasut qanoq isumaqarpat? Inatsisit qanoq piumasaqarpat? Tunisassiorlut suna/suut paasissutissiissutigisussaavaat? Nerisassanik peqqinnartunik assigiinngiaartunillu pitsaasumik katiterinisamat paasissutissat suut atuisumut pingaaruteqarpat? Atuisartummi stof-inik aalajangersimasunik sapigaqartut qanoq inissimappat? Nerisassanik tunisassiornermi pissutsit, stof-it akuutitut atorneqarsimasinnaasut ilanngullugit, paasiuminarpat? Il.il. • Atuartut nioqutissat najukkaminni ilisimaneqarlutillu atorneqartut ataasiakkaat arlalillunniit imarisaannut allattorsimaffinik pasissutissiillutillu paasiuminartunik siunnersuusiortikkat. • Atuartut nammineq pilersaaruserilutillu nerisassiorlik, uunnaannarissatut pisiarineqarsinnaagaluartunik. Tamatuma kingorna nammineq igaamik imarisaasa allattorsimaffianik annikitsumik sanalik pisiarineqarsinnaasullu imarisaasa allattorsimaffiannut sanilluulugu. • Nioqutissanut assigiinngitsunut nalunaqutsiunneqartartunik atorneqarnerpaanik arlalinnik atuartut ilisimasaqalersikkat (EU's miljømærke, Nordisk miljømærke, vaskemærker il.il.).

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup tunngavilersuinermini nalilersuinerminilu akuutissanik ilisimasani atonerai maluginiaruk. • Atuartut stoffinik akuutissanik misissuinerminni nalilersuutitik saqqummiutissavaat. 	<p>www.emu.dk – (Atuartitaanerup iluani elektroniskiusumik naapiffik) Atuartitsissutit paasissutissat siunnersuutillu – meeqqat atuarfiat – angerlarsimaffimmi ilisimasassat. Links amerlasuut atuartitsinermit naleqquttut.</p> <p>www.fs.dk/skole/uge3 - ”Ung forbruger” – net-imi atuisunut atuartitsineq - atuartunut angajullernut sammititaq – nerissasat, inuussutissaqarneq, nalunaaqutsiisarnerit, avatangiisit, piseqqusaarutitut malittarisassat, pisinermi inatsit il.il. pillugit.</p> <p>www.fdb.skolekontakten.dk – Naqitanik ilinniutinillu assigiinngitsunik angerlarsimaffimmi suliassanik atuartitsinermit atussallugit tulluurtunik saqqummersitsisarpoq.</p> <p>www.arla.dk – Dansk mejeriselskab. Immunnik assigisaanillu nioqutissiat pillugit ilitersuutit paasissutissallu.</p> <p>www.uvm.dk – Qallunaat Nunaanni atuartitsinermit ministereqarfik.</p> <p>www.forbrugerstyrelsen.dk - Den danske forbrugerstyrelse.</p> <p>www.fvm.dk – Qallunaat Nunaanni inuussutissat pillugit ministereqarfik.</p> <p>www.jordtilbord.dk – Nerissasat, tunisassiorneq, uninngatitsineq il.il. pillugit ilisimasanik net-imi katersuiffik.</p> <p>www.madogsundhed.dk – Web-imi nerissasat inuussutissallu pillugit allaaserisarpasuit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattakkuutaarlutik kalaallit inuussutissat nioqutissiaata nalinginnaasutut atorneqartartup imarisatut allagartaa (ataaseq arlallilluunniit) ilisimaneqanngitsoq aamma qallunaat inuussutissat nioqutissiaata nalinginnaasup allagartaa misissussavaat. • Nioqutissiat assigiinngitsut toqqarneqartut pitsaaqutaat pitsaanngequtaallu eqimattat saqqummiullugillu tunngavilersussavaat. 	

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> nerisassat inuussutissallu pillugit paasisutissat apeqqusiisarlutik nalilersorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> Tusagassiuutini inuussutissanik paasisutissat nutaat aammalu taakku pillugit inernilius-sat saqqummerartuurtut allaaserineqartullu atukkit. Paasisutissat taakkua misissukkit, atuartullu peqatigalugit sammineqartut taakkua pillugit paasisutissanik amerlanerusunik ujaasigitsi. Taamaaliornikkut atuartut apeqqusiisarlutik misissuisinnaassusaat annertu-siartortiguk (internet-i atoruk, soorlu nittartakkami qupperneq www.jordtilbord.dk). Atuartut angerlarsimalluni suliassanik atuartsinermi ajornangikkaangat nioqutissat nutaat pitsaasullu atorlugit suliqartittakkit. Atuartut taamaalillutik inuussutissat pitsaas-susaannik naliliisinaanertik annertusiartortissavaat. Attorlisigit, naamalisigit, tamussiul-lisigit, nassuiarlisigit aammalu nioqutissianut piariikkanut aammalu/imaluunniit "nu-taanngitsunut" sanilliullisigit. Atuartut Forbrugerstyrelse-p internet-imi nittartagaani suliassat sammilisigit: "Ung forbruger på rette vej" (http://www.fs.dk/skole/uge3/uge3.htm). Taanna sammisanik assigiinngitsunik inuusuttumut atuisartumut (apeqqusiisartumut) atorussanik soqutig-i-narsinnaasunik imaqarpoq.
<ul style="list-style-type: none"> tappiorannartut asiunaveersaartitsinermilu periaatsit ataasiakkaat pingaarutillit ilisimasaqarfigis-sagaat 	<p>Atuartsineq biologi-mik fysik/kemimillu atuartsinermut peqatigitillugu pilersaarusi-or-neqassaaq.</p> <p>Atuartut ipeersaarnerup qanoq pingaaruteqartigineranik paasisaqarsimanissaat pingaar-uteqartorujussuvoq. Taamaalillutik paasisavaat inuussutissanik nioqutissiornermi su-liaqarnermilu, tappiorannartut ilaat navianartuusut aamma peqqissutsimut navianar-tor-tortsisinnaallutillu napparsimalersitsisinnaasut (assersuutigalugit salmonella-t, campy-lobacter-illu), aammalu tappiorannartut ilaat pitsaaquteqartut (gærsvampe-t, mælkesyre-bakterie-t). Taakku sumiitarneri, pingaarutaat, qanoq amerliartortarneri qanorlu tappio-rannartunik mingutsitsinerup pitsaaliorneqarsinnaanera ilisimasariaqarpaat.</p> <p>Atuartut atorussiaq "Mad hygiejne og mikroorganismer" sammilissuk - atuartsinermi atorussiaq akimuisumik, tappiorannartunik pitsaasunik ajoqutaasunillu nunamit nerr-i-vimmut imaqartoq. Taanna Statens Information-imit imaluunniit Danske Slagterier-nit piniarneqarsinnaavoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> Asiunaveersaartitsinermut tunggasunik sammisaqartitsigit, tassani asiunaveersaartit-se-riaatsit assigiinngitsut makku misilerarneqassapput: <ul style="list-style-type: none"> sukkut atorlugit asiunaveersaartitsineq: syltetøj-it og marmeladillu. Atuartut nuniassap-put, seernartoq atorlugu asiunaveersaartitsineq: pupinnik, akuutissanik (krydderurter) naati-tanilluunniit sylterineq, aalisakkanik neqinillu tarajorterineq pujoorinerlu, qerititsineq. Oqaluttuarisaanermi asiunaveersaartitseriaatsit allanngoriartorsimaneri sammisigit: piusinnaassuseq sivitsorniarlugu periutsit periarfissallu suut qangaani ator-neqarpat? Atuartut ilaquttanik utoqqaanerusunik apersuitikkitt. Periutsit aningaasaqarneq ator-tussal-lu allat eqqarsaatigalugit qanoq ippat: sukkoq atorlugu asiunaveersarineq qanoq akeqar-pa? Qerititsineq? Seernartoq atorlugu? Tarajorterineq? Kissarsuummi panertitsineq? Silami panertitsineq? Qimussimik siviuserusumik angalasut taqussatik qanoq asiunaveersaartittarneraat misissorsiuq.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut inuussutissanut nerisassiornermi atugassaminnut pitsaassutsikkut pi-masaqaatissanik sanatikkitt (soorlu inuussutissat imarisaannut, nutaajussusaannut, mamaannut, qanoq issusaannut, stof-inik akuutissanik imaqarnerinut, qanoq tunisassiaanerannut tunngasut il.il.). • Nioqqutissat pisiat assigiinngitsut ilioqqakkit. Imaluunniit atuartut pisiniarfiliat qatigalugit pisiassanik, pitsaassutsimut pi-masaannik naammassinnittunik, nammineq toqqaasikkitt. Atuartut namminneq qinersinitik nalilerlisigit saqqumiullugillu. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut ipeersaarnermut malittarisassanik aamma / imaluunniit asiunaveersaartitseriaatsinut allagartarsuarmik takussutissivimmik peqititertakkamilluunniit sanaaqartikkitt. Suliaq kikkunnt sammitinneqassanersoq aalajangersarsiuk. (Forbrugerstyrelsi igaffimmi ipeersaarmissamat malittarisassanut tunngatillugu naqitanik arlalinnik pitsaasunik sanaaqartarsimavoq – taakku isumassarsiorfittut atorluarneqarsinnaapput.) • Atuartut nerisassap aalajangersimasup, ukiup atuarfiusup aallartinnerani periutsit assigiinngitsut atorlugit asiunaveersakkap, piusinnaassusaa uuttussavaat, ukiullu atuarfiusup ingerlanerani akuttunngitsumik isikkua, tipaa, mamassusaa aseroriartorneralu misilittassallugit. • Atuartup asiunaveersaartitsinermut tunngatillugu ilisimasani atornerai maluginiaruk. 	

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • eqqiaalluni qaqorsaait ataasiakkaat pingaarutillit sananeqaataat, qanoq paaqqutarineqarnissaat, ator neqartarneri avatangii-sinullu sunniutigisartagaat ilisimaarissagaat 	<p>Atuartsineq pinngortalerinermi atuartsinermut peqatigitillugu pilersaarusiorneqas-saaq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut tappiorannartut qanoq nerisassanut ingerlaqqittarnersut ilisimasariaqarpaat (nerisassat assigiinngitsut toqqaannartumik imminnut attuutsinnerisigut allatigulluunniit toqqaannangikkaluartumik, soorlu assaat aqutugalugit silaannakkulluunniit). Soorlutaq tappiorannartut sumi tamaani nassaassaasut ilisimasariaqarpaat. • Atuarfiup igaffiani nerisassioreernermi torersaasarnermi eqqiaasarnermilu aalajangersumik suliarineqartussat sungiutitikkat. Tassunga atatillugu sulineri inissisimanerit sule-riaatsillu naleqquttut nassuiaatiginissaat pissusissamisoorpoq. • Qaqorsaatinik assigiinngitsunik nassarit, nioqutissallu imaasa allattorsimaffii atorlugit sunik imaqarneri paasiniarsigut. Qaqorsaait, naasut citronillu tikkinik, tipigissaasernissat pisariaqarnerisooq oqaluserisiuk. Eqqiaatissat assigiinngitsut qanoq amerlatigisut (ima-luunniit qanoq ikitsigisut) pisiarissallugit naammappa? Atuartut qaqorsaatinik akueris a-nik miljømærke-ligaasunik aammalu qaqorsaatinik sapigalinnut misilittaavigineqarsima-sunik nassaartikkat. • Atuartut namminneq qaqorsaasiortillugillu quligummik sanatikkat. Akuutissat pinngorti-tameersut www.urtegaarden.dk –mi pisiarineqarsinnaapput. Taakku akuutissanik sunik imaqarnerisut oqaluserisiuk. Nioqutissanut pisiassanut taakku sanilluussigut.
<ul style="list-style-type: none"> • kulturit assigiinngitsut nerisassaataat piareersar-lugillu suliarisinnaassagaat 	<p>Atuartut nunarsuarmi nunamut / nunap immikkoortuanut atatillugu atuartsinissutit assig-i-inngitsut ataatsimooortillugit suleqatigiinissineqassapput, soorlu nunalerutininik atuartsine-q, inuiaqatigiilerinik imaluunniit oqaluttuarisaanermi atuartsinissutit. Atuartut nunanit allaneersut, atuaqatigiinni atuarfimmiluunniit atuartut, aallaavigineqarlutilluunniit ilaat-inneqarsinnaapput inunnillu / angajoqqaanillu nunami pineqartumi nerisassioraatsinik ilisimasaqartunik pulaartoqarsinnaavoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nunami pineqartumi nalinginnaasumik nerisassiarineqartartunik atuartut piareersaatikkat. Sapinngisamik akugisassat eqqortut atukkit imaluunniit nunatsinneersunik taartaasin-naasunik atuigit. Atuartut igariaatsinik nutaanik takutitsivigineqassanersut nalilersoruk – taakku misissorsigut. • Atuartut ataasiakkaarlutik amerlanngitsukkuutaarlutilluunniit peqatiminnik ”kulturimit allameersuusaartitaminnik” toqqaassaput. Tamatuma kingorna atuagaqqamik qupper-sagaaqqamilluunniit ”Ulluinnarni nerisartakkakka”-mik atilimmik sanassapput. Atuagaq ullormi nerineqartartunut tamanut takussutissamik aammalu nerisassiornermi najoqqu-tassamik/-nik imaqassaaq (ajornangippat titartagartalerlugu aamma / imaluunniit as-siliartalersorlugu). Takkualu naggataatigut pisisissaattut sananeqarlutillu sassaalli-utigineqassapput. Naggasiullugu nerisassiat aammalu sassaallerneq assiliorneqarsin-naapput. Atuartut namminneq ullormut nerisartakkaminnut sanilluussissapput – inuus-sutissat suut ator neqarpat? Suut assigiippat, suut assigiinngillat? Soormita taamaappa? • Atuartut aalajangersimasumik – soorlu iffiamik – sammisaqarlutik sulissapput. Kulturini assigiinngitsuni qanoq sunillu iffioriaaseqartoqarnerisooq misissorsiuk. • Nunani assigiinngitsuni iffioriaatsinik aammalu nunanit assigiinngitsunit iffiornermi najoqqu-tassianik misileraatikkat. Periutsit, atortut naammassisallu imminnut sanilluussigut. • Kangiani qiterlermi (kulturimi aalajangersimasumi) bælgfrugtit (inuussutissaq aalaja-ngersimasooq) siaruarsimanerat ator neqartarnerallu atuartut misissussavaat. Nerisassiamik inuussutissamik pineqartumik ilaqartumik nerisassiorneqarsinissamat pilersaarusiortillugillu sanatikkat.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut peqatigalugit atuarfiup igaffiani ipeersaarnissamut malittarisassanik sanagitsi – taakkulu malinneqartussaapput. Atuartut peqatigalugit inernerana naliiffigalugulu nalilersorsiuk. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq igaassap suunera apeqquataatillugu pilersaarusiornersoq maluginiaruk. • Sanaat, siunnersuusiassat assillu atuartup portfolioanut toqqorneqassapput. 	

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • pisunut assigiingitsunut namminneerlutik peqateqarlutillu pilersaarsiorlutillu nerisassiorsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilinniartitsisoq aamma/imaluunniit atuartut sammisassaminnik toqqaassapput, taannalu naapertorlugu atuartut nalliuttorsiorpalaartumik nerersuaqatigiinnissaq piareersarlugulu sanassavaat. (Sammineqarsinaasunut assersuutit: katittoqarnera, sapaatit nalliuttut, inuusuttut fiisternerat). Atuartut ilinniartitsisorlu ataatsimoorlutik nerisassat suunerinik aalajangersaallutillu suliassat eqimattanut inuttakitsunut, pilersaarusionsormik suliaqaqqittussanut, agguassavaat. (Suliassanut assersuutit: qaaqqussutit, nerriviliorneq, nerivimmik kusassaaneq, nerisassat allattorsimaffiat, erinarsuutit, oqalugiaatit, pisiniarneq, aningaasartuutissanut mis- ingiut, iganermi najoqqutassat, siuleqqiutit, nerisassat, kingulerassat, sassaallerneq, erru- ineq, eqqiaaneq, taliterneq...). • Ilinniartitsisoq piumasaqaatinik atuartunit tamanit naammassineqartussanik aalajanger- saasinnaavoq: nerisassat assigiingitsut (toqqakkalluunniit arlaqanngitsut) neris- siornermi atorneqassasut, nerisassat ukiup qanoq ilinera naapertorlugu suunissaat aala- jangerneqassasut, nerisassat kissartuussasut/nillertuussasut, nerisassat, nerisassat katiti- gaanerinut kaammattuutitut il.il., naammassinnissimasasut il.il.
<ul style="list-style-type: none"> • isumassarsiorluarluni nerisassioriaaseq ilinnarsaari- nerlu ilisimasaqarfigissa- gaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilinniartitsisup nerisassiassat assigiingitsut (nutaat), atuartut namminneerlutik toqqartu- gassaat, pisiarissavai. Atuartut peqatigalugit nerisassanut peqqinnartunut nerisassanullu pitsaasunut suut tunngaviunersut aalajangersorneqassapput; kiisalu nerisassat isikkuinut aammalu kingusinnerusukkut sassaalliutigineqarnerini kusassaannissamut tunngasunik periarfissat suunersut aalajangersarlugit. Atuartunut najoqqutaritinneqartussaq unaassaaq: ”Inuusutissat uku atorlugit suna sana- sinnaavisiuk?” • Atuartut japanimiusut koreamiusulluunniit nerisassanik piareersaatikkit, tassani nerisat isikkui aammalu aggortorfinni amerlasuuni sassaallernissaq nerisassat kusanassusaannut annertuumik pingaaruteqarpoq. • Atuartut kulturit marluk assigiingitsut nerrivilioriaasiat, piffissanit assigiingitsunit marlunnit imaluunniit ilaqaaraait assigiingitsut marluk nerrivilio riaasi atorlugit nerrivi- liortikkit. Qanoq soorlu assigiinginnerat oqaluserisiuk.
<ul style="list-style-type: none"> • kalaallisut qallunaatuullu taaguutit suliamut tunnga- sut atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut nioqqutissat, igaffimmi atortut, akuutissat pineqartumilu taaguutit allat qallu- naatut kalaallisullu atortuaannarlisigit. • Atuartut qallunaat internet-imi nittartagaanni ujaasillutillu suliaqassapput, atuartullu internet-imi nittartakkat qallunaatut kalaallisut paasineqarsinnaasunngorlugit paasissu- tissiarilisigit. • Atuartut iganermi najoqqutassiat qallunaatut kalaallisullu allasimasut atortassavaat.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut qaaqqusanut aalajangersimasunut fiistertitsineq isumagissavaat (atuaqatigiit allat, angajoqqaat allalluunniit). Nerisoqalinnginnerani igaat, sassaallerneq, nerriviliorneq kusassaanerlu ukua eqqarsaatigalugit nalilersorneqassaaq: isikkui, tipaat, katitigaaneri. Kingorna atuaqatigiit ataatsimoorlutik pisimasut nalilersussavaat. Suna iluatsippa? Suna allatut suliarineqarsinnaava? 	
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut nerisassat isikkuinut sassaallernermilu piumasaqaatinik sanassapput. • Qulaani piumasaqaatit taaneqartut aallaavigalugit atuaqatigiinni eqimattat imminnut "nalilersussapput". 	
<ul style="list-style-type: none"> • Iganermi najoqqutassiaq siornatigut takunikuunngisaq nammineq oqaatsit atorlugit allassimangitsoq qallunaatoortoq/kalaallisoortoq tunniuguk, atuartullu taannaannaq malillugu igatikkit. 	

Ilusilersuineq	
Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • atortussianik, ilusaannik aammalu atorfissaannik tunngaviusumik misissuisinnaassasut • titartagaliortarnerit ineriartortitsinerillu ilisimaaralugillu ingerlassinnaassagaat 	<p>Killiffimmi uani atuartut atortussiat assigiinngitsut atorlugit, misilerarlugit misilittaavigalugillu sulissapput atortussiallu atorfissaminnut tulluartauneri misissussallugit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • CD-nut ilitsivimmik sanagit Ilinniartitsisup atortussiat amerlanerpaamik pingasut toqqassavai, atuartup qinersinnaasai: soorlu qisuk (uani pineqarput listit, qisuit ulamertut, finérit, sallilikkat il.il.), saffiugassat (tassunga ilanngullugit ståltråd, kobbertråd, pladdit il.il.) pappiaralu qerata-sooq/karton. <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Suliassanut piumasaqaatit:</i> CD-nut ilitsivimmik siornatigut takunikuunngisaannakkannik sanagit. Taanna "inuusuttunit" atorneqarsinnaassaaq. Ikinnerpaamik CD-nik tallimanik ilitsivigineqarsinnaassaaq. Atuartut kisimiillutik marlukkaarlutilluunniit sulissapput. 2. <i>Immikkoortoq siulleq</i> tassavoq isumassarsiorfik uanilu atuartut pappiara qerluusarlu atorlugit isumassarsiorlutik titartaassapput. Atuartut isumassarsiatik pappiara atorlugu misileqqassavaat. Misiliinermi siullermi ajornartorsiutaasut pitsaqaataasullu atuartut allassavaat. 3. <i>Immikkoortut aappaat</i> immikkoortiterineruvoq, uani atuartut isumassarsiatik annikinnerusumillu atortussiat toqqakkatik suliarissavaat. Misileragaq qarasaasiaq atorlugu titartarneqassaaq. Programimik titartaassutaasinnaasumik pigisaqarussi, taanna atorsiuk. Isumassarsiaq/siunnersuusaaq immikkoortukkuutaarlugu misilerarneqassaaq. Ilusiliussaq inerlugu atuartut SANASSANNGILAAT, isumassarsiarisamilli immikkoortuinut saniliullugit teqqeqqui, katinneri qajannaassusialu misilerassavaat. 4. <i>Immikkoortut pingajuat</i> aalajangiivuvoq, tassani atuartut kartonimi suliamik assinga mikisunngorlugu, listissat amitsut atortussalluunniit allat akikitsut, qajannaatsut aammalu atortussavittut takussutissiisinnaasut atorlugit sanassavaat. Piusuusaartitaq angissusivimmuut naleqqiullugu, soorlu tallimararterutinnorlugu (1:5) sananeqassaaq, uku misilikkumallugit: qajannaassusaa, katiterneru, atorfissai isikkualu. Piumasaqaatit maanna misilittarneqassapput: Minnerpaamik CD-t tallimat ilineqarsinnaassapput, siornatigut takuneqarnikuunngila inuusuttunullu tulluarpa? 5. <i>Immikkoortut sisamaat</i> naliliiffiivuvoq, tassani atuartut sulinerup ingerlarna tamaat saqqummiutissavaat: piususaartitap sananeqarnera, eqqarsaatinik misilissimasanik tamanik, atortussatut isumassarsianik kiisalu ilusissaanut/katiternerinut siunnersuutininik il.il. imalik. Atuaqatit sinnerisa piumasaqaatit, atortussiat toqqarneqartut isumassarsiallu piviusunngortinneqarsinnaanera/-ri misissorlugillu nalilissavaat. 6. <i>Sananera.</i> Sananermi atuartsineq peqatigalugu CD-mik ilitsivik atuartut sanasinnaavaat.

Ilusilersuineq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup atortussiat atuuffissaalu isummersorfiginerai maluginiaruk. • Isummersomerup nalaani atuartup isumassarsiani ineriartortinnerai maluginiaruk. • Atuartup misissuinermi nalaani atortussianut ilisimasani atornerai maluginiaruk. • Atuartup sulinermi nalaani suliap ingerlanissaanut siumut piumasaqaatit malinnerai maluginiaruk. • Atorneqarfissaa, sanaassaq isumassarsiarlu atuartup nalilersornerai aammalu isumassarsiaminik ineriartortitsinersoq maluginiaruk. • Inuusuttut allat sanaassanut oqaaseqartillugillu nalilersuittikit. • Suliamut siunnersuutit isumassarsiorlunilu sulinerup ingerlanerani titartakkat atuartup portfolioanut toqqorneqassaput. 	<p><i>"Arkitektur og design"</i> Temahæfte nr. 8 Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen, 1993</p> <p><i>"Grønlands kunst"</i> Bodil Kaalund, Gyldendals Bogklubber, 1990</p> <p><i>"Øjet og Pilen- fascinationens symboler"</i> Asger Liebst, Daneklærerforeningen, 1988</p> <p><i>"Hverdagskunst – Verdenskunst"</i> Broby Johansen, (qasseerpassuariarlugu nutartigaq, atuakkanik saqqummersitsivinni amerlasuuni)</p> <p><i>"Perspektiver på æstetiske læreprocesser"</i> Hansjörg Hohr og Kristian Pedersen, Daneklærerforeningen, 1996</p> <p><i>"MODE- designerens århundrede",</i> Charlotte Sieling, Forlaget; Köhnmann</p> <p><i>"CENTURY- one Hundred Years of Human Progress, Regression, Suffering and Hope"</i> Bruce Bernard, Forlaget; Phaidon</p> <p><i>Århundredet i fotos.</i> Bente Jensen.</p> <p><i>"Tekstildesign" - fra det gamle Ægypten til Cyberspace,</i> Danmarks Mindste forlag, 1999/annoraamineq atorlugu sulinermi ilusilersuinermilu qarasaasiap internetillu atornerarsinnaanera.</p> <p><i>"Mønstre"</i> Mattie Couperus Borgen, 1989/ ilutsit, sanariaatsit ilusiliinerillu</p> <p><i>Design gennem 200 år,</i> Ida Engholm, Gyldendal Uddannelse, 2001</p> <p><i>"Levende, døde ting"</i> Henriette Houth, Rhodos, 2000/ arrortinneqarsinnaasut ilusilersorneqartarnerat pillugu</p> <p><i>"Noget om emballage – design og produktion",</i> Jens Bernsen, Dansk Kartonnageproducenters Samvirke, 1998</p> <p><i>"Designet før designet",</i> Dansk Design Center, 1997/ isummanik ineriartortitsinerit aammalu ilusilersuilluni naarlugu sulinermi periaatsit.</p> <p><i>"Enhver ny ide",</i> Dansk Design Center, 2000 / ilusiliinernut assiginningsunut isumassarsiat tunngaviumillu isummat.</p> <p><i>"Tusindfryd"</i> Monica C Madsen, Kulturrådet, 2001/eqqumiitsuliornermit, kulturimit meeqqanillu sullissinermi misillitakkat.</p> <p>Nittartakkami quppernerit: Dansk design center www.ddc.dk</p> <p>Danske kunsthåndværkere og designeres portal www.danishcrafts.dk</p> <p>Trapholt: Museum for moderne kunst, design, kunsthåndværk og møbeldesign www.Trapholt.dk</p> <p>Louisiana: moderne kunst og design www.louisiana.dk</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<p>• atortussiat, ilusaat atorfissaallu misileraassutigalugit sulisinnaassasut</p>	<p>• CD-kassetimik sanagit. Atuartut atortussiat namminneerlutik toqqakkatik atorlugit CD-kassetimik ilusilersuis-sapput. Kisimiillutik amerlangitsukkuutaarlutilluunniit sulissapput. CD-kassetimut ataatsimut atortussat assigiinngitsut atorlugit siunnersuutiniq marlunnik pingasunilluunniit suleqatigiit tamarmik sanassapput. Siunnersuut ataaseq toqqarneqassaaq isumassarsiarlu piumasaaqatit uku malillugit suliareqqinneqassaaq: CD-kassetti: Eματοςartuussaaq Biluseqassaaq sanaqqinneqarsinnaasumik, amerlasuunngorlugulu sanaartorneqarsinnaasalluni Batortussat akikitsut atorlugit sananeqarsinnaassaaq Emeeqqanut arfinilinnit aqqaneq marlunnut ukiulinnut tulluurtunngorlugulu ilusilerneqassaaq Bsiunnersuut aallaavigalugu atuartut CD-kassettiliassatut siunnersuutaasumik sanaqqaassapput. CD-kassetti aamma titartakkatut ilusilersugaassaaq. Makku toqqammavigineqassapput: Bassit oqaasertalluunniit arfinilinnit aqqaneq marlunnut ukiulinnut naleqquttuussapput Ekassettip nipilersukkat cd-miittut computerimiluunniit pinnguaatit, taakkuluunniit tamaasa, imarisinnaassavai Bilusaa allanngorartillugu atorneqarsinnaassaaq, ilisarineqarsinnaanissaa pigiinnarlugu Bqalipaait aalajangeriikkat atorneqassapput, taakkuinnaallu atorneqassapput Bilusiliaq "ateqassaaq" Bcomputerimi titartaanermut programmeqarpat, taanna atorneqassaaq.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
	<p>Kunstindustrimuseum www.kunstindustrimuseet.dk</p> <p>London Design museum www.designmuseum.org</p> <p>Design portal www.designaddict.com</p> <p>Smithsonian, Cooper Herwitt, National Design Museum www.ndm.si.edu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Aalajanginnginnermini atuortoq atortussianik arlalinnik misileraaqqaarnersoq maluginiaruk. • Atuortoq atortussianik atorfissamat naapertuuttunik toqqaarnersoq maluginiaruk. • Isikkussap ilusiliinerullu aalajanginnginnerini atuartup sanaap atorpeqarfissaa eqqummaariffigineraa maluginiaruk. • Atuortoq ilusiliussamat misileraallunilu atornissaanik ineriartortitsinersoq maluginiaruk. • Ilusiliussat assigiinngitsut misilerarnerini atuortoq pisariilla-saallunilu atorfissaanik allanngortitsisarnersoq maluginiaruk. • Atuartup aalajanginnginnermini ilusiliussat assigiinngitsut misilerarnerai maluginiaruk. 	<p><i>"Mønstre"</i> Mattie Couperus, Borgen, 1989/ilutsit, sanariaatsit ilusiliinerillu</p> <p><i>Design gennem 200 år</i>, Ida Engholm, Gyldendal Uddannelse, 2001</p> <p><i>"Noget om emballage – design og produktion"</i>, Jens Bernsen, Dansk Kartonnageproducenters Samvirke, 1998</p> <p><i>"Designet før designet"</i>, Dansk Design Center, 1997 – isummanik ineriartortitsinerit aammalu ilusilersukkap piariikkap tungaanut periaatsit ator-neqartut.</p> <p><i>"Enhver ny ide"</i>, Dansk Design Center, 2000 - ilusiliinernut assigiinngitsunut isumassarsiat tunngaviusumillu isummat.</p> <p>Nittartakkani quppernerit: Dansk design center www.ddc.dk</p> <p>Danske kunsthåndværkere og designeres portal www.danishcrafts.dk</p> <p>Trapholt: Museum for moderne kunst, design, kunnsthåndværk og møbeldesign www.Trapholt.dk</p> <p>Louisiana: moderne kunst og design www.louisiana.dk</p> <p>Kunstindustrimuseum www.kunstindustrimuseet.dk</p> <p>Londons Design museum www.designmuseum.org</p> <p>Design portal www.designaddict.com</p> <p>Smithsonian, Cooper Herwitt, National Design Museum www.ndm.si.edu</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • atortussiat assigiinngitsut, soorlu pappiaqqat naliginnaasut, pappiaqqat qerataasut, qisuit, saffiugassat marrarlu atorlugit sanariaatsit tulluurtut ilisimaarissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Pinnussanik misissuineq. Iliqqartakkat (byggekloster), lego-t, pinnuaatit katitertakkat, qaleriaartakkat, qimutsuitsuaqqat aqquaat, inuusat illui, kinaskak-it pinnussallu allat ataasiakkaanik sanaat pinnuarnermilu katiterlugit ilivitsunngortinneqarsinnaasut aallaavigikkat. Sanariaatsit suut atornerqarnersut atuartunut nassuiartiguk. Pinnussat assigiinngitsukkuutaat akulerullutik sulii atornerqarsinnaanersut misiliguk. • Pinnussat assigiinngitsut marluk atorlugit pinnuaammik nutaamik nassaarit. • Poortuutissanik misissuineq. Tulliullugu pinnussat assigiinngitsut poortuutaat, karseeqqat, qillertuusat, karsit assigisaallu misissukkat. Poortuutit taakkua sananeqarneri taamaallaat aallaavigalugit, qanoq ittuuneri oqaluttuarikkat. Pinnussat arlaat qaleriaanik pooqarpata, taakku aamma oqaluttuarikkat. • Tulliullugu pinnussamik mikisualukkuutaartumik, nutaamilli katiterneratigut allatut pinnuaataalersumik nassaarniarit. Ilanngullugu pinnuaatip taassuma poortuutaa ilusilersorlugit titartaruk. Sanariaatsit atortussallu naleqquttut toqqakkat. Atortussat assigiinngitsut minnerpaamik marluk pinnuaammik atornerqassapput, soorlu qisuit karton-illu, qisumernit annoraamernillu, saffiugassat qisuillu, marraq karton-illu, il.il. Atuartut pinnuassaminnik sanasinneqarsinnaapput.
<ul style="list-style-type: none"> • ulluinnarni ilusilersueriaatsit aammalu ilusilersuinerit nutaat ineriartortinneqarneri ilisimaaralugillu isumersorfigisinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Mannissorfik. Ukiut ingerlaneranni mannessorfiusarsimasut assigiinngitsorpassuit aallaavittut atukkat. Sapinnigisamik amerlanerpaat nassaarikkat, taakkulu nassakkat. Mannissorfiit assigi aviiisniittut qiortakkat, atuakkaniittut assilikkit internetimilu mannessorfinnik sapinnigisamik amerlanerpaanik ujaasigat. Assilissat pappiaqqamut qeratasuumut nipitinneqassapput, taavalu mannessorfinnut nassatanut ilanngullugit takusassiarineqassallutik. Taakku tamaasa qimerluukkat. <ol style="list-style-type: none"> 1. Sananerinut atortut atornerqartut naapertorlugit immikkoortiterineq. Katersat sananerannut atortut naapertorlugit immikkoortitikkat, ingalaaminernik sanaat immikkut, plastikkat immikkut, marrarnik sanaat immikkut il.il.. Digitalimik assilivimik assilikkit. 2. Qalipaataat naapertorlugit immikkoortiterineq. Katersat qalipaataat naapertorlugit immikkoortitikkat, digitalimillu assileqqikkat. 3. Kusagisat naapertorlugit immikkoortiterineq. Katersat nutaamik katiteqqikkat, tamatumuunakkut kusanartumik ilusilersugaaneri, nutaaliaasumik ilusilersugaaneri itsakkajaamillu ilusilersugaaneri aallaavigalugit. Assileqqikkat. 4. Pisoqaassusaat aallaavigalugit. Naggataagut katersat pisoqaassusaat aallaavigalugit katiteqqikkat. Assit aallaavigalugit katiternerqarnerminni assigiisutigitiligaat nassuiaruk. Katitikkat suut imminnut assiguppat? Assersuutigalugu: Katitikkat ataasiakkaat qalipaatemikkut atortusiatigullu assigiaarneruppat? ”Kusanartut” atortussiallu katersani ataasiakkaaniinneruppat. Pisoqaassusaat aallaavigalugu katiternerini nutaanerit ”kusanarneruppat”? Il.il.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atortussiat sananeqartarnerisalu ataqatigiinnerisa ineriartortinneri poortuutissamillu siunertarineqartoq atuartut saq-qumiullisigit. • Pinnguaat qanoq atorneqartussatut eqqarsaatigineqarnerisat atuartup takutilliuk. • Titartakkat isummallu ineriartortinneranut takussutissiat atorneqartut atuartup portfolioanut ikineqassapput. 	<p><i>"Arkitektur og design"</i>, Temahæfte nr. 8 Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen, 1993</p> <p><i>"Grønlands kunst"</i> Bodil Kaalund, Gyldendals Bogklubber, 1990</p> <p><i>"Designet før designet"</i>, Dansk Design Center, 1997 - isummanik ineriartortitsinerit aammalu ilusilersuilluni inaarlugu sulinermi periaatsit.</p> <p><i>"Enhver ny ide"</i> Dansk Design Center, 2000 - ilusiliinernut assigiinngitsunut isumassarsiat tunngaviusumillu isummat.</p> <p>Nittartakkani quppernerit: Dansk design center www.ddc.dk</p> <p>Danske kunsthåndværkere og designeres portal www.danishcrafts.dk</p> <p>Trapholt: Museum for moderne kunst, design, kunsthåndværk og møbeldesign www.Trapholt.dk</p> <p>Louisiana: moderne kunst og design www.louisiana.dk</p> <p>Kunstindustrimuseum: www.kunstindustrimuseet.dk</p> <p>Londons Design museum: www.designmuseum.org</p> <p>Design portal: www.designaddict.com</p> <p>Smithsonian, Cooper Herwitt, National Design Museum www.ndm.si.edu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup ulluinnarni atortoq ilusilerneqarsimasooq toqqasavaa, atortullu taassuma ilutsimigut atortussiamillu sana-neqaatsimigut ineriartortinneqarsimaneranut ilisimasani saqqummiullugit. • Mannissorfiit ilusaannik misissuinerminut paasisani atuartup saqqummiutissavai. Atuartooq ilutsit nutaat qanganitsallu immikkoortissinnaanera maluginiaruk. 	<p><i>"Arkitektur og design"</i>, Temahæfte nr. 8 Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen, 1993</p> <p><i>"Noget om emballage – design og produktion"</i>, Jens Bensen, Dansk Kartonnageproducenters Samvirke, 1998</p> <p><i>"Designet før designet"</i> Dansk Design Center, 1997, isummanik ineriartortitsinerit aammalu ilusilersuilluni inaarlugu sulinermi periaatsit.</p> <p><i>"Enhver ny ide"</i>, Dansk Design Center, 2000, ilusiliinernut assigiinngitsunut isumassarsiat tunngaviusumillu isummat.</p> <p>Nittartakkat: Dansk design center www.ddc.dk</p> <p>Danske kunsthåndværkere og designeres portal www.danishcrafts.dk</p> <p>Trapholt: Museum for moderne kunst, design, kunsthåndværk og møbeldesign www.Trapholt.dk</p> <p>Louisiana: moderne kunst og design www.louisiana.dk</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
	<ul style="list-style-type: none"> • Mannissorfik <ul style="list-style-type: none"> - plastikkimik sananeqarsinnaasoq, - qaleriiaarneqarsinnaasoq aammalu - ullutsinnut naleqquttoq titartaruk. Qarasaasiaq atorlugu titartaassut atorneqarsinnaavoq. • Atuartut qanga iluseq atorneqartoq, aanakkuminnilu takusimasartik ullumikkullu allarluinnartut isikkoqartoq oqaluttuarilissuk.
<ul style="list-style-type: none"> • atortut ilusilersukkat ulluinnarni atorneqartartut ineriartortinnerinut atorne-rannullu kulturikkut oqaluttuarisaanerup pingaarutaa paasisimassagaat 	<p>Sammissaq inuiaqatigiilerinermut, oqaluttuarisaanermut kalaallilu oqaasiinik atuartsinermut ataqatigiissillugu piareersarluarneqarsinnaavoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suut ulluinnarni atuaqatigiinnit tamanit atorneqartarnersut oqaluuserisigit. Taakunanga atortut pingasuniit tallimanut amerlassusillit toqqarsigit, soorlu kigutigissaatit, skuut, kaffisorfiit radiolu. Toqqakkat pisoqaassusilersigit. Atortut qanga siullermik atorneqarpat (missingerlugit)? Sanaat siulliit qanoq isikkoqarpat? Atortut taakku inuiaqatigiinni tamanit imaluunniit inunnit aalajangersimasunit atorneqarpat? Atortunik ataasiakkaanik sananermi atortussiat suut atorneqarnerpaajunersut paasiniaarsiuk. Atortut taakku qanoq akeqarpat. Sananeqartut siullerpaat qanoq akeqarpat, assigiinngisut qanoq annertutigaa? Ullumikkut atortussat taakku ajornannginnerusumik ajornaku-soornerusumilluunniit pissarsiarineqarsinnaalersimappat? Atortussat sorliit ulluinnarni pingaaruteqartorujussuunertik pissutigalugu pisiarineqartarpat, suullu sinnilinnik piqarnerup kingunerisaanik pisiarineqartarpat. Atortut qassit inuuniarnissamat pisariaqavinningsut ulluinnarni atortarpigit? Atuineq ukiuni kingullerni 30-ini qanoq allannguuteqartigisimanersooq nalilersoruk. (Angajoqaavit meeraagallarnerata / inuusukkallarnerata nalaaniit). Atortut sorliit ukiut tamaasa ilusimikkut nutarterneqarlutik allanngortinneqartarnersut, taamaattumillu ”nutaanngortuaannarnersut”, taamaattumillu ukiut tamaasa pisiareqqinneqartariaqalartarnersut nalilersoruk. Titartaalluni ilusilersuisarneq nalilersoruk tunisassiallu tuniarneqarnerani pooritinneqartut suut atorneqartarnersut. Pooritinneqartup suna oqariartuutigivaa/oqaatiginiarpaa? Pooritinneqartoq sumik sanaajua?

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
	<p>Kunstindustrimuseum www.kunstindustrimuseet.dk</p> <p>Londons Design museum www.designmuseum.org</p> <p>Design portal www.designaddict.com</p> <p>Smithsonian, Cooper Herwitt, National Design Museum www.ndm.si.edu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atugaqartuunermi atuisuunermut ineriartorsimaneq atu-artup ilisimaarineraa maluginiaruk (soorlu atisanut tunngatillugu). • Immikoortukkuutaanut tunngatillugu ilusiliinerup qanoq pingaaruteqarnera atuartup ilisimaarineraa maluginiaruk. • Atuartup atortumik ilusiliinerup piseqqusaarinermit pingaarutaa ilisimaarineraa maluginiaruk. 	<p><i>"Arkitektur og design"</i>, Temahæfte nr. 8 Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen, 1993</p> <p><i>"Grønlands kunst"</i> Bodil Kaalund, Gyldendals Bogklubber, 1990</p> <p><i>"Øjet og Pilen - fascinationens symboler"</i> Asger Liebst, ", Dansk lærerforeningen, 1988</p> <p><i>"Hverdagskunst – Verdenskunst"</i> Broby Johansen,</p> <p><i>Design gennem 200 år</i> Ida Engholm, Gyldendal Uddannelse, 2001</p> <p><i>"Levende, døde ting"</i> Henriette Houth, Rhodos, 2000/ arrioriartortartut ilusilersugaanerat pillugu</p> <p><i>"Noget om emballage – design og produktion"</i> Jens Bernsen, Dansk Kartonnageproducenters Samvirke, 1998</p> <p><i>"Designet før designet"</i>, Dansk Design Center, 1997, - isummanik ineriartortitsinerit aammalu ilusilersuilluni inaarlugu sulineri periaatsit.</p> <p><i>"Enhver ny ide"</i>, Dansk Design Center, 2000, ilusiliinerit assignngitsunat isumassarsiat tunngaviusumillu isummat.</p> <p>Nittartakkat: Dansk design center www.ddc.dk</p> <p>Danske kunsthåndværkere og designeres portal www.danishcrafts.dk</p> <p>Trapholt: Museum for moderne kunst, design, kunsthåndværk og møbeldesign www.Trapholt.dk</p> <p>Louisiana: moderne kunst og design www.louisiana.dk</p> <p>Kunstindustrimuseum www.kunstindustrimuseet.dk</p> <p>Londons Design museum www.designmuseum.org</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • kalaallit atortuisa ataasia kkat aalajangersimasut ineriartortinneqarsimanerat, kiisalu taakkua nutaanngorsarnissaannut isummat annertuumik ilisimasaqarfigissagaat 	<p>Oqaluttuarisaanermik, inuiaqatigiilerinermik, qallunaat kalaallillu oqaasiinik atuartsininerit aammalu sumiiffinni qinigassiissutini atuartsissutissat allat, atortut suut toqqarneqartut aallaavigalugit, ataatsimooqatigalugit ingerlanneqarsinnaavoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kalaallit ilusiligaat. Kalaallit ilusiligaat ukiut 100-t sinnerlugit qaangiuttut ilusilerneqarsimasooq ukiullu 100-t sinnerlugit atorneqarsimasooq atuartut toqqarlissuk. Qajaasinnaavoq, ammit atorlugit atisaliaasinnaavoq, uluusinnaavoq, sapannganik nuisaasinnaavoq, amminik allapalaagaliaasinnaavoq, il.il.. Atuartut amerlanerpaamik sisamaallutik eqimattakkuutaarlutik sulissapput. Kalaallit ilusilersugaat atortut atorneqartut, suminggaanneersuunera (nalunnginneqarpat) sumilu atorneqarfia aallaavigalugu oqaluttuarineqassaaq. Eqimattat atortup sammisamik assinganik ujarlissapput assililluguluunniit kingorna atorneqartussamik. Maanna atortup isikkuata atorneqarneratalu ineriartorsimaneera oqaluttuarineqassaaq. Atortup ilusia nutaanerpaaq assilineqassaaq. Naggataagut atortup qanoq ineriartorteqqineqarsinnaanissaanut siunnersuusiortoqassaaq. Eqimattat interneti atorlugu nunarsuup sinnerani atortumut assigusumik ujaasissapput. Naggataagut atortup nutaanngukkap USA-mi, Japanimi nunamiluunniit naleqquttumi "tuniniarnissaanut pilersaarummik" sanasoqassaaq. Atuartut qallunaat, kalaallit, tuluillu oqaasii atorlugit internetimi nittartakkamik kalaallit atortuata ineriartortinneqarsimaneranik takutitsisumik oqaluttuarfiusumillu, assitalimmik oqaatsillu atorlugit nassuiaatinik imalimmik aammalu oqaluttuarisaanermik, sumiiffimmit inuiaqatigiinnullu tunngasumik paasissutissiisumik sanatinneqassapput. Kiisalu link-it atorluarneqarsinnaasut, atuartut namminneerlutik atorsimasaat, ilangullugit ikkunneqassapput.
<ul style="list-style-type: none"> • atortut ilutsillu kikkunnut sammitinneqassanersut nalilersorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaffitaqanngitsumik kaffillerneq. Atuartut tamarmik kaffillernermi, ilaqutariit kissaataat naapertorlugu atortumik, pingaarutilimmik, angerlarsimaffimminneersumik, nassassapput. Taassuma saniatigut atuartup fiisteriarnissamini atortoq pingaartitaa ilanngullugu nassartinneqassaaq. "Kaffillernermut atortut" takutitassiatut ilioqqarneqassapput, atuartullu tamarmik immikut atortut ataasiakkaat oqaluttuassartaat oqaluttuarissavaat. Tamatuma kingorna angajoqqaat / ilaqutariit suna "pitsaasutut/kusanartutut" isiginninnerminnut tunngavigineraat, takussutissiamut allanneqassaaq. Soorlu qanganisaanera, kusanartuunera, tigummiuinartuunera imaluunniit immikkuulluarissuunera il. il. Tulliullugu "fiisteriarnissami atortut" takutitassiarineqassapput, taamatullu atuartup aammaarluni nammineq nassatami sutigut pingaaruteqarnera oqaluttarissavaa. Suut "pitsaasuunerinut" tunngaviginerini takussutissiaralugit allattueqqissaaq. Allattukkat imminnut assersuunneqassapput. Suut "pitsaasutut" nalilerneqarnerannut tunngavigineqartut oqaluserineqassapput. Tassani arlaannik ataatsimut assigiisuteqartoqarpa? Suut tunngavilersuutaasutut allattukkat aallaavigalugit, atuartup atortut nassatami marluk kikkunnut sammitinneqarsinnaaneri nalilersorlugulu aalajangersassavaa: atortut kikkunnut sammitinneqarsinnaappat? Pineqartut taakkua, atortut ilutsillu eqqarsaatigalugit, suut pingaartitaraat? • Pisiniarfiit nioqquteqarnermikkut inuusuttunut saaffiginnittut allattukkit, tamatumalu kingorna pisiniarfiit utoqqaanerusunut saaffiginnittut allattorlugit. Sooq pisiniarfiit "inuusuttunik" "utoqqarmillu" pisiniartoqartarnersut oqaluserisiuk!

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq kalaallit kulturitoqaannik ilisimasaminik annertusisitsinersoq, taassuminngalu ilusiliinermi nutaamik eqqarsarnermut atuisinnaanersoq maluginiaruk. • Siunissami kulturip pingaarutaanut atuartoq ilisimasaqarnerulernersoq maluginiaruk. • Atortutoqqat atuartup nutaanngorlugit eqqarsaatersuusiorfigisinnaanerai maluniaruk. 	<p><i>"Arkitektur og design"</i>, Temahæfte nr. 8, Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen, 1993.</p> <p><i>"Grønlands kunst"</i> Bodil Kaalund, Gyldendals Bogklubber, 1990</p> <p><i>"Hverdagskunst – Verdenskunst"</i> Broby Johansen, (qasseerpassuarialugu nutartigaq, atuakkanik saqqummersitsivinni amerlasuuni)</p> <p><i>"CENTURY- one Hundred Years of Human Progress, Regression, Suffering and Hope"</i> Bruce Bernard, Forlaget Phaidon, århundredet i fotos.</p> <p><i>"Tekstildesign"</i> - fra det gamle Ægypten til Cyberspace, Bente Jensen, Danmarks Mindste forlag, 1999/ annoraamernit atorlugit eqqumiitsuliornermi ilusilersuinermilu qarasaasiap internetillu atugaaneri pillugit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup ilusit ilaqutariinnut aammalu inuusuttunut sammititat immikkoortissinnaanerai maluginiaruk. • Atuartup sullinniakkat sammititsiffiit assigiinngitsut immikkoortissinnaanerai maluginiaruk. 	<p><i>"Arkitektur og design"</i>, Temahæfte nr. 8 Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen, 1993</p> <p><i>"Grønlands kunst"</i>, Bodil Kaalund, Gyldendals Bogklubber, 1990.</p> <p><i>"Øjet og Pilen- fascinationens symboler"</i> Asger Liebst, Dansklærerforeningen, 1988</p> <p><i>"Hverdagskunst – Verdenskunst"</i> Broby Johansen, (qasseerpassuarialugu nutartigaq, atuakkanik saqqummersitsivinni amerlasuuni)</p> <p><i>"Perspektiver på æstetiske læreprocesser"</i>, Hansjörg Hohr og Kristian Pedersen, Dansklærerforeningen, 1996.</p> <p><i>"MODE- designerens århundrede"</i>, Charlotte Sieling, Forlaget Köhnemann Bruce Bernard.</p> <p><i>"CENTURY- one Hundred Years of Human Progress, Regression, Suffering and Hope"</i> Forlaget Phaidon, århundredet i fotos.</p> <p><i>"Tekstildesign"</i> - fra det gamle Ægypten til Cyberspace. Bente Jensen. Danmarks Mindste forlag, 1999/ annoraamernit atorlugit eqqumiitsuliornermi ilusilersuinermilu qarasaasiap internetillu atugaaneri pillugit.</p> <p><i>"Design gennem 200 år"</i> Ida Engholm, Gyldendal Uddannelse, 2001</p> <p><i>"Levende, døde ting"</i> Henriette Houth, Rhodos, 2000/ arrortinneqarsinnaasut ilusilersorneqartarnerat pillugu</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • siunnersuosiormi, ilusiliinermi, uppersaasiormi kiisalu paasissutissanik ujaasinermi IT atorsinnaassagaat 	<p>Ilaatigut paasissutissanik naleqquttunik ujaasinerminnut atatillugu atuartut qarasaasiamik atuisikkitt/atugassaqtikkitt. Kingusinnerusukkut atorneqarmissaannut tunngatillugu nittartakkami quppernerit naapertuuttut toqqornissaat qulakkeeruk. Atuartut namminerisaminnik nittartagaliork, suliaminnut ingerlaavartumik nassuiaatinik immertagassaminnik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • sulinerup ingerlanerani kalaallit qallunaallu oqaasii attaveqatigiinnermut atussagaat 	<p>Atuartut oqaluttariorsorlutik saqqummiussamik ilaa oqaasit atukkamik aappaat atorlugit saqqummiullissuk. Taamatuttaaq allattariorsorlutik saqqumiinerminni, listiormininni, allaaserisaliormininni assigisaannilluunniit oqaasit taakku paarlakaajaallugit saqqummiisarlik.</p> <p>Atuartut oqaasit assigiinngitsut atorlugit saqqumiinissaat siunertaralugu, avataaneersunut suliaminnik saqqummiisikkitt.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<p>Makku ingerlaavartumik nalilersorlugillu maluginiakkit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - atuartup pisariaqarfiini qarasaasiaq atorneraa, - atuartup paasissutissanik ujaasinermini nittartakkami quppernerit ujaasinermut atorneqartartut assigiinngitsut atortarnerai, aammalu - atuartup oqaatsit ujaasinermi aallaaviusut naleqquttut atornerai. 	
<p>Sulinerup nalaani allattukkat, suliassatut pilersaarutit sanaallu atuartup portfolioanut toqqor-neqassapput.</p>	

Eqqumiitsuliorneq illusssanillu titartaaneq

Eqqumiitsuliorneq	
Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<p>• titartaanermi qalipaanermitu tunngaviusumik periutsit atorsinnaassagaat</p>	<p>Killiffimmi matumani atuortoq nammineerluni arlaannik titartaassaaq, titartaariaatsillu assigiinngitsut atussallugit. Titartaalluni sulianut aalajangersimasunut titartaariaaseq suna naleqqunnerunersoq atuartup toqqassavaa.</p> <p>Atuartup ilanngullugu qalipaariaatsit assigiinngitsut nammineq toqqakkani atorlugit qalipaassaaq, qalipakkamullu aalajangersimasumut qalipaariaaseq naleqqunnerusoq toqqarlugu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartup makku suliarissavai: Ilusissanik titartaanerit, assilisaqarluni titartaanerit, assiliartaliussassanik titartaanerit, qarasaasiaq atorlugit titartaanerit, isiginnaagassianik titartakkanik titartaanerit kiisalu titartakkat allat. Kiisalu kridt-i aamarsuillu atorlugit titartaasoqassaaq. • Atuartup makku suliarissavai: ”Våd i våd” teknikki, laseringsteknikkit akvarel-inillu tømalingsteknikki. Gouache- aamma akrylmalingsteknikkit. Oliemalingsteknikki. Mixedmedia – atortussat assigiinngitsut atorlugit qalipaariaatsillu assigiinngitsut atorlugit qalipaaneq. • Atuartut qalipaanermitu sammiviit assigiinngitsut suliaqarfigissavaat: impressionisme, kubisme aammalu den klassiske tradition. Eqimattat qalipanneqarsinnaasut assigiinngitsut oqaluuserissavaat aammalu qalipaariaatsit assigiinngitsuni suut qalipanneqakkajunnersut oqaluuseralugu. Aammattaaq eqqumiitsuliortut atortut suut atornerusarsimaneraat, taakkulu qalipakkamat qanoq pingaaruteqarnersut oqaluuserineqassaaq. Atuartut tamarmik qalipaariaatsit arlaannik toqqaassapput, qalipaariaatsimilu tassani qalipanneqakkajuttartumik toqqaallutik. Qalipaariaatsimi toqqakkami periuseq, qalipanneqakkajuttartumik sananermi atorneqartartoq, aqerluusaq atorlugit ilusilersuinnakkamik titartaasoqqaassaaq. Tamatuma kingorna qalipagassaq titartarneqassaaq, qalipaariaaserlu sapinngisamik atorlugit qalipaasoqarluni. Nipilersuummik qalipanneqartumut qalipaariaatsimullu naleqquttumik nassaarluni sulinerup nalaani siutequtserluni tusarnaarnissaq isumassarsiatsialaavoq.

Eqqumiitsuliorneq illussanillu titartaaneq

Eqqumiitsuliorneq	
Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Periaatsit ilisaritinneqartut tamaasa atuartup atornerai maluginiaruk. Atuartuq titartakkap qalipakkalluunniit qanoq ittuunera apeqqutaatillugu titartaariaatsimik qalipaariaatsimilluunniit toqqaasarnersoq maluginiaruk. • Qalipaariaatsini tamani titartaariaatsinut, atortussanut, qalipaariaatsinut qalipanneqakkajuttunillu takutitsisumik atuartut takussutissiivinnik (plancer) pingasunik saqqummiissapput. • Titartaariaatsit qalipaariaatsillu, qalipaait qanoq pingaaruteqarneri aammalu qalipatap imaa tunngaviliullugit, qalipakkami isikkoq qanoq misigissuseqalersitsinersoq atuartup nassuiassavaa. • Qalipaariaatsit tamaasa immikkut nipilersuuserlugit, pequsersukkanik allanillu pisatalersukkanik immikkut "inilerlugit", atuartut takutitsissapput. Nipilersuutit, pequtit pisattallu qalipaariaatsip atornerqalerfiata imaluunniit atornerqarnerpaaffiata nalaani pisunut takussutissiisuussapput. 	<p><i>"Kunstens historie"</i> af E.H. Gombrich / Gyldendal 1989 Kapitalit: 23. Fornuftens tidsalder. <i>England og Frankrig 1700 tallet.</i> 24. Brud på traditionerne. <i>1800 tallet.</i> 25. Revolutionen som fast tilstand. <i>1800 tallet.</i> 27. Eksperimenterede kunst. <i>Den første halvdel af 1900 tallet.</i></p> <p><i>"Den store bog om maleriets historie"</i> Wendy Beckett/Aschehoug 1997. Kapitalit: Nyklassisme og romantik. (6. kap.) Impressionismens tidsalder. (7. kap.) Det 20. århundrede/ <i>Picasso og kubismen.</i> (8.kap.)</p> <p>Statens museum for kunst i København aamma "Børnenes kunstmuseum", meeqqat atuarfiannut ilinniutissanik sanaartortut www.smk.dk</p> <p><i>"POLITIKENS KUNSTNER HÅNDBOG"</i> af Ray Smith / Politikens Forlag 1996. Titartaaneq pillugu kapitali (2. kap.)</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<p>• atortussiani assigiinngitsuni qiperueriaatsimut tunngaviumik periutsit atorsinnaassagaat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut uku suliarissavaat: <ul style="list-style-type: none"> - qisuit atorlugit mikisunik paakkarusiussapput, papmaché-mik ilusiliassaasa saarngisut atornegartussanik, - eqqumiitsulioriaatsimi toqqagaq ersarinneroqqullugu atortussiat eqqortut toqqassavaat, - pappiaqqami tredimensionimillu ilusiliilluni eqqumiitsuliat allilerlugillu millilerlugit sulissapput, aamma - marraat, qisuit, ujaqqat, papmaché, savimernit, gips-it, plastikkit, annoraamernit, ammit pingortitamilu sananeqaatsit allat tredimensionimik ilusiliinermi atornegassapput. • Atuartut oqaluffiit Gotiskit suliaqarfígissavaat. Atuartut oqaluffiit, pinnersaatit oqaluffiilu pequtaasa assingi kiisalu atortut assilillugit sanaat, gotiskit nalaanit pisut, misissua-taassavaat. Atuartut oqaluffik gotiskiuvissoq qanoq misigisimaffiusinnaanersoq oqaluu-serissavaat atortullu suut sananermi, eqqumiitsuliornermi kiisalu pinnersaanermi ator-negartarsimanersut ilanngullugit. <p>Atuartut pappiaqqat angisuut imusaneersut atorlugit, namminneq gotiskiusumik oqaluf-fiutissaminnut siunnersuusiussapput. Siunnersuummut ilusiliussaq pappiaqqamut A3-mut sananeqassaaq. Oqaluffiup iluaniittutullusooq misigisinnaanngorluni titartagaq titar-tarneqassaaq. Tamatuma kingorna atuartut tamarmik oqaluffiup immikkoortuanut nam-minneq sanaassaminnut pappiaqqamik kvadratmeterimik pissarsissapput.</p> <p>Pappiaqqat ataasiakkaat tamaasa torsuusarsuarmut assigisaanulluunniit nipitillugit ni-vinngakaatinneqassapput, taamaaliornikkut taanna oqaluffivittut isikkoqalersillugu.</p> <p>Atuartut tamarmik immikkut oqaluffiup gotiskip pequtaanik ataatsimik sanassapput. Pinnersaataasinnaavoq, eqqumiitsuliaalluni imaluunniit oqaluffiup pequtigisinaallugu (soorlu kuitsivik). Suliat pingajorarterummik angissuseqalersillugit (1:3) suliarineqas-sapput.</p> <p>Ilusiliat angissusiviannut sananeqassapput (1:1) pingajorarterummillu millisineqassallu-tik (1:3). Marrarmik ilusiliat mikisunngorlugit sananeqassapput. Atortut isikkussaat periarfissaallu apeqqutaatillugit toqqarneqassapput. Annoraamernit, ilusilersukkanil-luunniit folderiliorniaraanni, papmaché pitsaasuupput, soorlutaaq marraq tungujortoq (blåler) ikuallanneqarnermigut sungaartunngorluni ujaqqatut isikkoqarlualertartoq - ajor-naatsuinnaanngilarli.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq atorneqarluarsinnaasunik ilutsinik sananersoq maluginiaruk. • Atuartoq assilissamat sakkortusisitsilluni ilapittuutaasunik atortussanik toqqaal-lunilu nalilersuinersoq maluginiaruk. • Atuartut periarfissat atortussani assigiinngitsuniittut akunnerminni imminnut takutillisigit, kiisalu ”qisuut atorlugit sanaassat qulit” aammalu ”saffiugassat ator-lugit sanaassat qulit” il.il. atuartunut takussutissiatut allattortikkit. • Atuartut eqimattani amerlanngitsukkuutaartuni eqqumiitsuliap oqimaassusaa oqissusialu eqqartorlissuk, oqaatsillu 20-it eqqumiitsuliat ataatsimut isigalugit oqaatiginnissutaasinnaasut allallisigit. • Atuartut tamarmik namminneq suliaminni ilusilersuineq suna pingaarnerutissi-manerlugu oqaluttuarilissuk. 	<p>”Kunstens historie” af E.H. Gombrich/Gyldendal 1989 Kapitaalit: Den kæmpende kirke. 1100 tallet. Den triumferende kirke. 1200 tallet. Hoffolk og borgere. 1300 tallet.</p> <p>”Kaalunds kirker” af Bodil Kaalund/Borgen</p> <p>”Mellem Himmel og helvede” 74.6 /Video om kalkmalerier Pilersuif- fik.</p> <p>Museer i Danmark og hele verden: www.fredensborg.net/museum.htm</p> <p>Tate Gallery in London/England www.tate.org.uk</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • naqitseriaatsit takussutis-seeriaatsillu arlallit atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup makku suliarissavai: <ul style="list-style-type: none"> - qalipaait amerlasuut atorlugit qalipaateqanngitsunilluunniit sakkortuumik naqitseriaatsit, soorlu linoleum-imik qisuillu atorlugit - sakkukitsumik naqitseriaatsit, soorlu koldnålsradering - qalipaasersukkanik tunuliaqutalinnik kiliortuilluni teknikkitt - tusch-it pen-illu imerpalasut atorlugit qalipaateqanngitsunik titartakkat - alanguusaliorluni (skraverings-) teknikkitt assigiinngitsut, qaamassusilersuinermit tarra- lersuinermilu atoneqartartut. • Raderingit assigiinngitsut (soorlu Rembrandt) atuartut qimerluussavaat, qisuut atorlugit naqitat (soorlu kalaallit sanaavi) litografillu (soorlu Toulouse Lautrec-imit plakatit), qanoq aammalu sooq grafiskimik teknikki taama sunniuteqarsimatiginersooq oqaluuseralugu. Ilanngullugu sumi qanorlu grafikkipp ullumikkut atoneqarneranut assersuutininik nas- saartussapput. <p>Atuartut "Hvalen og Ørnen, der giftede sig med to små piger"-mik oqaluttuaq tusch-it imerpalasut, penslit, pennillu atorlugit assiliartassaanik titartaassapput. Oqaluttuaq "assiliartaliussanut" agguataarlugu oqaluttuarineqassaaq. Atuartut tamarmik oqaluttuaq ila- anik titartakkamillu naleqquttumik agguarneqassapput.</p> <p>Assiliartaliussat tamarmik assigiimmik, soorlu 20x20 cm-erimik, angissuseqassapput. Titartakkanut ilusiliat kridti qernertoq atorlugi pappiaqqamut qaortumut, imaluunniit kridti qaortoq pappiaqqamut qernertumut titartarneqassapput. Taamaaliornikkut qa- manermut tarraanullu tunngasut, alanngortaleeriaatsit, pisatakinnerulersitsine- rit/stiliseringillu assigiinngitsut misilerarneqassapput. Atuartut tamarmik mallit qilaallu qanoq iluseqarnissaanut (stilisering-ernissaannut) siunnersuutininik marlunnik arlalinnil- luunniit sanassapput. Siunnersuutininik tamanit marlussuit tamanit atoneqartussanngorlu- git toqqarneqassapput. Titartagartaliussat tamarmik imaq qilallu aallaavigalugit sanane- qassapput.</p> <p>Aqerluusaq atorlugi ilutsimik siunnersuusiortoqassaaq alanngortalersukkamik (qaama- nerit tarrallu atorlugit). Ilusiliap qaanut pappiaqqamik akimut ersitsumik (soorlu arkitekt- tegnepapir-imik imaluunniit taquassat puussaannik) ilisilluni, natit (grundflader) angine- rit tuschimik qernertumik titartarneqassapput. Kingorna ataasiakkaartai pen-i tusch-ilu atorlugit ilanngunneqassapput.</p> <p>Periuseq taanna aamma atorlugi assiliartanut oqaasertat ikkussuunneqassapput. Titarta- gartaliussat naapertorlugit oqaasertaliussani qilak imarlunniit ilanngunneqassapput.</p> <p>Titartagartaliussat oqaasertaliussallu tullerriaariarlugit assilillugit kopeerneqassapput.</p> <p>Atuakkap titartagartai oqaasertaliussallu atuakkanik atorniartarfimmi saqqummersinne- qassapput.</p> <p>Titartagartaliussat linoleumstryk imaluunniit koldnål atorlugi naqillugit nuunneqarsin- naapput. Titartagartaliussaq qarasaasiamut scan-eriarlugu, program-i titartaanermut ator- toq atorlugi, killormut saatinneqassaaq, pappiaqqamut naqinneqarluni kiisalu sanaassa- mut toqqakkamut assilisassiatut atoneqassalluni.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Sakkortuumik naqitat atuartut imminnut takutillisigut. • Sakkukitsumik naqitsinermit atortussat sakkullu atorneqartartut assigiinngitsut atuartut takutillugillu oqaluttuarilisigut. • Alannguusalioriaatsit (skraverings-) teknik-it assigiinngitsut atuartup atornerai maluginiaruk. • Ilutsit suut linoleum aammalu koldnål atorlugit saqqummiutissallugit naleqqut-tuunersut atuartut oqaluserilisigut. • Alanngulersueriaatsit assigiinngitsut atuartut imminnut nittarsaallisigut. • Atuartup agguinermit, kigartuinermit aamma graveriinermit atortut taakkulu susinnaaneri nalunnginnerai oqaluttuarisinnaaneraalu maluginiaruk. • Qaamarup tarrallu sunniutaat aallaavigalugit atuartut assiliartaliussatut sanaatik oqaluttuarilisigut. 	<p><i>"Grønlandske træsnit"</i> 1870, Det Grønlandske Landsbibliotek, Nuuk.</p> <p><i>"Grønlandsk Kunst"</i> af Bodil Kaalund / Gyldendal 1990 Kapitalit: Malerkunsten (4. kap.) Tendenser og fornyelse (5. kap.)</p> <p>Ilaatigut ukua taalliaannut assiliartaliussat: Anne Birthe Hove, Aka Høeg, Jens Rosing il.il.</p> <p><i>"Japanese Prints"</i> Forlaget Benedicht Taschen 1994 Oplæg til snak om plakater og tryks historie og gode formidlingsevne. (<i>Qupp. 29,31, 33, 64,147,148,150,165,167</i>)</p> <p><i>"POLITIKENS KUNSTNER HÅNDBOG"</i> af Ray Smith / Politikens Forlag 1996. Grafik pillugu kapitali (<i>kap. 4, højtryk og dybtryk</i>)</p> <p><i>"Tryk og Variationer – en bog om grafik"</i> af Morten Skovmand/Gyldendal 1995</p> <p><i>"Håndbog i grafiske teknikker"</i> af Judy Martin / Gyldendal 1994</p> <p><i>"Grønlandske sagn og myter"</i> af Synnøve Lien og Kirsten Meldgaard /1996 Dansklærerforeningen fra serien <i>Fra Skatkisten</i>. Illustreret med blyants-tegninger af Pia Falck Pape.</p> <p><u>Katersugaasiviit:</u> www.fredensborg.net/museum.htm</p> <p>Tate Gallery in London/England www.tate.org.uk</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • eqqumiitsuliornermi suliasat namminersuutigisinaassagaat • takussutisseeriaatsit immikkut ittut, soorlu installationskunst landart-ilu, ilisi-maaralugillu suliarisimasagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup uku suliarissavai: <ul style="list-style-type: none"> - titartaanerme, qalipaanerme qiperuinermilu eqqumiitsulianik ilanngunneqarsimangit-sunik suussusersuineq, - taaguutunik "installation"-imik aamma "landart"-imik atuineq, aamma - suliani nammineerluni ima agguataarlugu piffissamat pilersaarusiussavaa: isumassarsi-amik ineriartortitsineq, najoqqutarineqartussamik titartaaneq, ilu tsimik ineriartortitsineq, aalajangiineq, tassanilu eqqarsaatit isumassarsiallu nalilersomeqarlutik aalajangersaavigineqassapput. <p>Suliap ingerlanera ataani pineqartoq kalaallit oqaasiinik, qallunaat oqaasiinik imaluunniit tuluit oqaasiinik atuartsinermut taputartuunneqarsinnaavoq.</p> • " Inussuk oqaluttuartoq " <p>Inussuliap takutippaa siornatigut tassani inoqarsimanera, aammalu inuit siornatigut tassaniissimasut suli "aqqutissiuukkaatigut".</p> <p>Atuartut inussuit pingaarutaat isumaallu oqaluseralugillu nassuiassavaat. Atuartunut taakkununga, kisiannili aamma anginerusumik isigalugu inunnut tamanut pingaarutaat. Oqaatsit takussutissivimmut allattorneqassapput, sulinerullu sinneranut najoqqutarineqassallutik. Atuartut ataasiakkaarlutik eqimattakkuutaarlutilluunniit sulissapput. Takussutissivimmit oqaatsit 3 – 5 atuartup eqimattalluunniit najoqqutassat toqqassavai. Inussuliami nutaami oqaatsit taakku tamarmik atorneqassapput isumalernerqarlutillu. Oqaatsit taakkua tassaasinnaapput: <i>nuannaarneq, ikiorti seqinnersorlu</i>. Maanna oqaatsit taakku tamarmik suliap ilaatut ilanngunneqassapput. Atuartut oqaatsit toqqakkatik ilaartussavaat, taamaalliluni oqaatsimut ataatsimut oqaatsit oqaatsilluunniit ataqatigiissut ilapittuutaasussat 8 – 10 nassaaralugit. Soorlu: <i>nuannaarneq</i>: Seqinneraangat nuannaartarpunga; ujarak manissoq attoraangakku nuannaalertarpunga; nuannaalertarpunga. <i>Ikiorti</i>: Takkunnerit isumalutima qaangernissaannut ikiuutaavoq; nukarliit paarigaangakkit anaana ikiortarpara; tusarnaarneq ikioqatigiinneruvoq; iisartakkat nipaallisaatit tamatigut ikioqutaasarput.....</p> <p><i>Seqinnersoq</i>: Seqinnernera nuannersuuvoq; seqinnernera kissartuusarpoq, seqernup qaava ikuallattarpoq; massakkut seqinnerpoq; seqernup uluai sungaartuupput, sungaartoq nuannersuuvoq, sungaartut nuannersut il.il.</p> <p>Tamatuma kingorna oqaatsinut nuannaarnermut, ikiortimut seqinnersumullu tapertatut atorneqartussat toqqarneqassapput.</p> <p>Suliaq/inussuk pinngortitamiissinnaasuusaaq, ujaqqanillu atortussanillu immikkut toqqarneqartunik, soorlu plastik-imik, qis unnik silamut akiuussinnaasunik sananeqassalluni. Suliap tamarmik immikkut oqaluttuartaqassapput. Soorlu oqaluttuasinnaavoq oqaatsinik pinnguarinninnermi pinngortoq. Taamaanngippat oqaatsit atorlugit oqaluttuuaraliortoqarsinnaavoq.</p> <p>Oqaluttuaq sanaamut ilaasuusaaq, soorluttaaq inussuit oqaluttuassartaqartatut. Assersuutigineqarsinnaapput Brønlund-ip ullorsiutai. Oqaluttuaq qalliuserlugu ersittumut tamanit atuarneqarsinnaanngorlugu nipitinneqarsinnaavoq, ruujorimulluunniit poorlugu iluanut toqqorneqarsinnaavoq, imaluunniit..... imaluunniit..... Inussummiisaarli. Maanna "Inussuk oqaluttuartoq", sisamarartermmik angissuseqalersillugu karsimi sananeqassaaq (1:4).</p> <p>Inussuit/sanaat tamarmik ateqassapput, soorlu "inussuk nuannaartoq" il.il.</p> • Eqimattat qaqqami kuulluunniit sinerlugu, imaluunniit nunami namminermi ersarissumik aqquserniussapput, takutitsivittut atugassaminnik. Aqquserniaq ima takitigissaaq inussummiit/sanaamiit siullermiit tullia takuneqaaqalaarsinnaassalluni. Tassa inussuit atorlugit aqqusiniliavittut. Atuartut klassit minnerit pisoqatigalugit takuniaatissavaat. Inussuit/suliap eqqaanni sanasoq/sanasut nikorfassapput, inussummilu/sanaamilu iluani isertugaataasoq pillugu oqaluttuassallutik. • Kingusinnerusukkut inussuk pinngortitami angissusivia atorlugit sananeqarsinnaavoq.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Ujaraq aallaavigalugu "installationskunst"-imik aamma/imaluunniit "landart"-imik sananissamat atuartut allattukkamik sanassapput. • Atuartut eqimattakkuutaarlutik sulissapput. Eqimattat "landart"-ip "installation"-illu assiginik toqqaassapput, oqaatsillu suliamik isiginnaarnerminni eqqaasatik tamaasa allallugit. Oqaatsit oqaaseqatigiillu allattukkat aallaavigalugit suliat atserneqassapput. • Suliani tamani oqaatsit aqqillu pinngortut eqimattat imminnut assersuullisigit. 	<p><i>"Et andet Japan"</i> Af Tone Nielsen/Tiderne skifter 1996 – om installationer</p> <p><i>"Dansk Nutidskunst"</i> om "Ingvar Cronhamer" installationerkunstner, 1992.</p> <p>Eqqumiitsuliortut allat landart-imik aamma installation-imik suliaqartut:</p> <p><i>Richard Long</i> (landart)</p> <p><i>Jefrey Hendrix</i> (serier og gentagelser/ installation)</p> <p><i>Christo</i> (installationer)</p> <p><i>John Olsen</i> (eqqumiitsuliani installation-inilu pinngortitami atortussianik katersineq atuinerlu)</p> <p><u>Katersugaasiviit:</u> www.fredensborg.net/museum.htm</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqqumiitsuliortoq, "installation"-inik imaluunniit "landart"-imik suliaqartartoq, attaveqarfigisinnaavaat, inussummullu / "installation"-imullu tunngasumik isumassarsiat suleriaatsillu pillugit oqaluttuartaillugu. 	

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • nammineq assilialiornerminni eqqumiitsulioriaatsit assigiinngitsut ilisimaaralugillu atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut kalaallit, qallunaat europamiullu kultuuriini sammiviit pingaarnerit ilisimallugillu suliareqqissavaat. Taakkua saniatigut kultuurit toqqakkat allat kultuurimikkut oqaluttuassartaat taakkualu ilisarnaataat ilisimassavaat. Ingerlanneqartussani pingasuni siuliani taaneqartuni kultuurikkut sammiviit assigiinngitsut atuartup nammineerluni sulinissaanut aallaavissatut atorneqarsimapput. Atuartut nammineq assilialiatik oqallisigilisigit oqaluttuaralugillu nalitsinni assilialiat imminerminnut pingaarutillit aallaavigalugit. Assigiissutaasut assigiinngissutaasullu nassaarilisigit. Atuartut nassuiarlissuk nammineq assilialiamik ilaat sorliit assilialioriaatsit ilisimaneqartut ilaannut sorlermut assingutinniarsimanerlugu, (plakatusinnaavoq, ussassaarutaasinnaavoq assilialiareqqitaasinnaavoq il.il.). Atuartut namminneq assilialiatik saqqummersillisigit, assersuutigalugu kubisme aallaavigalugu suliarineqarsimasut.
<ul style="list-style-type: none"> • eqqumiitsuliornermi sammiviit assigiinngitsut Kalaallit Nunaanni nunanilu allani assilialioriaartaatsinut immikkut ittunut pingaarutaat ilisimaaralugillu paasisimasarfigissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup uku: <ul style="list-style-type: none"> - ilisimasani itisilerniarlugit atuakkat qinerlerfissiat assigiinngitsut atuakkanillu atorniararfimmi toqqortat atussavai, - eqqumiitsulioriaatsit tusaamasat, oqaluttuarisaanermi piffissami aalajangersimasumi naleqquttumilu aqpit, piffissap taaguutaa imaluunniit piffissami aalajangersimasumi eqqumiitsuliat tusaamasat ujaasiffigissavai, aamma - Europamiut, kangiamiut nunallu inoqqaavisa assassorluni eqqumiitsulioriaatsini periuksinik tunngaviusunik atuinerannik paasinnilluarnissaq. • Billedatlas. Atuartut atuarfimmi atlasip atorneqartup angeqqataanik atlasiliussapput. Atlasit atorunnaarnikut atorneqarlarsinnaapput. Nunarsuup immikkoortui, 1500-kkunni ilisimaneqartutut, assigiinngitsunik qalipaaser-sorlugit qalipanneqassapput, atuartullu nunarsuup immikkoortuinit tamanit eqqumiitsuliat assiginik aamma / imaluunniit kulturimut tunngassuteqartunik nassaassapput. Atuartut nunarsuup immikkoortuinit equmattakkuutaarlutik agguassapput, atuakkanilu toqqorsivinnilu aamma internet-imi assigisaannilu ujaasillutik. Eqqumiitsuliat assiginik, assassorluni eqqumiitsulianik, il.il. katersat assigiinngisitaartumik nassuiaasersornissaat siunertaralugu nalilersorneqassapput. Nunarsuup immikkoortuinit tamanit assit 5 – 7 atorneqassaput. Assit nassaarineqartut qarasaasiamut scannerneqassapput. Assit sinilersorneqassapput, taamaalilluni ukiut untritilikkuutaat tamarmik immikkut qalipaaserneqassallutik: soorlu 1500-ukkut kajortuutillugit. Assit qalipaatinngorlugit naqinneqassapput, nunarsuullu immikkoortuanut eqqortumut ivertinneqassallutik. • Nunarsuup assinga, assit tullerriaartut atorlugit, naammassineqassaaq. Assit taakkua nunarsuup assingata tamarmiusup sinakkutigissavai. Assit sinakkutaasut akorni tamaasalu kaajallallugit guld-imik sungaartumilluunniit taartumik qalipanneqassapput.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut isumassarsiorfigisaminningaanniit assilialiareqqi-tamik qinersilik nassuiarlissullu misigissutsit, suleriaatsit qalipaasersuinerillu sorliit saqumilaarnerunersut. • Atuartup assilissap eqqumiitsulialluunniit imarisaa aallaa-vigalugu eqqumiitsulioriartaatsimut sorlermut attuumassu-teqarnera aalajangerlissuk. • Atuartut eqqumiitsuliorartut, ukiut eqqumiitsulioriartaatsit pingaaruteqarfignaat, katersugaasiviit il.il. pillugit internetimi nittartakkat pitsaasut allattorlisigit. 	<p><i>"Kunst i Grønland"</i> af Bodil Kaalund/ Gyldendal 1990</p> <p><i>"Kunstens historie"</i> af E. H. Gombrich / Gyldendal 1989</p> <p><i>"Den store bog om maleriets historie"</i> af Wendy Beckett / Aschehoug 1997</p> <p><i>"POLITIKENS KUNSTNER HÅNDBOG"</i> af Ray Smith / Politikens Forlag 1996. (Kap. 3 Maleri)</p> <p><i>"Kunst i vort århundrede"</i> Richter Felix, 70.917/Dias – Pilersuiffik</p> <p><i>"Kunstreproduktioner" og andre materialer</i> Forlaget de unges kunstkreds, 1992 70.1/samling af reproduktioner, Pilersuiffik</p> <p><u>Danmarkimi katersugaasiviit:</u> www.fredensborg.net/museum.htm</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq ilisimasaniq ujarlernermini ilisimasaniilluunniit annertunerulersinniarlugit atuakkanik qinerlerfissianik assigiinngitsunik atuinersoq maluginiaruk. • Atuartut internet-imi ujaasiffignaat "eqqumiitsulianik paasissutissiivimmut" katersorlisigit. • Atuartut eqqumiitsuliornermi piffissaq eqqumiitsulior-tuunniit nuannarnerpaasartik pillugu ilisimasatik oqalugiaateqarnermik takutissavaat. • Atuartut nunarsuup immikkoortukkuutaarlutik eqimattakkuutaat namminneq immikkoortortamik qanoq nunarsuup sinneranut sunniuteqarsimanera eqqoriarlugulu nassuiaate-qarfignaat. • Eqqumiitsuliornerit qanoq ilillutik ingerlaarsimanagerat atuartut takutitassaralugulu oqaluuserissavaat. • Eqqumiitsuliaq/assessorluni eqqumiitsulioriaaseq qanoq qimerluuisumut sunniuteqarsimanersoq atuartut oqaluuseralugulu nassuiaassavaat. 	<p><i>"Japanese Prints"</i>, Forlaget Benedicht Taschen 1994</p> <p><i>"Den store bog om maleriets historie"</i> Wendy Beckett/Aschehoug 1997.</p> <p><i>"Kunst i Grønland"</i> af Bodil Kaalund/Gyldendal 1990</p> <p><i>"Kunstens historie"</i> af E.H. Gombrich/Gyldendal 1989</p> <p><i>"Verdenskunstens historie"</i> af H.W. Jansen/Politikens Forlag</p> <p><i>"Inuit Art"</i> af Ingo Hessel/British Museum Press 1998</p> <p><i>"Art of modern India"</i> af Balraj Khanna and Aziz Kurtha/Thames and Hudson Ltd London 1998</p> <p><i>"Et andet Japan"</i> Af Tone Nielsen/Tiderne skifter 1996 – om installationer</p> <p><i>"The art of Utopia – aboriginal art – Australia"</i> af Michael Boulder, National Museum of America,</p> <p>Smithonian Institution www.nmaa.si.edu</p> <p>www.macdigital.com</p> <p><u>Katersugaasiviit :</u> www.fredensborg.net/museum.htm</p> <p>www.tate.org.uk</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • saqqummiinermi aqqutini assigiinnigitsuni, soorlu qarasaasiani, tegneseriani, animationeni assigisaannilu, assilissanik suliarinnissinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut: <ul style="list-style-type: none"> - piseqqusaarutit aammalu assilissat piseqqusaarutit atorneqartussat sanaat, assiliartaliussat kiisalu eqqumiitsuliatut assilialiat eqqumiitsulioriaatsimut sorlermut ilaanersut aalajangissavaat, aamma - titartaanermi assilissanillu suliarinninnermi qarasaasiamik atuissapput. • Atuartsinermik ingerlatsinerit ataani taaneqartut kalaallit qallunaallu oqaasiini aamma inuiaqatigiilerinermi atuartsinerit suleqatigiissillugit piareersarneqarluarsinnaapput. Nipilersukkanut tunngatillugu assiliartaliat (popkunst) atuartup qarasaasiaq atorlugu suliarissavai. Andy Warhol-ip naqitaliaanut Roy Lichtenstein-illu assilialiaanut assersuutis-sanik nanisigit. Assilissami assiliartaasut atortullu atorneqartut oqaluuserisigit, atuartullu internet-imi quppernernik nittartakkanik assilissanik saqqummersitsivinni, katersugaasivinni takutitsinernilu Andy Warhol-ip Roy Lichtenstein-illu assilialiaannik imaqartunik nassaassapput. Assilissat ulluinnarsiortut suut soqutiginarnerpaanersut atuartut oqallisigissavaat, tassunga ilanngullugit qalipakkat eqqumiitsuliat, piseqqusaarutit assilissat aammalu filminut, atuakkanut allanullu assitaliussat. Atuartut tamarmik immikkut assilinqartut atortullu suut pissanganartuutinnerunerlugit/soqutiginerullugit allattussavaat taavalu assilissamik nuannarinerpaasaminnik, soorlu atuakkap titartakkanik isiginnaagassiap saqqaaneersumik, plakatimeersumik, qalipakkamilluunniit toqqaassallutik. Atuartoq assimik nammineq inuunermineersumik nuannarisaminik toqqaali. • Assinik saqqummersitsinermi qulequtaavoq "uanga assiutigalu". Qulaani allatorneqartut naapertorlugit atuartup assit marluk toqqakkani qarasaasiamut scannissavai. Assit taakku marluk assilialiami qalipaatinik allannortiteriffiusumi, arlalingortitsiffiusumi ilusiliiffiusumilu (stilisering), ilaatinneqalissapput. Inaarutaasumik assilialiaq: <ul style="list-style-type: none"> - taamaallaat qalipaatinik sisamanik akoqanngitsunik qalipaaserneqassaaq, (tunuliaqutaa qaqortuusoq ilanngunagu). - arlaleriaatinngortitsinerit minnerpaamik pingasut ilaassapput. - assit taakkua marluk 100% -imik assigissanngilai, peersisoqassaaq, nutserisoqarluni ilusiliisoqarlunilu (stilisere), taamaalillunilu assit taakku marluk siornatigut takuneqarsimannisaannartumik nutaasutut assinnigussapput. Assilissat ilaat assimi nutaami ilisari-neqarsinnaagaluaruni ajunngilaq. • Atuartut assit tamaasa qalluseriarlugit qisummullu saattumut nipititeriarlugit saqqummersitsilik. Assit tamaasa immikkut illoqarfimmi nivinnartiterneqassapput: pisiniarfimmi, illuni, timersortarfinni, oqaluffimmi, kommuunimi, atuarfimmi, il.il. Maanna "saqqummersitsisoqarpoq", soorlu popart-itut, assinik takunnittunik nutaamik toqqaanartumillu naapitsiffiusumik. Assinik nivinnartuulinnginnissinni akuersissummik peqqaarnissarsi eqqaamagisiuk.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Assinik allannortiterisinnaanerit assigiinngitsut qanoq ililluni sananeqarsinnaaneri atuartut takutissavaat, tassunga ilanngullugit qarasaasiat atorlugit, kopimaskiinat atorlugit imaluunniit qiuutit lim-ilu atorlugit allannortitseriaatsit . • Atuartut titartakkat atorlugit isiginnaagassiat nuannarisatik nassassavaat. Taakunani titartarneqartut, atortut atorneqartut eqqumiitsuliatullu naleqassusii nas-suiassavaat. 	<p><i>"Den store bog om maleriets historie"</i> Wendy Beckett / Aschehoug 1997. <i>Popkunst</i> pillugu kapitali, <i>qupp. 380 aamma 381</i></p> <p><i>Roy Lichtenstein</i> Forlaget Benedicht Taschen 1988</p> <p><i>Andy Warhol</i> Forlaget Benedicht Taschen 1988</p> <p><i>"Øjet og Pilen"</i> af Asger Liebst, dansklærerforeningen 1988 Atuagaq tamarmi piseqqusaarutunik nunanit tamalaaneersunik assiliartaqarpoq, Kap. 6 atuarneqarsinnaavoq: Underbevidsthedens Zoo</p> <p><i>"Japanese Prints"</i> Forlaget Benedicht Taschen 1994 Plakatit naqitalu ersarissumik pitsaasumillu saqqummersitseriartaasii pillugit oqallinnissamat aallarniutaasinnaasut. Naqitsinermi tegneserianut oqaluttuari-saaneq pillugu. Assersuutigalugu qup- pernerit: 110-129 inunnik titartakkat, aamma 156- 163 nunanik assillu piler-sikkiartorneqartamerinik imallit.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • saqqummiinermi aqqutitigut assigiinngitsutigut suliamik ingerlanera uppernarsaasersinnaassagaat, soorlu takutitsinerni, atuakkatigut, IT atorlugu allattukkallunniit atorlugit • eqqumiitsuliornermi kalaallit qallunaallu oqaasii atveqaatitut atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq <ul style="list-style-type: none"> - qarasaasiaq atorlugu assitalersuinikkut oqaasertalersuinikkullu eqqortumillu ilusilersuinikkut lay-out-iliornikkullu ingerlanik uppernarsaasiussaaq, aamma - suliat, sanaat kiisalu suliap ingerlanga pillugu eqqumiitsulianillu nalilersuusiornemini qallunaatut kalaallisullu nassuiaasiussaaq. • Inussummik suliarinninnermut suliani pineqartumut uppernarsaasiortoqarlunilu paasisutissanik pilersaarusiortoqassaaq. <p>Atuartut ataasiakkaarlutik eqimattakkuutaarlutillunniit piffik inussuliat/"installation"-ip angissusissavimmisut angissuseqartup inissiffigisinnaasaa assiliortussavaat. Assiliivik digitaliusoq atorneqassaaq. Tamatuma kingorna inussuit/"installation"-it mikinerit digi-talkameramissaaq assiliortorneqassapput.</p> <p>Tamatuma kingorna qarasaasiaq atorlugu assilissat katiterneqassapput, inussuliat/"installation"-it pinngortitamik assilisanut ivertinneqassallutik.</p> <p>Program titartaassut aamma atorlugu inussuit / "installation"-it pinngortitamik assilisamat titartagangorlugit ivertinneqarsinnaapput.</p> <p>Inussuit/"installation"-it aqqi atorlugit, oqaluttuarterlugit, atortutigullu sananeqaataat ilanngullugit, aammalu sananeqarfiannut imaluunniit inunnut sanioquttunut qanoq pingaaruteqarnissaannut kissaatigineqartut ilanngulugit, takussutissiivimmik (udstillingskatalog) atuartut sanassapput. Takussutissiivik kalaallit qallunaallu oqaasii atorlugit sananeqassaaq.</p> <p>Atuartut peqititertakkamik (folder) assitalersukkamik inussuit/"installation"-it malillugit pisuttuarnermi misigisinnaasanik oqaluttuatumik sanassapput. Pingasunngorlugu peqititertagaq takornarissanut agguanneqartartunut assigusoq kalaallisut, qallunaatut tuluttulu allanneqarsimasoq sananeqassaaq.</p>

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup qarasaasiaq atorlugu suliaqarnermini isikkulersuinermit (lay-out) tunngatillugu ilisimasani atornerai maluginiaruk. • Atuartup oqaluttariarsorluni allattariarsorluniluunniit saqqummiinermini qallunaat kalaallillu oqaasii atornerai maluginiaruk. • Atuartup eqqumiitsuliat pillugit atuakkat siornatigut atorneqartut isumassarsiorfittut atornerai maluginiaruk. • Atuartut takussutissiivik illoqarfimmi inummik takornarissanik assigisaanniluunniit sullissisartumik peqateqarlutik qimerluualaassavaat. • Atuartut peqititertagaliartik qarasaasiakkt illussanik titartaasartumut kommunimiluunniit teknik-ikkut ingerlatsivimmi sulisumut nassiullugu inussuliaminnut/"installation"-imik suliaminnut isumassarsiarfik piviusunngortinnissaanullu periarfissat oqaaseqarfigeqqullugit qinnutigissavaat. • Atuartut takussutissiatut sanaartik qarasaasiakkt najukkami nunamulluunniit tamarmut katersugaasivimmut nassiullugu sanaassatut isumassarsiarfik pillugu aammalu takussutissiap sananeqarnera pillugu oqaaseqarfigeqqullugit qinnutigissavaat. 	<p>"Et andet Japan" Af Tone Nielsen / Tiderne skifter 1996 – om installationer</p> <p>"Dansk Nutidskunst" 1992 om "Ingvar Cronhammer" installationskunstner</p> <p><u>Katersugaasiviit:</u> www.fredensborg.net/museum.htm www.tate.org.uk Tate Gallery in London/England www.nmaa.si.edu www.macdigital.com Natinonal Museum of America, The Smithsonian Institution. www.smk.dk Statens museum for kunst i København aamma "Børnernes kunstmuseum", meeqqat atuarfiannut ilinniutinik sanaartortut www.mowa.org Museum of Webart Takornarissanut naqitaqqanik takussutissiissutinik, saqqummersitanut ussaarutinik aamma eqqumiitsuliorneq pillugu naqitaqqanik, il.il. nassaartoritsi.</p>

Ilussanik titartaaneq	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<p>• init, illut sanaartukkat il.il. allaaserinissaannut tunngaviumik suleriaatsit teknikkillu pisinnaasaqarfigisagaat</p>	<p>Killiffimmi matumani atuartup ilinniakkami suleriaatsit atussavai, soorlu piusutaartitanik sanaat (modelbyggeri), pappiara nalinginnaasoq, aqerluusaq, hoved-linial, parallellineal, tegnetrekant atorlugit siunnersuioernerit, periarfissaqartillugu IT-mik atuneq kiisalu funktionsdiagrammit. Aammattaaq atuartup isumassarsiani oqaatsit atorlugit saq-qummiussinnaassavai, kiisalu najukkamini pisortat oqartussaasut, soorlu teknik-ikkut ingerlatsiviit, atorsinnaassallugit. Atuartortaaq makku aallaavigalugit sulissaaq: atorsinnaassuseq sumiiffillu kiisalu atortussiat qanoq issusaannik, pitsaassusaannik isikkuinillu nalunaarsuusineq.</p> <p>• Illu kusanarnerpaaq. Atuartut illu kusaginerpaasartik nassaaralugulu oqaluttuarissavaat. Illu atituumik paasineqassaaq, tassa illuarannguusinnaavoq, oqaluffissuaq illussaarsuarluunniit. Atuakkat Gaudip, Utzonip, Bauhausip illuliaannik assiliartallit kiisalu oqaluffinnik, naalaffinnik, Indiami illussaarsuarnik aammalu Tyrkiamit moskenik kiisalu najukkami, Nuummi il.il. illut isumassarsiorfittut atorneqassapput. Atuartut tamarmik illumik toqqaassapput, assimik amigaateqartoqarpat, taanna nanineqassaaq illuluunniit assilineqarluni.</p> <p>Tamatuma kingorna illu toqqavianiit/iluaniit silataanut nassuiarneqassaaq. Nassuiarnerani uku minnerpaamik ilanngunneqassapput:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. atortussiat atorneqartut, pitsaassutsit, illullu tamarmi isikkua, 2. angissusaa toqqavialu, aamma 3. illumik titartaasoq imaluunniit illup sananeqarfiata ukiua periuserlu suna atorlugu ilusilersorneqarsimanersoq. <p>Pappiara A3 atorlugu illumik assiliartaliilluni paasissutissat pingaarnerit qulaani taaneqartut naapertorlugit takussutissiortoqassaaq.</p>

Illussanik titartaaneq	
Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup takussutissialiaa assiliartalik paasissutissanillu pingaarutilinnik imaqartoq atuakkanik atorniartarfimmi nivinngarneqassaaq, soorlu illussanik titartaanermik atuakkat naleqquttut eqqaannut imaluunniit atuakkat illumik tassanngarpiaq assitallit eqqaani, assersuutigalugu atuakkat angalanermut tunngasunik imallit eqqaannut. • Atuartup toqqaviup angissutsillu nassaarinissaannut periaatsit naleqquttut atornerai maluginiaruk. • Atuartup atortussiat taakkualu pitsaassusiisa oqaatiginiarnerannut oqaatsit eqqortut nassaarisinnaanerai maluginiaruk. 	<p>Pineqartumut tamarmut atortussiat: <i>Tegnetrekant-it</i> <i>Parallellineal-it</i> <i>Hoved-lineal-it</i> <i>Millimeterpapir-it</i> <i>Manifold/ arkitekt-tegnepapir - ligner pergamentpapir</i></p> <p><u>Atuakkat pineqartumut tamarmut atorneqarsinnaasut</u> <i>Arkitekturens rum - Rummets arkitektur</i> Lars Marcussen</p> <p><i>"Om europæisk arkitekturhistorie"</i> <i>Integration af kunst i byggeriet</i> Dansk Center for arkitektur og kunst Wilfried Koch,</p> <p><i>"Bygningskunst og stilarter"</i> Lamberth 1986</p> <p><i>"Formprincipper i arkitekturens historie"</i> Kay Fisher, Arkitektens forlag, 1999</p> <p><i>"Grækenlands arkitekturhistorie"</i> Dimitris Philippides,</p> <p><i>"Funktion, form, konstruktion i arkitektur historien"</i> Peter Harboe, Arkitektens Forlag, 2001</p> <p><i>"Sacred Architecture", Dorset, Element 1993</i> - om gamle, symbolske og magiske bygningsværker i verden A.T. Mann</p> <p><u>Internetimi nittartakkat pitsaasut:</u> www.dcak.dk Arkitektskolens Forlag</p> <p>www.Greatbuildings.com nunarsuarmi illussaarsuit illussanillu titartaasartut tusaamasat pingaarnerrillu il. il. tamaasa imarai.</p> <p>www.architecture.com atuakkanillu atorniartarfiat "RIBA", <i>The Royal institute of British Architects</i></p> <p>www.gammeldok.dk Dansk Arkitektur Center, saqqummersitat meeqqallu atuariinut ilinniartitsisunullu ilinniusiat, atuagaarniarfillu immikkoortitigaalluartunik atuagaatilik.</p> <p>Atuagaarniarfiit illussanik titartaasarneq pillugu atuagaatillit: www.amazon.com Arkitektskolens Forlag Arkitektens forlag Taschen forlaget - gode illustrationsbøger</p> <p><u>IT-kut periarfissaq:</u> MINICAD, grafisoft - illussanik titartaanissamut programmi annikitsoq pitsaasorlu qarasaasianut naliginnarnut tulluortoq.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p>• sanaartukkanik ingerlatsinerit nalinginnaasut, pilersaarusiornernit sanaartukat inaarlugit suliarinerinut, paasiartulersimassa-gaat</p>	<p>• Sanaassatut pilersaarut: "Siunissaq". Atuartut Teknikkikkut ingerlatsivimmut assigisaanilluunniit oqartussaasumut paasissutissanik ukuninnga aallissapput: - sanaartornissamut imaluunniit nunagissaanissamut pilersaarutit ukiunik qulinik pis-oqaassusillit aammalu ukiuni aggersuni tullerni qulini sanaartugassatut / nunagissaanissanullu pilersaarutit. Klassi/atuqaatigiit eqimattanut tallimat missaannut agguarneqassapput: Eqimattap siulliup sanaartugaasimasut/illuliaasimasut assingi titartagartaallu katersussavaat atorsinnaasumillu nassuiaasiussallutik. Assersuutigalugu scanneriarlugit qarasaasiamut toqqorlugit imaluunniit kopiiliorlugit mappersakkamullu toqqorlugit. Tamatuma saniatigut ukiuni qulini illoqarfiup immikkoortuani toqqakkami ineriartorneq pillugu kisitsisitigut, titartakkatigut grafillu atorlugit takussutissior-toqassaaq. Eqimattat aappaata illoqarfimmi sanaartukat / illut kusaginerpaasamik sumiiffimminilu naleqqunnerpaasorisamik assiliartaannik titartagartaannillu nanisissapput. Nassaarineqartut taakku suliareqqinneqassapput qulaanilu taaneqartut suliarineqarlutillu toqqorneqassapput. Eqimattattaq taakkua nunarsuarmi allami Kalaallit Nunaannut assigusumik assersuunneqarsinnaasumilluunniit silaannaqartumi illut allat kusanartut/pitsaasut/soqutigintullu assingi/titartagartaat nassaarissavaat. Eqimattat issittumi illulioriaatsit nalilersussavaat. Illut atorsinnaassuseqassappata suut piumasagaataappat? Eqimattat pingajuia illussanut assigiinngitsunut, soorlu meeqqerivissamut, atuarfissamut, kulturikkut illussamut siunnersuutit, nunagissarneqqaammersumilu sananeqarsinnaasussat, titartassavaat. Uani assitoqqat, illuliat nutaat allallu isumassarsiorfittut aallaavigalugit atorneqassapput. Eqimattat sisamaasa sanaartornissamut pilersaarut sanassavaat: sanaartorfissat suut il-lunik najugaqarfissanik sanaartorfiussappat, suut kulturikkut illorsualiorfiussappat, meeqqeriviliorfiussappat, atuarfiliorfiussappat, il.il.? Matumani illussanik titartaasartut suliarisimasaat isumassarsiorfittut aallaavittullu atorneqassapput. Eqimattat tallimaasa makku eqqarsaatigalugit aningaasaqarnermut paasissutissat katersussavaat: nunagissaaneq, illuliornermut atortussiat, titartaatitsinermit aningaasartuutit sulisunullu aningaasartuutit. Naggataatigut sanaartorfiussami tamarmi aningaasartuutissanut missingissersuusiortoqassaaq. Uppernarsaasiat toqqorneqassapput. Sulinerup ingerlanerani atuartut suliaminnik paarlaateqattaartuassapput, taamaaliornikkut sulineq tamarmi sanaartornermut, imminnut ataqatigiissunik immikkoortualulippassuar-mut, pivisorpalaartumik assersuutaasinnaaqullugu. Ilinniartitsisup pilersaarutit sa-naarisaa aallaavigalugu, eqimattat aalajangiussatik eqqarsaatersuutitillu imminnut saq-qummiuttuartaassavaat. Naggataatigut atortut atorneqartut tamarmik katersorneqarlutik ataatsimut mappersaga-liunneqassapput, imalu agguataarneqassallutik: - Illussanik titartaanermi suliaqarneq - Pilersaarusiorneq - Aningaasaqarnermut tunngasut.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut pilersaarutimik ilaa Teknikkikkut ingerlatsivimmi sulisumut, illussanik titartaasartumut sanasumulluunniit saqqummiutissavaat. • Atuartut paasissutissanik katersatik aalajangiilernerminni atorneraat maluginiaruk. • Atuartut immikkut ilisimasaqarfigisatik atorneraat eqimattanullu naapertuuttunut allanut ingerlateqqinneraat maluginiaruk. • Atuartut sanaatornerup pilersaarusiortarnerullu pingaarnersaat tamakkerlugit isigisinnaaneraat/paasisinnaaneraat maluginiaruk. 	<p><i>"Bygningskunst og stilarter"</i> Lamberth 1986 - et billedleksikon om stilarter, bygningsdele, ornamentik o. lign.</p> <p><i>"Formprincipper i arkitekturens historie"</i> Arkitektens forlag, 1999, Kay Fisher.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<p>• ininik/illunik/ sanaartukkanik allanillu uuttortaallutillu, titartaallutillu mikisunngorlugit sanasinnaassasut</p>	<p>• Meeqquerivimmik titartaagit.</p> <p>Atuartut ataasiakkaarlutik arlalikkuutaarlutilluunniit meeqqerivissatut siunnersuummik sanassapput.</p> <p>Suliap immikkoortua siulleg qanigisami meeqqerivimmi ataatsimi arlaliniluunniit ingerlanneqassaaq. Tassani atuartut meeqqerivimmi suut ilaatinneqassanersut kiisalu meeqqat inersimasullu qassit tassaniissanersut paasiniassavaat. Atuartut funkionsdiagram-imik sanassapput. Tassani suut sumi suliarineqartassanersut allattorsimassapput (ass.: sumi nangikut iginneqarunik pitsaanerussava, sumi sulisut qiteqquttassappat, meeqqat sumi titartaasassappat, sumi nerisassioqartassava, sumi nerisakut iginneqartassappat, il.il.?) Paasissutissat toqqorneqarlutik kingusinnerusukkut titartaanermi tunuliaqutarineqassapput.</p> <p>Meeqqerivik uuttortarneqassaaq, taamaalilluni suliaqarfiusut pingaarutillit tamarmik uuttuutaat pigineqaqqullugit. Atuartut sulisut marluk pingasulluunniit suliap ingerlanerani aperineqartartussat pissarsiarissavaat; taamaaliornikkut isumassarsiat tamarmik meeqqerivimmi sulisunit oqaaseqarfiguarneqarsinnaaqqullugit.</p> <p>Atuartut oqaaseqaatit isummallu malinnissaannut pituttorsimassanngillat.</p> <p><i>Titartaaneq siulleg.</i> Eqaatsumik isumassarsiarineqartullu tamaasa malillugit sulisoqartussaananeranut periarfissaqartussaammat assaannarmik pappiaqqamut assigisaanulluunniit titartaasoqassaaq. Tamatuma kingorna meeqqerivissamat siunnersuut (silamiiffisat/pinnguartarfiit assigisaallu pinnagit) aammalu isumassarsiap ineriartortinneqarnissaanut siunnersuut titartarneqassapput.</p> <p>Isumassarsiat pitsaasut tamarmik ilannguniarneqassapput, meeqqerivimmeeriaatsit nutaat aammalu sulisut inaat nutaat assigisaallu nutaamik siunnersuuteqarfigisigit. Siunnersuut meeqqerivimmi perorsaasut peqatigalugit qimerluualarneqassaaq. Ataatsimiinnermi pisunik allattuisoqassaaq.</p> <p><i>Titartaanerit aappaat.</i> (Programmimik titartaassummik peqartoqarpat) qarasaasiaq atorlugu titartaasoqassaaq. Matumani qarasaasiap titartaasinnaassusia naatsorsuilluarsinnaaneralu atorluarneqassapput. Imaluunniit tegnetrekant-imik millimeterpapir-ip qaavanut manifold-i ilillugu titartaasoqassaaq. Titartagaq naqinneqassaaq/assilineqassaaq assamillu immikkuualuttulersorneqassaaq, qalipaasersorlugu il.il.</p> <p>Maanna isumassarsiat toqqartorneqassapput, taavalu takissutsit, init angissutsinullu tunngasut aalajangersorneqarlutik. Suliap ingerlanerani perorsaasut isumaat ilaatinneqassapput. Tamatuma kingorna siunnersuut 1:200-mik angissusilerlugu millimeterpapirimut titartarneqassaaq. Sulilu tamatuma kingorna siunnersuut perorsaasut toqqakkat peqatigalugit qimerlooqqinneqassaaq.</p> <p><i>Immikkoortut pingajuat</i> Tassani aamma tegnetrekant-it titartaatillu atorlugit arkitet-tegnepapir millimeterpapir-ip qaavanut ilillugu titartaasoqassaaq. Taamaaliornikkut angissutsit tamarmik eqqortumik titartarneqarsinnaapput. Immikkuualuttukkuutaat tamarmik sapinngisamik eqqortuutinniarneqassapput! Piffinnit, illunit allanit il.il. assilisat meeqqerivissamat ersarinnerulersitsisut ilangunneqassapput.</p> <p>Atuaqatini eqimattanut allanut siunnersuut saqqummiunneqassaaq, meeqqerivillu nalilersorneqarluni misissuataarneqassaaq. Saqqummiinnermit tassanga allattuisoqassaaq. Tamatuma kingorna meeqqerivimmi sulisunit siunnersuut saqqummiunneqassaaq. Meeqqerivik titartakkat naapertorlugit mikisunngorlugu sananeqarsinnaavoq.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut najugaqarfimminni meeqqerivimmi annikitsumik takutitsinermikkut isumassarsiatik saqqummiutissavaat. • Atuartut eqqortumik uuttortaallutillu uuttuutit eqqortut atorlugit titartaanersut maluginiaruk. • Siunnersuusiatic sulinermilu pappiaqqat atorneqartut atuartup portfolioanut toq-qorneqassapput. 	<p><i>"Fremtidens daginstitutioner"</i> – 6 arkitekturkonkurrencer. 1997</p> <p><i>"IT mulighed"</i> MINICAD, grafisoft - qarasaasianut nalinginnaasunut titartaalluni programmi annikitsaq pitsaasorlu.</p> <p><i>"Funktion, form, konstruktion i arkitektur historien"</i> Peter Harboe, Arkitektens Forlag, 2001</p> <p><i>"Bygningskunst og stilarter"</i> Lamberth 1986 - et billedleksikon om stilarter, bygningsdele, ornamentik o. lign</p> <p><i>"Formprincipper i arkitekturens historie"</i> Kay Fisher, Arkitektens forlag, 1999</p> <p><i>"Arkitekturens rum - Rummets arkitektur"</i> Lars Marcussen - Om europæisk arkitekturhistorie</p> <p><i>"Integration af kunst i byggeriet"</i> Arkitektens Forlag</p> <p><u>Internetimi nittartakkat pitsaasut:</u> Dansk Center for arkitektur og kunst www.dcak.dk</p> <p>www.Greatbuildings.com - nunarsuarmi illussaarsuit ilussanillu titartaasartut tusaamasat pingaarnerillu il. il. tamaasa imarai.</p> <p>www.architecture.com atuakkanillu atorniartarfiat RIBA, The Royal Institute of British Architects, annertuunik nunarsuarlu tamakkerlugu isiginninniartuuvoq.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p>• sanaartornermi ilutsit, atorsinnaaffiit kusanassut-sillu pillugit najoqutassaliorsinnaassasut, soorlu qalipaait, qaamanerup qanorlu sananeqarnerata illup qanoq misigineranut pingaarutaannik oqaatiginnisinnaassallutik</p>	<p>Suliamik matuminnga ingerlatsineq assassornermi, sananermi qalipaannermilu atuartitsinermut ilanngullugu suliarilluarneqarsinnaavoq.</p> <p>• Illup iluani marlunniit arfinilinnik ukiulinnut pinnguarfik imaluunniit ini pinnguartarfik. Atuartut inimik pinnguarfiusinnaasumik ilusilersuillutillu titartaassapput. Ini taanna sumiissanersoq eqimattat namminneerlutik aalajangissavaat. Umiarsuarmissinnaavoq, atuartuni nukarlerni, nakorsami/nakorsiartarfiup utaqqisarfianni, meeqqerivimmi teqqeqqumi imaluunniit meeqqerivimmi inimi immikkoortumiissinnaavoq. Sumiiffissaq toqqarneqareerpat, pilersaarutit tamarmik naqqisa angissusaat siunnersuutitut titartarneqassapput aammalu sumut qanorlu atuinissaq titartaanikkut pilersaarusiorneqarluni. Massakut inip ineriartortinnissaanut isummamik tunngaviusumik saqqummiussisoqassaaq, soorlu oqaluttualiamik, immap iluaniinnermik, cirkus-imiinnermik, angakkuaanermik, orpiup iluaniinnermik, nunap iluaniinnermik, il.il.. Ini isumassarsiamut tamarmut tulluurtunngorlugu sananeqassaaq. Tamatuma saniatigut allanngorartinneqarsinnaasunik, tassa nuunneqarsinnaallutillu assigiinngitsumik atorveqarsinnaasunik, pinnguaasersorneqassaaq. Atortut atorveqartut tamarmik tamakkiisumik isumassarsiamik takutitsillutillu ersersitsisuussapput. Siunnersuutillu tamarmik meeqqat angissusiannut atorsinnaaffissaminnullu naleqqussagaassapput. Suliassamut tunngavissat arfineq pingasut suliarineqassapput. Titartaasoqarsinnaavoq, mikisunngorlugu sanasoqarluni imaluunniit ini qanoq ittuunersoq nalunaarsuutigineqarluni.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Isumassarsiat inunnut allanullu, pinnguartarfiliornissamat soqutiginnittunut, nassiunneqassapput. • Atuartoq piumasaaqasiorsinnaanersoq taakkuninngalu ”eqqortumik” atortussianik toqqaasarnermigut malitaqarsinnaanersoq maluginiaruk. • Atuartut siunnersuutaat titartarneqassappat sananeqassappalluunniit, suliap assilina atuarfiup nittartagaanut soqutiginnittunit tamanit takuneqarsinnaanngorlugulu oqaaseqarfigineqarsinnaanngorlugulu ilannguneqassaaq. 	<p><u>Internetimi nittartakkat pitsaasut:</u> www.Greatbuildings.com - nunarsuarimi illussaarsuit illussanillu titartaasartut tusaamasat pingaernerillu il. il. tamaasa imarai.</p> <p>www.architecture.com atuakkanillu atorniartarfiat RIBA, The Royal Institute of British Architects, annertuunik nunarsuarlu tamakkerlugu isiginninniartuuvoq.</p> <p>Dansk Center for arkitektur og kunst www.dcak.dk</p> <p><u>Atuakkat:</u> ”Arkitekturens rum - Rummets arkitektur” Lars Marcussen - Om europæisk arkitekturhistorie</p> <p>”Om europæisk Arkitekturhistorie” Lars Marcussen</p> <p>”Integration af kunst i byggeriet” Arkitektens Forlag</p> <p>”Funktion, form, konstruktion i arkitektur historien” Peter Harboe, Arkitektens Forlag, 2001</p> <p>”Sacred Architecture” A.T. Mann, Dorset, Element 1993 - om gamle, symbolske og magiske bygningsværker i verden</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • illussanik titartaasernerup oqaluttuassartaata ilaat, ilaatigut grækerit / klassiske-p, nutaaliortaatsip/ modernistiske-p aammalu kalaallit sanariaasiat, ilisimaaralugillu paasisimassagaat • sammisassat assigiinngitsut paasiniarneranni illussanik titartaasarneq pillugu saqqummersitat paasisutissiviillu allat atorsinnaassagaat 	<p>Sammissaq tulleeq atuartitsissutit uku suleqatigalugit suliarilluarneqarsinnaavoq: inuiaqatigiilerineq, oqaluttuarisaaneq, nunalerutit inuttullu ineriartorneq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sooq illuni najugaqarpugut? Klassi/atuqatigiit piffissamut, toqqiniit/illuniit nuunneqarsinnaasuniit illunut aalajaatsunut ineriartorfiusimasumut, titarnermik takussutissiisummik sanassapput. Piffissaq titartugaq tamakkiisuussanngilaq, piffissalli ilai katillugit ineriartornermik takutitsisut, sananeqarsinnaallutik. Atuaqatigiit eqimattanut mikisunut agguarneqassapput, eqimattat minnerpaamik pingasut pisariaqarput. Ataatsimut toqqarneqassapput: <ol style="list-style-type: none"> 1. nuna najugaqarfisigisaq 2. piffissaq pineqartuq 3. angissutsit (soorlu 1:400). Eqimattat tamarmik piffissap ilaanik aalajangersimasumik toqqaassapput, taamaalilluni eqimattat tamarmik suliaat piffissamut tulleriillugu katiteraanni ineriartorneq tamarmi takuneqarsinnaanngorlugu. Tamatuma kingorna eqimattat tamarmik piffissamut sammisaminnut atuakkat immikkut tunngassuteqartut, oqaluttuarisaaneranut tunngasut aammalu assit taakkununga attuumassuteqartut toqqassavaat. Piffissap toqqakkamik iluani illut inuit najugaqarfii pillugit saqqummiinissaminnut toqqammavissat paasisutissat eqqortut atuarlugillu toqqartusavaat. Paasisutissani minnerpaamik makku ilaatinneqassapput: <ol style="list-style-type: none"> 1. illut sananerini atortorineqartut 2. illut tunngavimmikkut sananeqaataat aammalu ilaqutariit katitigaanerit 3. illut angissusaat: qanoq amerlatigisut kikkullu illuni ataasiakkaani najugaqarpat 4. inuiaqatigiit aqqissuussaanerit 5. inuussutissat pingaarnerit Naggataatigut illut mikisunngorlugit eqqortumik sananeqassapput, ukiut sananeqarfii paasisutissallu pingaarnerpaat ilanngullugit. Ataatsimoorluni oqallinnissamut toqqammavissat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Illup najugaqarfiup ilusaa qanoq allanngorpa? 2. Qanga illut siulliit sananeqarpat? 3. Sooq illut aalaakkaasut illunut allanngortinneqarsinnaasunut nuunneqarsinnaasunullu taarsiullugit sananeqarpat? 4. Silaannaap pissusaa qanoq illup isikkuanut sunniuteqarpa?

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattanut allanut oqaluttuarisaanermut tunngasut ilaat saqqummiutis-savaat. • Ineriartornermi killiffiit nassaarineqartut atuartut paasisimaneraat maluginiaruk. • Atuartut takussutissiiviit (indeks), pineqartunut oqaasit ujaasissutit aammalu pineqartumut periarfissat allat atorsinnaaneraat maluginiaruk. • Atuartut atuakkanik atorniartarfik internetimilu ujaasiffiit atorneraat maluginiaruk. • Atuartut suliaminnut tunngasunik minnerit atuartillisigit. 	<p><u>Internetimi nittartakkat pitsaasut:</u></p> <p>www.Greatbuildings.com - nunarsuarmi illussaarsuit illussanillu titartaasartut tusaamasat pingaarnerillu il. il. tamaasa imarai.</p> <p>www.architecture.com atuakkanillu atorniartarfiat RIBA, The Royal Institute of British Architects, annertuunik nunarsuarlu tamakkerlugu isiginninniartuuvoq.</p> <p><u>Atuakkat:</u> "Funktion, form, konstruktion i arkitektur historien" Peter Harboe, Arkitektens Forlag, 2001</p> <p>"Sacred Architecture", Dorset, Element 1993 A.T. Mann, - om gamle, symbolske og magiske bygningsværker i verden</p> <p>"Bygningskunst og stilarter" Lamberth 1986 - et billedleksikon om stilarter, bygningsdele, ornamentik o. lign.</p> <p>"Formprincipper i arkitekturens historie" Kay Fisher, Arkitektens forlag, 1999</p> <p>"Grækenlands arkitekturhistorie" Dimitris Philippides, tuluttoq.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • misilittakkanik katersiner-mi aammalu ingerlatap up- pernarsaasiornerani pe- riaatsit assigiinngitsut ato r- sinnaassagaat 	<p>Killiffimmi matumani atuartup suliani qarasaasiami – sammisakkaarlugit mappersakkani allattukkamigut, takussutissiivinnik sanaartormigut (planchefremstilling) kiisalu miki-sungortillugit sanaartormigut aammalu oqaasiinnakkut saqqummiisarnermigut upper-narsaasiorlugit suliarisinnavai.</p> <p>Atuartup misilittakkaminik katersinerminut ilaatigut logbogi internetimilu nammineq nittartagaliami atussavai.</p> <p>Suliani suliarineqartoq ”sooq illuni najugaqarpugut” assersuutigalugu piujuartussanngor-lugu imatut allattugaliarinqarsinnaavoq:</p> <p>Mikisunngorlugu sanaaq digitalimik assiliivimmik assiliortoruk. Eqqaamajuk mikisunngortilerlugit sanaat minnerit ataatsimoorlunilu suliaq tamaasa kaajallallugit assiliortussa-gakkit.</p> <p>Assilissat oqaasertiallu atuarfiup nittartagaanut ivertinneqarlutilluunniit atuartup portfo-lioanut toqqorneqassapput.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • IT naleqquffiani atorsin-naassagaat 	<p>Killiffimmi matumani atuartup interneti ujaasiffittut paasissutissiivittullu atussavaa. Atuartup nittartakkat takussutissiivittut paasissutissanillu katersuivittut sanasinnaassavai aammalu IT illunik nunamillu titartaanerminut atorsinnaassallugu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • sulinerminni kalaallit qal-lunaallu oqaasii attaveqaati-tut atorsinnaassagaat 	<p>Killiffiup matuma naggataani atuartup sammisat kalaallisut qallunaatullu eqqartorsin-naassavai.</p> <p>Atuartut kalaallit, qallunaat immaqalu tuluit oqaasii paarlakaajaallugit saqqummiissap-put.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut tamarmik immikkut nittartakkamik sammisanut naleqquttunut toqqorsiviusinnaasumik takutitsiviusinnaasumillu sanalik. • Atuartut tamarmik immikkut mappimik, sammisamik assigiinngitsut ilinniakkamikkullu ingerlatamik assitaannik oqaasertalersukkanik imalimmik, sanassapput. 	<p><u>IT-mik periarfissaq:</u></p> <p><i>MINICAD, grafisoft</i> - qarasaasianut nalinginnaasunut titartaalluni programmi annikitsoq pitsaasorlu.</p> <p><u>Internetimi nittartakkat pitsaasut:</u> www.Greatbuildings.com - nunarsuarimi illussaarsuit illussanillu titartaasartut tusaamasat pingaarnerillu il. il. tamaasa imarai.</p> <p>www.architecture.com atuakkanillu atorniartarfiat RIBA, The Royal Institute of British Architects, annertuunik nunarsuarlu tamakkerlugu isiginninniartuuvoq.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq namminerisaminik nittartagaliorli pilersaarutit suliallu saqqummiunneqarfigisaannik. • Atuartut nittartakkanik, quppernerit aqqinik allattuiffinnik, quppernertut atom-eqarsinnaasunut link-inik innersuutitaqartunik, sanatikkitt. Sammisakkaarlugit / illulioriaatsinut agguarlugit taakkua immikkoortiterneqassapput. 	<p><u>Internetimi nittartakkat pitsaasut:</u> www.Greatbuildings.com - nunarsuarimi illussaarsuit illussanillu titartaasartut tusaamasat pingaarnerillu il. il. tamaasa imarai.</p> <p>www.architecture.com atuakkanillu atorniartarfiat RIBA, The Royal Institute of British Architects, annertuunik nunarsuarlu tamakkerlugu isiginninniartuuvoq.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup ilinniakkami taaguutit tamaasa eqqortumik atornerai maluginiaruk. • Oqaatsinik ilinniartitsisumut allakkatigut suliarineqartut nalilersortillugillu oqaaseqarfigitikkitt. 	

Timersorneq silamiinnerlu

Timersorneq	
Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<p>• arsariaatsit assigiinngitsut periaasersornerilu ilanngullugit sapersaatigissanngikkaat</p>	<p>Teknik-imik sungiusarneq: - basketball-imi sakiammik tunniussineq. Pissusissaq malillugu ilinniarnissaa: - ilinniartitsisup sakiammik eqqortumik tunniusseriaaseq takutissavaa.</p> <p>Ingerlataqarluni sungiusarnissaa: • ”Anguteralak ammallorissup iluaniittoq”. Atuartoq (anguteralak) ammallorissup 3 metere-rit missaannik atitussusilerlugu titartakkap iluani nikorfassaaq arsarlu akorniassallugu. Atuartut tallimat ammallorissuq kaajallallugu nikorfassapput arsarlu imminnut tunniut-taassavaat. Arsaq sanilerisamat tunniunneqassanngilaq aammalu qulaassilluni arsaq tunioranneqassanani. Atuartut tallimat taakku arsaq ”anguteralammut” tiguttaaliussavaat. Taamatut pisoqassappat kingulliulluni tunniussisoq ”anguteralak” paarlassavaa. Allangoriaat: Ammallorissuq allineqassaaq, ”anguteralaat” marlungorlugit.</p> <p>Periaasersornernik sungiusarneq: - atuartut sukkasuumik tunioranneq, illersuisunik saassussinermi atussallugu piukkun- nartoq, ilinniassavaat.</p>
<p>• ungasissutsit assigiinngitsut arpaffigisinnaassagaat arpariaatsillu sapersaatigina- git, tassunga ilanngullugit: 100m, 110m hæk, stafet-i akunnattumillu ungasissusi- linnut arpanneq</p>	<p>• 100 m-imik arpaliunneq. Qanoq eqqortumik tulerluni aallarfinnit aallartoqartarnersoq ilinniartitsisup takutissavaa. Atuartut marlukkaarlutik aallalernermi naalakiutit ukua sungiusassavaat: ”Inissigitsi”, ”Piareerpusi”, ”Arpagitsi”. Atuartut imminnut naqqissortassapput. Sukkatsikkiartortarnerit assersuutigalugu atuartut marlukkaarlutik, sukkaqatigiipajaarlutik arpallutik, sungiusassavaat. Arpaffissap aallartiffiani arpaqatigiittussat taakku marluk naaminnik pallussapput, aappaa aapparmi 2 m-rit missaanni siorna-tungaani pallusaaq. Ilinniartitsisup peqqusineratigut ornitassaminnut arpassapput. Kingulliup siulleq angoriassavaa. Tamatuma kingorna paarlaatissapput, arpaqqillutillu. Malitsigisaanik aal-lariaatsit arpannertaalu sungiusarneqassapput. Arpannerit videomut immiunneqassapput, arpannerullu pitsanngorsarneranut video ator-neqassaaq.</p>

Timersorneq silamiinnerlu

Timersorneq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigissavat atuartup: <ul style="list-style-type: none"> - arsaq saneraatigit assaminik illuttut akussammagu, arsap tunuani kulluni imminnut attuutsigajallugit - ikusini timiminit avalatsilaaqqassammagit - arsaq sakissami nalaaniittassammagu - arsamik tunisinermini tiguisusapp tungaanut ataatsimik alloriartassamat - talini siaartissammagit paffimminillu illuttut ajariaassamat, taamaalilluni arsaq talini siaavillugit iperassammagu aammalu arsaq iperareerpagu kullui naqqup tungaanut sammissammata - arsaq narlusuumik aallartittarneraa kiisalu arsaq tiguisusapp sakiaata nalaani akorneqartussaamat. 	<p><i>"Basketball"</i> Joe Welton, 1989. Aschehoug.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartup: <ul style="list-style-type: none"> - aallalernermi tukersimaffiit iluamik inissinnerai. Tassa aallarfiissatut titarnermit blok-ip siulliup aallartinneranut 2 fod-iunersoq tassangaaniillu blok-imut tul-lermut sulii fod-imik ungasissuseqarnerseq. • Nakkutigiuk atuartup immikkoortumi siullermi ("Inissigitsi"): <ul style="list-style-type: none"> - isikkani aallalernermi tukersimaffinnut paagulluarsimanerai - oqimaannini taliminut ammorluinnaq sammisunut pisinneraa - assai tuiisa nalaaniinnersut kiisalu kullui imminnut samminersut aammalu tikii tamarmik aallarfiissap nalaaniinnersut. • Nakkutigiuk atuartup immikkoortut aappaani ("Piareerpusi"): <ul style="list-style-type: none"> - niuni tunorleq (siaavinnikkaluarlugu) isuinneraa timini qaffatsillugu nulunilu tuiminit 10 cm missaannik qaffasinnerutilerlugit - tununi immannuaq peqissimaartinneraa - niaqquni nunap tunnganut qasukkarsimaartinneraa - aallaqqusissutip tutsiunnissaanut nukini piareersimatinnerai • Nakkutigiuk atuartup immikkoortut pingajuanni ("Arpagitsi"): <ul style="list-style-type: none"> - aallariarnermini tuckerfiit tamaasa (pingaartumik siulleq) sakkortuumik ajariarnerai - talini paarlatsillugit siumut kingumullu aallariartinnerai - meterini siullerni 10 – 15-ini akulikitsumik allorarnersoq isikkanilu kivippallaartarnagit arpannersoq - 15 meterimii 100 meterimut allorarsinnaanini tamakkerlugit arpalernersoq - isikkani kivittarnerullugit arpalernersoq 	<p>Aallalernermi tukersimaffiit, nalunaaqutaq.</p> <p><i>"Lærebog i Atletik"</i> Mikkel Sørensen, 1993. DHL</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<p>• pisseriaatsit assigiinnigitsut, soorlu længdespring aamma højdespring, sapissann-gikkaat</p>	<p>• Længdespring.</p> <p>Pissusissaq malillugu ilinniarnissaa: Ilinniartitsisup eqqortumik appariarneq pissinnerlu takutissavai. Atuartut marlukuutaarlutik imminnut naqqissortarlutik sungiusassapput. Videomik assiliisoqassaaq sungiusarnerup nalilersorlugu misissornissaanut atugassamik.</p> <p>Ingerlataqarluni sungiusarnissaa: Arpalersornermi seeqqunik portusuumik kivitsisaarneq sungiusarneqassaaq, soorlu arpaffimmi arpalersorfimmut naleqquttumik takissusilimmi keglit skamlilluunniit qarsutaqattaarlugit.</p> <p>Atuartut arparusaarlutik 1 2 3 – 4 – 5-imik rytme sungiusassavaat. Tassa atuartoq pingajussaanniit sisamassaannut aamma sisamassaanniit tallimassaannut alloriaraangami allo-rujussuartaassaaq. Atuartut rytmi nipaqaannitsumik kisittassavaat. Qangattarneq soorlu pissiffissaq portusisq atorlugu sungiusarneqassaaq. Tamanna sivi-unerusumik qangatatitsisarpoq aammalu periaatsip iluamik sungiusarnissaanut periarfisiisarluni.</p> <p>Tunneq nikorfalluni pississaarluni sungiusarneqarsinnaavoq.</p>
<p>• eqqortumik miloriussisinaallutillu miloriarsinnaasasut</p>	<p>• Kugle-mik miloriarneq.</p> <p>Pissusissaq malillugu ilinniarnissaa: Qanoq eqqortumik kuglemik miloriussisoqartarnersoq ilinniartitsisup takutissavaa.</p> <p>Atuartut marlukuutaarlutik imminnut naqqissortarlutik sungiusassapput.</p> <p>Teknikkimik sungiusarneq: Basketball-imik/medicinbold -imik assammik ataatsimik marlunnillu sakkortuumik miloriarneq. Paffiit atorneri equmaffiqeqassapput.</p> <p>Nikorfalluni nalinginnaasumik basketball-imik/medicinbold -imik miloriarneq.</p> <p>Kugle-qarnani naanngisartoqassaaq.</p> <p>Nukkassarneq: Nalinginnaasumik tallit isuittaarneqassapput.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartoq arpalersulernermini: <ul style="list-style-type: none"> - naammattumik arpalersorfeqarnersoq (allomerit 10-20-it), sapinngisamik suk-kassuseqarnerpaalluni pississinnaassammat - arpalersorfissaq naammattoq nassaarineqarpat aallartiffimmit ataatsimit arpalertarnersoq aammalu niuni aalajangersimasoq aallartissutigisarneraa - nalinginnaasumik sukkasuumik arpannermit seeqquni portunerutilaartillugit kivittarnerai - arpalersornermi aallartinnerani siumut teqqiimilluni arpannersoq - arpalersornermi naalernerani napparissilluni arpannersoq. • Nakkutigiuk atuartup: <ul style="list-style-type: none"> - pissinngilermermini akuttoqatigiissaarinini allannortiallanneraa. 123 – 4 – 5-imik rytmeqassaaq, taamaalilluni oqimaaffini appaallariartissavaa pissinnissaminullu nukissaqarnerulerluni. • Nakkutigiuk atuartup pissinnermini: <ul style="list-style-type: none"> - isigak pississutini tamaat (nammineq sorliunersoq toqqassavaa) sallilikkamut pissiffimmut tutissutiginneraa, peqatigitillugulu - niuni illuata quttora nerngallaallugu siumut narlortinneraa - timini qummut narlorissisimatinneraa • Nakkutigiuk atuartup qanganermini: <ul style="list-style-type: none"> - niuni nerngallaatani qullartisimaannarneraa niunilu pississutini illuatut inissinneraa - tulivinnermini niuni tamaasa siumut siaarnerai. • Nakkutigiuk atuartup tunnermini: <ul style="list-style-type: none"> - kimmimminik sioqqanut tunnersoq - timini siumut peqinneraa - taliminik timini siumut ”nusunneraa”. 	<p>Itersaq sioqqanik imalik, madrassit tuffissat, arpalersorfissaq aamma salliligaq pissiffissaq.</p> <p><i>”Lærebog i Atletik”</i> Mikkel Sørensen. 1993. DHL</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartup tigummininnera: <ul style="list-style-type: none"> - atuartup kugli assammi nuuata-tungaani inussaminillu tigummissavaa - atuartup inussani qiterliit ataatsimoortigajallugit aammalu kulluni eqeqqunilu kuglip saneraanut inississavai. • Nakkutigiuk atuartup aallartilermermini inissisimannera: <ul style="list-style-type: none"> - atuartup kugli qungatsiminut tusingajassimassavaa qutummilu siorna-tunginnguaniitissallugu - atuartoq ammalortuliap tunua-tungaani miloriarfissani tunullugu nikorfassaaq niuminillu talerpillermik nikorfassalluni. • Nakkutigiuk atuartup perialnera: <ul style="list-style-type: none"> - atuartup timini siumut teqqiimitinneraa niunilu illuttut tamaasa peqinnerai. Isigak talerpilleq aluminiq tunngassaaq saamillerlu nuuata-tungaaniq tunngassalluni. Isigak saamilleg talerperliup tunuaniissaaq. Seeqqut siulereeqqassapput. • Nakkutigiuk atuartup naanngisarnera: <ul style="list-style-type: none"> - atuartup niuni saamilleg naanngisaatigissavaa. Tassa niuminik saamillermik ammalortup iluani uniffiup tunnaanut naanngisassaaq - atuartup naanngisarluani aalanini atussavaa niuminillu talerpillermik pisserias-salluni. • Nakkutigiuk atuartup tunnera: <ul style="list-style-type: none"> - atuartoq naanngisareeruni suli miloriarfissani tununngassavaa siumullu timini uersimatillugu. Talini saamerleq tunummut sammitissavaa - atuartoq niuni talerperliup aluanik ammalortup qeqqanut ”tussaaq” - naanngisarnermi isigak talerpilleq 60° -imik sangutinneqassaaq, isigallu talerpilleq saamillerlu ataatsikkut ½ fod-imik imminnut ungasitsigalutik tutsinneqassapput siffiarlu siumut ”ajanneqassalluni”. • Nakkutigiuk atuartup miloriarnera: <ul style="list-style-type: none"> - atuartup timini narlussavaa talinilu miloriaatigisani miloriarfimmi tunnaanut siaarlugu. Ikusik piffissaq tamaat kuglip tunuaniissaaq - miloriarnerup inaarutaatut paffik siumut ajatsissutaassaaq. 	<p>Kastering, kuglit assigiinngitsunik oqamaassusillit 2 – 4 kg, uttuut/målebånd.</p> <p><i>”Lærebog i Atletik”</i> Mikkel Sørensen. 1993. DHL</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • eqaarsaariaatsit tunngaviusut, soorlu pissiarnerit, tunnerit, pissilernerit, qummut siumullu pissinnerit, sungiusimalluassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Pissiffissiat assigiinngitsut inimut agguarlugit inissitsitissapput (måtfit tuffissiat eqqaamakkitt). Atuartut eqqissisimallutik atortunik assigiinngitsunik misileraassapput. • Timersorluni atortut akornani qulaattarlugillu tigusiniaqattaarneq. Aatsaat aappasaanik pissiarnermi qummut pissilluni nikittoqarsinnaavoq. • Allunaasaaqqat assigiinngitsunik takissusillit qisummut portusuumut innartillugu ilisamut qilersorneqassapput. Atuartut qanoq portutigisoq angusinnaavaat? Arpariartoqas-sannigilaq, taamaallaat tallit iluaqutsiullugit pissiartoqartassaaq. • Pississinnaaneq pingasunut avilluni sungiusarneqassaaq. A-kkut nikuillutik talitik iluaqutsiullugit siumut pississapput. B-kkut A-kkut tuffianniit pississapput, C-kkullu B-kkut tuffianniit, il.il. Eqimattat sorliit ikinnerpaanik pissillutik ini naasinnaavaat? <p>Matumani inuit pinnguaatitoqaasa, soorlu isikkanik marlunnik isummitseriarneq, isikkamik ataatsimik tukerseriernerit, pissiitigaluni tukerseriernerit, Alaskamiusut qummut pissilluni tukerseriernerit aammalu assammik ataatsimik attueriarnerit, ilanngutissallugit pissusissamisoorpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Isikkanik marlunnik isummitseriarneq</i> <u>Atortut:</u> isummitassaq qullasissumut nivinngarneqarsimasooq. <u>Malittarisassat:</u> qullasissuseq aallartiffissaq peqataasunit dommerimillu aalajangersarneqassaaq. Kissassereernerup kingorna peqataasut tamarmik qullasissutsini tamani pingasoriarlutik misiliissapput. Isummitassaq 5 cm-ikkaarlugu qullarneqartassaaq. Eqqorumi naallipat peqataasut isummitassap taamaallaat 2,5 cm-imik qullarneqartarnissaa aalajangersinnaavaat. Isummitassaq isikkanik tamanik iluamik eqqorneqartartussaavoq. Peqataasunik naligiittoqarpat uniomikinnerpaaq ajugaasassaaq. Atuartoq periarniakkap ataani nikorfassaaq imaluunniit 3 meterit tikillugit ungasissulisimmut inissilluni aallartitassaaq. Atuartoq periarniakkap tungaanut arpalluniluunniit pisusinnaavoq. Isikkat ataatsimoor-tillugit pissittoqarlunilu isummitseriartoqartassaaq. Isikkat ataatsimoor-tillugit orlunga-nertaqanngitsumik tuttoqartassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • piareersariikkaminnik timiminnik atuisinnaasasut, soorlu rytmisk-imik pissusilersorlutik pinnguaateeqqanillu ineriartortitsillutik il.il. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rytmisk-imik pissusilersorneq. Nipilersuserluni "Gadedrengehopp". Nipilersuut: 32 taktslag = 16 sek. Sungiusarnerit inip takinersaani ingerlanneqassapput. Nikeriarnerit: gadedrengehopp nalinginnaasut, tunummut gadedrengehopp, nikinnani gadedrengehopp, sanimoortaqattaarluni gadedrengehopp. A. Gadedrengehopp sanimukanneq siumut. Pissinnerit aappasaanik, sisamasaanik arfi-neq pingajussaanniluunniit illua-tungaanut sanimoortaqartassaaq. B. Gadedrengehopp-it sisamat siumut, gadedrengehopp-it marluk tunummut. C. Gadedrengehopp-it sisamat siumut, gadedrengehopp-it marluk tunummut, 90 grad-imik sangoriarneq gadedrengehopp-illu marluk siumut, immaqaa siumut aallaqqinnginnermi kaajallaqqaartoqarsinnaavoq. D. Gadedrengehopp-it arfi-neq pingasut siumut, gadedrengehopp-it sisamat tunummut, 90 grad-imik sangoriarneq gadedrengehopp-illu marluk siumut, tununneq, gadedrengehopp-illu marluk tunummut. Kingorna atuartut eqimattakkuutaarlugit agguarneqassapput imminnullu takutitsivigit-siassallutik.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartup arpalersornermini: <ul style="list-style-type: none"> - sukkassutsini pisseriaatsimut, pissiffissami portussusaanut nukinnullu pissinnermini atugassaminut naleqqussarneraa - naammattumik takissusilimmik arpalersorfeqarneraq. • Nakkutigiuk atuartuq/-tup pissilerluni: <ul style="list-style-type: none"> - alloriarnermini kingullermini pissiffimmut tutinersoq - sukkassutsini attatiinnarneraa takisuumillu pissiarnersoq - pissiffimmit pissiarinissaminut piareerdersoq, tassa isikkani timiminit siuartilaarlugit katigunnerai talinilu siffissami tunuanoortinnerai. • Nakkutigiuk atuartuq /-tup pissinnermini: <ul style="list-style-type: none"> - pissiffik kingumut orlilaarluni tuffigineraa, tassa pissiffissami tungaanut naleqqiullugu timini isikkaminut kingulliutilaarneraa - pissiffimmut isikkami sioraa siulliutillugu tunnersoq - sukalluarsinnaaqulluni talini ammut-siumut-qummut ingerlatinnerai - pissiarnermini siffissani, seeqquni, singerninilu siaariarnerai. • Atuartup isummitseriaanermini isikkani katigussimanerai, tunnermini nissuni/isikkani katissimatinnerai tunnerminilu orlungannginnersoq maluginiaruk. 	<p>Pissiffik /springbræt, minitrampolin il.il. Madrassit, bånd-it.</p> <p><i>"1000 Lege og træningsøvelser til Gymnastik"</i>. Duo 1983.</p> <p><i>"Instruktørkursus A"</i> Dansk Gymnastik Forbund.</p> <p>Atortussat: Allunaasaq, suna pequt isumminneqarsinnaasoq.</p> <p><u>Atuakkat:</u> <i>Inuit unammiaarutaat – Inuit lege – Inuit Games</i>. Pilersuiffik 2001.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartup: <ul style="list-style-type: none"> - nipilersuutitalinnginnerani gadedrengehopp-it eqqortumik ingerlannerai - nipilersuummi taktit eqqortumik kisinnerai - ataatsimut anguniakkamut peqataanersoq: soorlu piffissami ataatsikkoornissaq, pissiffissap portussusissaa, timi qanoq atorpeqassanersoq najoqqutarineraa il.il. 	<p><u>Nipilersuummik saqqummersitsisoq:</u> Mezzoforte "Observations".</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • timersuutit assigiinngitsut, soorlu suloraasersorneq, ipunneq, qitilluni timersuutit inuillu pinnguaataat, misilittagaqarfigalugillu ilisimaarissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Umiariarsorneq. Napparissaarnissamik sungiusarnerit. Atuartut marluk imminnut saallutik umiarissap siuisa tungaanni illugiillutik nikorfassaput. Ikioqatigiillutik quleruai allaallutik nikuiffigissavaat. Atuartut peqquneqarnermikkut umiariaq orfaateqattaassavaat (ukamartinnagu). Aapparisaq isitsinniarsarineqassaaq. • Sangusaqattaarneq. Imaani ingerlaarfissaq assiaqusersorneqassaaq. Puttaqutit, umiarissat il.il. assiaqusersuutaasinnaapput. Umiarissamik iputtut imaasiussapput: Sangusaqattaassapput, umiarissat assiaqusersuutit qarsuttassavaat, tunumut sanimullu ipullutik ingerlaarfitsik naaniarsaralugu. Aamma nalunaaqutalersorluni sukkaniuttoqarsinnaavoq. Paateqarani sukkaniuttoqarsinnaavoq. • Pakassumminneq – inuit pinnguaataat. Peqataasut imminnut saallutik marlukkaarlutik natermut ingissapput. Niu saamilleq siaagassaaq, talerpillerlu unammisap niuata siaaqqasup qaanut peqisimaartillugu inissinneqassaaq. Tali talerpilleq peqqeqassaaq. Assaap aappaanik unammisap singenera isigaa-luunniit talerpilleq tuguneqassaaq. (Eqqaamajuk nalunaaquttat peerneqarsimassammata!) Malittarisassat: Peqqusisoqarneratigut unammisut arriitsumik noqquorukkiartulissapput. Unammisap uppiteriarneqartussaavoq – imaluunniit assaa nammineq sakiammut tutsinniarneqassal-luni. Tali talerpilleq saamillerluunniit aallartissutigineqassanersoq makitsinikkut aala-jangerneqassaaq. Tallit unaminermi atorneqartut nikittaallugit unammissutigineqassap-put. Assak natermut tutsinneqarpat, unammisalluunniit singernia tigummisap sapangik-kaanni imaluunniit unammisap sanimut saalluni nateq attorpagu aallaqqaataaniit unam-misoqaqqilissaq. Pingasoriarluni unaminermi amerlanernik ajugaasoq ajugaasuussaaq!
<ul style="list-style-type: none"> • kalaallisut qallunaatullu timersornermi ingerlatanut atortunullu taaguutit ator-sinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut umiariarsornermut oqaatsinik nalunngisassaminnik tamanik imalimmik takussu-tissiiviliortikkut (planche-mi). Tassani oqaatsinut atorneqartunut tamanut titartaalluni /assitaliilluni assiliartaliisoqartas-saaq. Oqaatsit atorneqartut tamarmik qallunaatut kalaallisullu nassuiaasiorneqartassapput. Takussutissiaq qalliusarneqarluni eqaarsaartarfimmi teoreertarfimmi nivinngarneqas-saaq.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartut: <ul style="list-style-type: none"> - oqimaannerpaaffitik appassisumiitsinneraat - paatit iluamik tigummineraat. Assaap aappaanik paatip isua tigumiarneqassaaq aappaanillu paatip mulia 5cm missaani qulaallugu tigumiarneqassalluni - akuttoqartigiissaaraluni illugiittumik paarnersut. (Illuanit illuanut nuunnermi atuartut paarlaattassapput.) - siumut, tunumut sanimullu paarsinnaanersut. • Nakkutigiuk atuartut: <ul style="list-style-type: none"> - sillimanissamat maleruagassat ilisimaarineraat, minnerpaamillu umiarissat marluk angalaqatigiittarnersut - kinngusoqartillugu ikinngutiminnik annaassiniarsinnaanersut kiisalu itisuumi umiarissanik imermik ulikkaartunik imaarsisinnaanersut - avalaqqatillutik tamatigut puttaquteqartarnersut. • Malittarisassat ilisimaneqarlutillu malinneqarnersut maluginiaruk. 	<p>Umiariaq, paatit, puttaqutit annanniutit, immaqalu atisat pitartartut /pitartanngitsut.</p> <p><i>"Den store kanobog"</i>. Tonni Frandsen, Mosegaard, 2000.</p> <p><u>Atuakkat:</u> <i>"Inuit unammiaarutaat – Inuit lege – Inuit Games"</i> Pilersuiffik 2001.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut atuartissisummi oqaatsit taaguutillu ilinniakkatik atorluarsinnaaneraat aammalu qallunaatut kalaallisullu taaguutit eqqortumik atorneraat maluginiaruk. 	

Silamiineq	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • eqimattanut inuttakitsunut angalaarluni aqquutissat atortussallu pilersaariorlugillu aaqquissuussinnaasagaat • eqimattat inuttakitsut pinngortitami angalaariaatsit assigiinngitut atorlugit angallassinnaasagaat • silamiittarnermi isumannaatsuunissamat tunngaviumik paasisimasagarluttillu ilisimaarinnissasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Pisuttuarneq. Atuartut qaqqamut pisuttuarneq piareersarlugu, ingerlallugu nalilersorlugulu suliarisavaat. Suliasat tassunga tunngassuteqartut tamaasa allattarfissuarmut allatorneqassaput sumullu tunngasuuneril marillugit immikkoortiterneqassallutik. Atuartut eqimattanunut qanorlu agguataarinnissaminut siunnersuusiussapput, soorlu: ingerlavissamik siunnersuusiortut, nunap assinganik pujorsiuutinillu isumaginnittussat, taquassalerisussat najoqqagassalerisussallu, nammattakkanik poortuisussat, ikiueqqaarnissamat sillimaniarnermullu tunngasunik isumaginnittussat, pinnguaatissanik piareersaasut, il.il. Atuartut eqimattanut ataatsimut marlunnulluunniit ilanngutissapput. Eqimattat suliasatik oqaluuseralugillu eqqarsaatersuutitik atuaqatiminnut oqaluttuarissavaat. Aaqquissutissat naleqquttut iluarsisutaassapput. Suleqatigiinnerup qanoq ingerlasimanera qanorlu pitsanngortinneqarsinnaanera aamma saqummiunneqassaaq. Ilinniartitsisup immikkoortut pingaarnerit tamaasa allattarfissuarmut eqikkarlugit allattussavaa. Piareersarneq pisimasunik uppersaasussat toqqakkat videoliaralugu immiutissavaat assiliortorlugulu il.il. naggataatigullu killuillutillu iluarsartuussissapput. Eqimattat tamarmik ullorsuteqassapput pisimasunik pingaaruteqartunik allatuiffigisaminik kingusinnerusukkut amerlasuunngortillugit saqummiunneqartussanik. Pisuttuarnerup aallartinginnerani aallartinneraniluunniit eqimattat nunap assilerisut pujorsiuutilerisullu ilinniartitsisoq suleqatigalugu taakkua qanoq atorneqarnissaat ilinniartitsisutigissavaat. Eqimattat tamarmik aqquutissatik nassaarinnissavaat. Pisuttuarneq ataatsimoorluni imaluunniit amerlanngitsukkuutaarluni ingerlanneqarsinnaavoq. Periarfissaq kingulleq toqqarneqarpat atuaqatigiit ataatsimut naapiffissaat, soorlu nereqatigiiffigisassat, isumaqatigiissutigineqaqqaassapput. Ilinniartitsisoq ataaseq kingulliulluni ingerlassaaq. Pisuttuarnerup ingerlanerani eqimattat angalanissaminut tullermut isumassarsiatik aammalu toqqagarisimasaminut aaqquissutissatik allattussavaat. Naasut uumasullu siumukkat allatorneqassapput. Pisoqatigiinneq uppersaasorsorlugulu oqaluttuarineqassaaq. Qaqqami isumannaallisaanissamat tunngasut eqimattanut tamatumut attuumassuteqarput, eqimattanit taquassanik isumaginnittussaniit nunap assinganik pujorsiummillu sammisaqartunut. Taamaattumik ilinniartitsisup eqimattat aalajangigaanik tamanik ilisimatinneqartuarnissaa pingaaruteqartorujussuavoq, ilinniartitsisoq pisariaqarfiisigut allannortitsisinnaaqullugu.
<ul style="list-style-type: none"> • silami ingerlanneqartartut makku ilisimaarilluarlugillu misilittagaqarfigissagaat: O-løb, cykelerneq, sisorarneq, rulleskøjterneq, histerneq, qajartorneq imaluunniit qimusserneq 	<ul style="list-style-type: none"> • Rulleskøjterneq. Rulleskøjtit atinginnerini isumannaallisaatit ateqqaarneqassapput. Bænk-imit issiavimmiilluunniit aallartigit. Rulleskøjtit qituttumik, soorlu tippimik natersuarmilluunniit, allequtserluni atisarneri isumassarsialsialaavoq. Atuartup nalinginnaasunik sko-qartup atuortoq rulleskøjtertoq eqisimiassavaa. Tamatum kingorna saarlisaarnerit uneriartarnerillu rulleskøjterfimmil naapertuuttumik angissusilimmi sungiusarneqassapput: Batuortoq tamatigit atuaqamminit najummineqassaaq rulleskøjterfimmilu siumut utimullu ingerlaqattaassalluni Bikiortini ingiallortigalugu nammineerluni misiliissaaq Bikiorteqarani, ikiortaatali rulleskøjterfiup naanerani atuortoq apuutsittassavaa Buneriartarnerit kigaatsumik ingerlalluni rulleskøjterfimmil misilerarneqassapput Bikiortigisaq rulleskøjterfimmil assigiinngitsunut inissittassaaq. Atuortoq ikiortimi tunngaanut ingerlasassaaq apornagulu apuuffigisassallugu Bsukkatsikkiartortoqassaaq keglillu rulleskøjterfimmil assigiinngitsumut inissinneqarsimasut saavanni uneriartoqartassaaq. Batuartup makittarinnaasaaq sungiusassavaa rulleskøjterfimmil ilioqqakkat sikiffigalugit tiguiaqattaarlugit Bhold-inut marlunnullu avilluni paarlaattarluni ”tiguseqattaarneq” B piginnaasaqarneq naapertorlugulu sukkassuseq aalajangerneqartassaaq.

Silamiinneq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartut tamarmik: <ul style="list-style-type: none"> - eqimattaniiffeqarnersut - piginnaanitik naapertorlugit peqataanersut - eqimattani sulinermi tamarmik isumaat tusaaniarneqarnersut - isumatusaarlutik isumannaatsuunissarlu eqqarsaatigalugu aalajangiisarnersut. • Nakkutigiuk: <ul style="list-style-type: none"> - atuartut pinngortitamut akisussaaffeqarnersut (sunik sukujunnillu eqqaanatik) ilaminnullu akisussaassuseqartumik pissusilersornersut - eqimattat tamarmik suliaat sapinngisamik ersarissuunersut - atuartut naleqquttunik toqqaasarnersut - atuartut pisuttuarnerminni isumannaallisaaernermit tunngasunik isumaqatigiissu- timinnik malinninersut • Pisuttuareerunik atuaqatigiit klassiminni pisuttuarnertik nalilersussavaat. Pit- sannguutissatut siunnersuutit misilittagarilikkallu eqqartorneqassapput. Eqimattat uppernarsaasiorlutik oqaluttuarinnittussat suliatik saqqummiutissavaat. Suliaq tamakkerlugu saqqummersinneqassaaq. Atuartut tamatigut qinnuigikkat, qinersinitik aalajangikkatillu tunngavilersortaq- qullugit. 	<p>Kamippaat, nammattakkat, isuman- naallisaaernermit atortut, atisat naleqqut- tut, mobiltelefon/radio, nunap assinga pujorsiuullu, taqussat najoqqagassallu, issorsiuut, equutissiaq, video, assiliivik.</p> <p><u>Atuakkat:</u> <i>Orientering 1,1</i> Det Danske Spejderkorps 1982</p> <p>"<i>Selvtillid</i>" U.N. Oplev, DUO. 1988.</p> <p>"<i>Campingkogebogen</i>" Gretelise Holm, 1992.</p> <p>"<i>Ute</i>" Friluftsliv. Torvald Wermelin m.fl. Rabén & Sjøgren 1982.</p> <p>"<i>Camping Secrets</i>". Cliff Jacobsen, 1987. USA</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartoq aallartiffissatut inissinnermini: Bsingernini, seeqquni siffissanilu peqiallartarnerai Btalini sakissami nalaaniitinnerai • Nakkutigiuk atortoq aallariarnermini: Bqitini /qatiggani peqingalaartinneraa Bisikkani T-tut inissinnerai. Isikkaminik tunorlermik aallariarnersoq. • Nakkutigiuk atuartoq saarlisaarnermini: Btunngaviusumik inissinneq atorlugu siumut ingerlanersoq • Atuartup uneriartarnera nakkutigiuk: Batuartup tunngaviusumik inissinnermit (saarlisaarluni) isigak unissutissani siu- moortissavaa, illua-tungaani isikkami putunguata nalaaniitilerlugu. Assakaasut tamarmik nunamut tunngassapput Batuartup isikkap unissutigisami inuai ariitsumik qiviimitissavai, taamaalilluni kimmik unissutigisaa nunamut tussaaq atuartullu timimi oqimaannera isikkami unissutigisaminiitilissavaa. 	<p>Nasaq avaarnaveeqqut, ikusimminna- veersaatit, passinnut seeqqunullu iller- suutit.</p> <p>TRIM-ip rulleskøjtinut saqqummersi- tai: www.trim.dk</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • qilerseriaatsit assigiinngitsut sapissanngikkaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Allunaasaq pingasoqiusaq (1 meterit takitigisoq) pissarsiarineqassaaq. Ajornangippat allunaasaaraq, taamaanngippalli allunaasaq nylon qituttoq. Allunaasamat taaguutit sananeqaataalu nassuiaatigineqassapput. Tunngaviusumik qilerseriaatsit sisamat ilinniartitsissutigineqassapput: Råbåndsknob, dobbelthalsstik, pælestik aamma flagknob. Tamatuma kingorna qilerseriaatsinik nalunarnerusunik, soorlu baghåndsknob, kasteknob, stopperstik, tøndestik il.il ilinniartitsisoqassaaq. Ilinniartitsineq Øjesplejs -imik naggaserneqassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • ikiueqqaarnermik ilisima-saqarlutillu suliaqarsinnaassasut 	<p>Ingerlatassat kinguliani pineqartut inuttut inerikkiartornermik atuartitsineq suleqatigalugu piareersarlugillu ingerlanneqarsinnaapput.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikiueqqaarnerit tunngaviusut ilinniartitsissutigineqassapput. Pingaarnerit sisamat ukuupput: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ajutoorneq unitsiguk. Ajutoortoq ajutoorfiusumit nuuguk (soorlu aqqusinermit, inermit ujaqqanillu nakkaasoqarsimatillugu innaarsummit). 2. Inuunermik annaassiniarluni ikiueqqaarinerit. Soorlu qarnatigut anersaatorfigalugu, uummataa aallarieriarlugu aanaarneraluunniit unitsillugu. 3. Ikiortissat pisariaqartut kalerrickit. Oqarasuaat ajunaalernermi kalerrisaarutit il.il ator-neqassapput. 4. Ikiueqqaariaatsit nalinginnaasut atukkit. Ajutoortoq oqaloqatigiuk, tippinik pissarsigit il.il. Ilaatigut ajutoortumik pisariaqartillugu nuussineq, mattutit, ajutoornerit annikitsut, anersaatorfigalugu uummarsaneq, uummammik aallartiseriartarneq, sannertitsilluni assa-karsinnaajunnaarlugu inissiisarneq tupassimasumillu passussisarneq ilinniartitsissutigineqassapput.
<ul style="list-style-type: none"> • najugarisami nunarsuarmi-lu tamarmi inuup pinngortitallu ataqatiginnerat tunngaviusumik paasisimallugulu ilisimaarissagaat 	<p>Atuartitsissutissaq una pinngortitamik atuartitsinermit ilagitillugu/ tassungaluunniit at-tuumassuteqartumik pilersaarusiorlugulu ingerlanneqassaaq. Ilaatigut makku atuartitsissu-tigineqassapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pinngortitalerineq (økologi), immami uumassusillit ataqatiginnerat, immami uumasut imminnut nerisareqatiginnerat, immami sananeqaatsit (grundstoffer) kaaviiarnerat, inu-it immamat sunniutaat, soorlu aatsitassanik arrortinneqarsinnaanngitsunik mingutsitsi-neq. - Qanoq iliorluni immamik mingutsitsineq annikillisarneqarsinnaava? - Misilittaasoqassaaq. - Illit sumi qanoq iliuseqarsinnaavit? <ul style="list-style-type: none"> • Inuup sunniutigisartagai najugaqarfineqartumilu uumasut ineriartornerat atuartut misis-suiffigissavaat. Pinngortitaq qanoq allannguuteqarsimava, uumasullu suut: <ul style="list-style-type: none"> - nunguissimappat - amerlassutsimikkut kinguariaateqarsimappat - allannguuteqanngillat - amerleriarsimappat - takkussimappat. <p>Pissutsit sooq taamaanneri misissorneqassapput. Atuakkanik atorniartarfimmit, Pinngortitaleriffimmit, pisanut nalunaarsuutinit, ”Uppik”-mit KNAPK-millu (Aalisartut Piniartullu Kattuffiat) ilisimasanik pissarsigit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • silamiinnermi kalaallisut qallunaatullu taaguutit sa-pissanngikkaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Pinngortitamik ilisaritsitsineq <p>Atuartut amerlanngitsukkuutaarlutik suleqatigiillutik kalaallisut, qallunaatut immaqalu tuluttut najugarisamik ilaata annertunerusulluunniit toqqakkamik pinngortitaanikkut qanoq ittuunera naqitalianngorlugulu saqqummiutissavaat (naturguide). Makku ilanngullugit allaaserineqassapput:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) pinngortitaq, b) pisuttuamissamat siunnersuutit marlussuit, c) atortorisassanut siunnersuutit, d) pinngortitap piujuaannartinnissaanut suliniutit pingaarutillit aamma e) uumasut naasullu immikkut itut.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut iluamik qilersinersut nakkutigiuk 	<p>Allunaasaq pingasoqiusaq.</p> <p><i>"Knob og Splejs"</i>. Kaj Lund Borgen, 1970.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartuq /-tup: <ul style="list-style-type: none"> - qarsunnginnersoq/ajortinnginnersoq - atuartitsineq ajunngitsutut iluaqutaasutullu allanullu iluaqutaasinnaasutut tigu-neraa. Atuartut pinngitsaalineqarlutik allanut ikueqqaartariaqartutut misigis imannginnersut. 	<p>Nimit, nipittartut, inuusaq ikueqqaarnermut sungiusaat (anersaartorfiginniluni uummarsaanerit uummammillu aallartitseriarnerit).</p> <p><i>"Førstehjælp"</i>. Dansk Røde Kors.</p> <p><i>"Instruktionsbog i Livredning"</i> Palle Aagaard m.fl., Roas. 1998.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nakkutigiuk atuartup: <ul style="list-style-type: none"> - atuartitsissutigineqartumi taaguutaasinnaasut paasisinnaanera - ilisimasat allattukkat piviusumut saatissinnaagai/tutsissinnaagai. • Atuartup misissukkani atuartunut allanut, angajoqqaanut imaluunniit soqutiginnittunut allanut saqqummiutissavai. 	<p><i>"Grundbog i biologi"</i> Niels Søren Hansen. 1995 Gad.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut ilisarititsissutitut suliatik oqaatsinik ilinniartitsisumut kommunillu teknik-imut ingerlatsivianut /pinngortitamut immikkoortartaqarfianut /pinngortitami angallassisartumut assigisaanulluunniit saqqummiullugit oqallisigitissavaat. 	

Erinarsorneq, nipilersorneq, aalaatsit isiginnaartitsinerlu

Erinarsorneq	
Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • kalaallisut qallunaatullu ukiup qanoq ilinerani erinarsuutit, ullaakkorsuutit, sapaassuarni erinarsuutit tussiufillu assigiingitsut atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ukua erinarsorsigit ”Qaamarnertusillaraangat”, ”Kaaleeraq tupermi sinippoq” aamma ”Vær velkommen, Herrens år”
<ul style="list-style-type: none"> • erinarsuinnarlutik tullee- rullu aammalu nipit qataa- nerit qatitunerillu atorlugit erinarsorsinnaassasut 	<p>Nipimik atuneq suliani tamani suli tunngaviuvoq. Taamaammat piginnaasaq taanna pingaaruteqartuassaaq. Akulliit alloriarfianni tunngavissat pilersut ineriartorteqqinneqassapput, erinarsuutit tusarnersut rytmillilu ajornarnerujartortillugit.</p> <p>Atuartut suli malinnaalluarsinnaassapput, tamannami erinarsornermik nipilersornermillu ilinniartsinissami pingaaruteqarluinnartuummat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uku erinarsorneqassapput: <ol style="list-style-type: none"> 1. ”Skabelse”. 2. ”Erningaa”. 3. ”Blowing in the Wind”.
<ul style="list-style-type: none"> • erinarsuutit taakkulu assili- neri atorlugit erinarsorsin- naalluassasut 	<p>Atuartut erinarsuutinit taakkualu assilineriniit kalaallisut, qallunaatut tuluttullu erinarsorsinnaassapput.</p> <p>Atuartut erinarsoqatigiinnut partiturinik oqinnernik saqqummiivigineqassapput.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiit erinarsugassiap suussusaa apeqqutaatillugu eqimattanut 2 – 3-nut agguakkit nuutinillu naqitanik tunillugit. Nipit ataasiakkaat eqimattanut ataasiakkaanut tusartikkitt, eqimattat erinarsugassatik nikiqanngitsumik erinarsorsinnaassammatigit. Nipit taakku marluk ataatsimoortikkitt. Ingialluineq aammalu sang a capella paallaateqattaakktit.
<ul style="list-style-type: none"> • taalliat annikitsut oqaluttua- liallu takorluukkarsaarutit allassinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Rap-erutissamik erinnamik toqqaagit atuartullu nammineertillugit taallioortikkitt. Atuartut taalliatik rap-erutigilisigit.
<ul style="list-style-type: none"> • saqqummiussassaqaqartilluni nunani allamiut erinarsuu- taat nipilersugaallu tusaa- maneqartut nalunagillu eri- narsorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • ”California Dreaming” erinarsorsiuk
<ul style="list-style-type: none"> • mikrofonilerlutik erinarsorsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Naapisimaaqatigiinnermi erin arsoqatigiinnermiluunniit atuartut tamarmik mikrofonilerlu- tik erinarsornissamat periarfissaqassapput.

Erinarsorneq, nipilersorneq, aalaatsit isiginnaartitsinerlu

Erinarsorneq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut erinarsornermini malinnaalluarnersut aammalu ilinniartitsisortik isaasigut isigineraat maluginiaruk. 	<p><i>"Erinarsuutit"</i> – Atuakkiorfik.</p> <p><i>"Dansk Sang"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq killiffimmini piviusumik erinarsorlunilu malinnaalluarnersaq maluginiaruk. 	<p><i>"Dansk Sang"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p> <p><i>"Inuusuttut Nipaat 1"</i> - Atuakkiorfik.</p> <p><i>"Bedstefar tag dine tænder på"</i> – Eg-tved.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq killiffimmini piviusumik erinarsorlunilu malinnaalluarnersaq aammalu partiturimi "nipini" malinnaaffigisinnaaneraa maluginiaruk. 	<p><i>"Erinarsuutit"</i> – Atuakkiorfik.</p> <p><i>"Dansk Sang"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p> <p><i>"Jomfru Morgenstund"</i> – Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Taamatut sungiusarnermi nammineq pinngorartitserusunneq allallu sanaavinik ataqjinnineq allannguuteqarsimangitsut maluginiaruk. 	<p><i>"Rap"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut erinarsornermini malinnaalluarnersut aammalu ilinniartitsisortik isaasigut isigineraat maluginiaruk. 	<p><i>"...eller hva' toeren"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq erseqqissumik nippaarissumillu mikrofoni-luni erinarsomersaq naalaaruk. 	<p><i>"...eller hva' toeren"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>

Nipilersorneq	
Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • erinniortut erinniallu pingaarutillit pillugit nipilersuusiornikkut teori tunngaviusumik ilisimasaqarfigisagaat aammalu tillernej, nipigissaaneq takutitassamgortitsisarnermullu periarfissat ilisimasaqarfigalugit 	<ul style="list-style-type: none"> • Erinniortoq nipilersortartorlu Rasmus Lyberth-i pillugu sammisaqartitsigit. "Nipaannerup anersaava" erinarsorlugulu nipilersorsiuk.
<ul style="list-style-type: none"> • nipilersuutit assigiinngitsut nalunagillu kisimiillutik nipilersoqateqarlutillu ator-sinnaassagaat 	<p>Akullerni ilinniarneqarsimasut inerisaqqikkit, ilinniartitsinerlu rytme atorlugu pinnguaatik nipilersukkanillu nalunarnerusunik inerisaqqiguk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattaarakkuutaarlutik nipilersuummik aalajangersimasumik sungiusartikkit, taallugu: "Nipilersuut misiliguk". Atuartut nipilersuummik sungiusarneqartumik nalunnginnittut "ikiortitut" ilinniartitsisuussapput.
<ul style="list-style-type: none"> • sungiusarsimanatik torru-tiinnarlugu pinnguarpalaartumillu sulisinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Pikkorliortarluni "Kwela Afrikaana" sungiusarneqarsinnaavoq. Eqimattaq angisuujuppat ataatsimoorullugu nipilersorneqarsinnaavoq.
<ul style="list-style-type: none"> • erinniorsinnaallutillu sungiusarsimanatik nipilersorsinnaassasut, nipilersuutinillu atuillutik takorluukkersorsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Ullutsinni nipilersuutinik pilersitsisarneq pillugu ingerlatsigit, atuartullu edb atorlugu nipilersukkanik sanatillugit.
<ul style="list-style-type: none"> • ostinatit, akkordit, nipigisaanerit, riffs-it aammalu nipit erinarsuutinngortitat oqitsut nipilersorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • "Nuanneq niperput" atorsiuk ostinatillu assigiinngitsut, soorlu nipit qataannerit qatitunerillu, ilanngullugit.
<ul style="list-style-type: none"> • soorlu nipilersoqatigiinnermi trommeqatigiinneq ingjalluutitut nalunagulu ator-sinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • "Soraluanguit" appisimaartiguk trommeqatigiinnik ingjallortilerlugu.
<ul style="list-style-type: none"> • soorlu musical-inik atui-nermi, nipilersoqatigiinni, qitinnermi erinarsornermilu nipilersoqatigiissinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Nipilersoqatigiinnik amerlanngitsunik inuttaqartunik pilersitsigit, nipilersoqatigiillu tamarmik nipilersugassiat assigiinngitsut akornannit ataatsimik toqqaassapput nammineq erinarsorlugulu nipilersugassaminnik. Atuartut nipilersukkatik atuaqatigiinnut allanut angajoqqaallunniit ataatsimiinneranni saqqummiutissavaat. • Atuartut naalagiarnermi allatullunniit oqaluffimmi ingerlatsisoqarnerani naleqquttumik atuitikkit.

Nipilersorneq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq malinnaallunilu sammisamat peqataanersoq maluginiaruk. Atuartoq erinarsukkamut tunngasumik titartaasinneqarsinnaavoq. CD-mik båndimillunniit atuartut appisimaarfigikkit. 	<p><i>"Inuusuttut Nipaat 2"</i> – Atuakkiorfik.</p> <p>Assersuutitut cd <i>"Kisimiinngilatit"</i> – Rasmus Lyberth.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut sapinngisartik tamaat peqataanersut maluginiaruk, nipilersuullu pillugu ataatsimoorluni nalilersuinermi peqataatikkit. 	<p><i>"Guitar grundbog"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p> <p><i>"Elementært trommesæt 1"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p> <p><i>"Elementær El-bas"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq nammineq allallu saqqummiussaannut tatiginninersoq aammalu nipilersukkamik tillerananut rytme-anullu malinnaanersoq nakkutigiuk. Arlaata pinnguarneq nalinginnaliuutigilinnginneraa nakkutigiuk. 	<p><i>"Trommespil, leg, sang og dans"</i> – Søren Hedegaard - Semi-forlaget.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup suleriaasissat inassutigineqartut malinnerai nakkutigiuk. 	<p><i>"Ind i Musicator WIN"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup suleriaasissat inassutigineqartut malinnerai nakkutigiuk. 	<p><i>"Inuusuttut Nipaat 1"</i> - Atuakkiorfik.</p> <p><i>"Rockbogen"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq nammineq allallu saqqummiusaannut tatiginninersoq aammalu nipilersukkamik tillerananut rytme-anullu malinnaanersoq nakkutigiuk. 	<p><i>"Inuusuttut Nipaat 1"</i> - Atuakkiorfik.</p> <p><i>"Trommespil, leg, sang og dans"</i> – Søren Hedegaard - Semi-forlaget.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut suleriaasissat inassutigineqartut malinneraat nakkutigiuk. • Atuartut siulliutillugu namminneq saqqummiutamik katerisimaartunut isiginnaaruminartuunera tusaruminartuuneralu pingaernerutillugu nalilersoqqaarlissuk. 	<p><i>"...eller hva' med den her?"</i></p> <p><i>"...eller hva' toeren"</i></p> <p><i>"...eller tre'eren"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • nipilersuutit assigiinngitsut rytmilersuutigalugit atorsinnaassagaat, ilaatigut kataq trommillu, rytme-lersuutit assigiinngitsut, ka-tuutit, noqartillit, pattattarissat qarlortaatillu 	<ul style="list-style-type: none"> • "Timmissattut ilillunga" atorneqassaaq sapinngisamik nipilersuutit atorneqarsinnaasut tamaasa atorlugit. Sungiuissimanerusunut: "Niivertut" nipilersoqatigiissutigineqassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • rytmmit nipilersoriaatsillu assigiinngitsut nalunagillu atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • "Soul musik" eqqartoruk aammalu "In The Midnight Hour" ataatsimut nipilersukkatut atortiguk.
<ul style="list-style-type: none"> • Dur-it mol-illu nalunagillu atorsinnaassagaat, erinnallu sumi inissisimani ilisimaa-ralugit 	<ul style="list-style-type: none"> • Ataatsimoorluni nipilersukkat ilaat ataaseq aallaavigiuk kadence-lu nalunangitsoq atuar-tunut atorlugu.
<ul style="list-style-type: none"> • nuusioraatsit dirigentiu-saatsillu assigiinngitsut ili-simallugillu atorsinnaassa-gaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuusioriaaseq eqqartoruk, atuartullu erinnamik nalunangitsumik nipilersortillugilluun-niit erinarsortillugit, partitur allassimasooq malillugu iluitsunik, 1/2-inik aamma 1/4 -inik nuutitaqartumik. • Nuutini uninngaffissat ilanngullugit ilinniartsissutigikkit. Ataatsimut nippaqattaartitsillutit nuutini sungiusaagit. 1 – 2 – 3 – 4 Nuutip 1/4 -p sungiusarnissaanut oqaatsimik ataatsimik taanilimmik nassaarit, soorlu bøf. Bøf - 2 – 3 – 4 Oqaatsimik marlunnik taanilimmik nassaarit, soorlu sæbe. 1 – 2 – sæ – be Oqaatsinik arlaqarnerusunik nassaarit allattarfimmilu taakkua ilisarnaatat sammerujoor-lugit. Atuaqatigiit eqimattanut agguloriarlugit ilisarnaatit allattarfimmiittut "nipaannik" ataatsimik sungiusassapput, piareerunillu nipit taakkua ilinniakkatik ataatsimoortissavaat ryt-me-lerlutik oqalullutik taasaqattaarlugit. Atuaqatigiit sungiuissilluariar-pata nuutit 1/8-iusut ilanngunneqarsinnaapput.
<ul style="list-style-type: none"> • Aaqquissuussinerit ABAB, AABAB, ABACB nalu-nagillu atorsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • "Nipilersugaq pitsaasoq" qanoq sananeqartarnersoq oqaluttuariuk. Sunik qanorlu sanaa-jua? A – stk. = versi. B - stk. = uteqattaartagaq. C – stk. = ikaarsaariarneq ilassusiussarlunniit. • Ataatsimut nipilersugassiorit, soorlu "When you walk in the room" atorlugu.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Nipilersugaq tamaat iluatseqqullugu atuartut tamarmik ilungersuuteqarnersut maluginiaruk. 	<p><i>"Inuusuttut Nipaat 2"</i> - Atuakkiorfik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut ataatsimut nipilersornermi peqataalluarlutillu soulmusik-imit misilittagarisinnaasaminnik ilanngussisarnersut maluginiaruk. 	<p><i>"Soul - Rockens historie, bind 1"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup nipilersortarnermi teori tunngaviusoq paasisimaneraa maluginiaruk. 	<p><i>"Brug klaveret"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p> <p><i>"Noder det' da nemt"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut nipilersortarnermi teori tunngaviusoq paasisimaneraat maluginiaruk. • Atuartut eqimattani amerlanngitsunik inuttaqartuni dirigentiuneq sungiusarlissuk. • Atuartut atuaqatigiit amerlanngitsut erinarsuummik sungiusassavai, nammineq dirigentiulluni. 	<p><i>"Historien om musik"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p> <p><i>"Noder det' da nemt"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Erinnami immikkoortut ataasiakkaat qaqugukkut appissanersut atuartup paasisimaneraa maluginiaruk. 	<p><i>"...eller hva' med den her?"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>

Aalaneq	
Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • qitittaatsit assigiinngitsut, qitittarissat assigiinngitsut, inuiattut qiteriaatsit assigiinngitsut, polkat, hiphop-it takutitsillunilu qiteriaatsit assigiinngitsut ilisimaaralugillu sapissanngikkaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Valsi Nipilersugassarsuit eqqartorneqarnerini assersuutigalugu nipilersukkat Wien-imeersut eqqartorneqartarput. Atuartut vals-it qitittarissallu pingasoqiusat pillugit paasitikkit. Atuartut nikorfatillugit iloqqasunngortikkit, vals-imillu nipilersuutip pingasoqiusaaneramik ilinniartillugit. Nipilersuuserlugu sungiusartoqarsinnaavoq. ??? ??? ??? > > > Atuartut takt-imi periarnerep siulliup tulliinit marlunnit sakkortuneruneramik ilinniartikit. Periarnermi siullermi quttoqqat patinneqariarlutik tulliini marlunni assaat marloriarlugit ersaartinneqassapput. Tamatuma kingorna niut ilanngunneqassapput. V= niu saamilleq ??? ??? ??? > > > vhv hvh hvh Atuatup suli takt-imi periarneq siulleq tulliinit marlunnit sakkortuneruttassavaa. Massakut qitinnissap ilinniarnissa piareerfigineqarpoq. Tamatuma kingorna "indøvelse af valsetrin med børn" sukumiisorujussuaq "Rundt på gulvet 3"-meersoq malinneqassaaq. • Najugarisami inuiattullu polkat qitissigit. • Isiginnaartitsinermik timersuutinillu ilinniartitsisut suleqatigalugit nipilersuutinik arlalinnik ullutsinni tusaamaneqartunik atuartut peqatigalugit qititassioritsi. Atuartup eqqummaarilluni ilungersuullugillu qiteriaatsini alloriarnerit ilinniarneraq qu-lakkeeruk. Atuartup atuaqatini peqatigalugit ingerlataqarnermini nuannaarnermik toqqis-simanermillu misigisaqarnissaa pingaaruteqarpoq.
<ul style="list-style-type: none"> • namminneq aalaasorsorlutik nipilersukkallu isiginnaagas-siaralugit sulisinnaassasut 	<p>Akullerni ilinniarneqarsimasut inerisaqqikkit, ilinniartitsinerlu rytme atorlugu pinnguaat-nik nalunarnerusunik aalariaatsinillu qitinnillu ajornarnerusunik ilaartorlugu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmi nipeqanngitsoq Nipilersuummik klassiskiusumik suliaqaritsi atuaqatigiillu suleqatigiikkuutaarlutik nam-minneq aalaasorsorlutik nipilersuummut klassiskimut tulluurtumik "filmiliorlik nipe-qanngitsumik".
<ul style="list-style-type: none"> • trommersoneq, rytme-lersorneq qitinnerlu aallaavigalugit tunngaviumik nikeriaatsit aalariaatsillu aalajangersimasut ilisimaarissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Latinamerikamiut qiteriaasianni tunngaviumik nikeriaatsit assigiinngitsut, soorlu samba, sungiusartikkit. Atuartup atuaqatini peqatigalugit ingerlataqarnermini nuannaarnermik toqqis-simanermillu misigisaqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Aalaneq	
Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut qiteriaatsit sungiusakkatik atuaqatigiinnut allanut angajoqqaallunniit ataatsimiinnerini takutillisigit. 	<p><i>"Rundt på gulvet 3"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p> <p><i>"Nivissat"</i> – Børne, sangere og dansere.</p> <p>Nipilersukkat nuannarineqartut cd'ni assigiinngitsuneersut.</p> <p><i>"Rap "</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk atuortoq takorluukkorsorluni aalanissaminut saqqummiussamullu misigissutsikkut sakkortuumut ilaanissaminut naamattumik toqqissisimansoq 	<p><i>"Historien om musik"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup nikeriaatsit ilikkarnissaat ilungersuunneraa maluginiassavat. • Atuartut ataatsimoornerni il.il. qiteriaatsinik assigiinngitsunik "takutitsisarlik". 	<p><i>"Trommespil, leg, sang og dans"</i> – Søren Hedegaard - Semi-forlaget.</p> <p><i>"Rytmer 2"</i> - Folkeskolens Musiklærerforening.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • erinarsukkanik nipilersukkanillu issuaasinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Taalliat nipitalersukkat Taalliat, nipilersukkat isiginnaartitsissusiallu/nipiliomerillu atorlugit ingerlataqaritsi aallaatsillu taalliamut naapertuuttut atorlugit. Eqimattanik pingasunik pilersitsigit, taakkulu taalliamik ataatsimik marlunnilluunniit toqqaasikkat. Taallianik assitalersuinissamut piukkunnartunik takorluukkeraasinnasunillu toqqaanissaat isumagiuk. Nipilersuummi tunulequtaasumi sunniiniutaasussat eqqartorsigit atuartullu taalliamut nipilersuut suna tunulequtassat takorloonerlugu oqaluuserissavaat. Nipilersuutit aalajangersimasut toqqakkat atuartut atorsinnaasaat saqqummikkat. Eqimattat siulliit minutsini tallimani sungiusarnissaannut periarfissikkat, sinnerilu inip silataani utaqqissapput. Eqimattaq taalliamik mikrofon-i atorlugu atuartussamik toqqaasaq - sinnerilu nipiliortuullutik tunuliaqutaassapput. • Isiginnaartitsinermik atuartitsineq peqatigalugu taamatut aamma ilioritsi.
<ul style="list-style-type: none"> • qitilluni, erinarsorluni aammalu nipilersorluni periaatsit ataqatigiissut, soorlu musical-it, suliarisimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Musical Taalliat namminersuutigisimasat imaluunniit ataatsimoorluni nipilersoqatigiinnermi atorneqartarsimasut, atuartut namminneerlutik erinarsorlugillu nipilersorsimasaannik imaqartumik aturfimmi musical-imik sanagitsit. Isiginnaartitsinermik ilinniartitsisoq peqatigalugu ataatsimut ingerlatassamik sanagitsi.
<ul style="list-style-type: none"> • timip ataqatigiissaarinissamut, rhythmicitet-imut nipilersuutinullu aalalluni nuannaarutaanissaanut periarfissai suliaralugillu ineriartortissimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Nipilersornermik qitinnermillu takutitsineq Atuartut nipilersoqatigiiaanik pilersitsisikkat, namminnerlu nipilersuusianik sanatikkit. Nipilersuummut qititassiamik sanagitsi.
<ul style="list-style-type: none"> • timip, rytme-p nipilersuutillu ataatsimut ataqatigiissinissaat pitsanngortinniarlugu suliaqarsimassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Musical-imik suliaqarnermut atatillugu atuartut saqqummiarneq piffissaliinerlu, soorlu nipilersuutit qitinnerullu suleqatigiissinnerini, anguniassavaat.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq taalliorsinnaanerminut takorluukkeraarlunilu aalasinnaanerminut aammalu misigissutsit sakkortuut atorlugit saqqummiinermi peqataanissaminut naammattumik toqqissisimassuseqassaaq. • Atuartup taalliami misigititassatut isumaqatigiissutigineqartut malinnerai maluginiaruk. • Atuartup takutitsinerup ataasiusutut pilersinniarneqarnerani peqataanini ilungersuunneraa maluginiaruk. 	<p><i>Atuarfimmi sunngiffimmilu – isiginnaartitsinermik – Ilinniuisortut – Mia Nielsen og Maariu Olsen.</i></p> <p><i>”Arnajarak” – Frederik Nielsen.</i></p> <p><i>”Eventyrdans” - Folkeskolens Musiklærerforening.</i></p> <p><i>”Dansefantasier” - Folkeskolens Musiklærerforening.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup atuaqatiminik saqqummeeqateqarnermini nuannaarlunilu toqqissisimannissaa pingaaruteqartuuvoq. Atuartup suleriaasissat inassutigineqartut malinnerai nakkutigiuq. 	<p><i>”Isiginnaagassiaq” - Habakuk Nulialu – Marie Magdalene – Villads Villadsen</i></p> <p><i>”Alummiu” – Adam Nielsen</i></p> <p><i>”Sainak Sunai” – Hans Lyng.</i></p> <p>Atortussat taaneqareersut assigiinngitsut.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut suliatik atuaqatigiinnut allanut angajoqqaanulluunniit takutissavaat. 	<p>Atortussat taaneqareersut assigiinngitsut.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup suleriaasissat inassutigineqartut malinnerai aammalu timimi rytme-llu ataqatigiissuserneri takutininnerai nakkutigikkat. 	<p>Atortussat taaneqareersut assigiinngitsut.</p>

Isiginnaartitsineq	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsissutissatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • timi atorlugu takussutissii-sinnaanerit suleriaatsillu assigiinngitsut, soorlu usser-sorluni saqqummiinerit, pisinnaasaqafigissagaat • isiginnaartitsissutinik suliaqarnerminni eqqarsaati-minnik katersisinnaallutillu qimerluuisinnaassasut 	<p>Isiginnaartitsinermik atuartitsinermi alloriarfinni siullerni sungiusarneqartut, suliarineqartut suliakiissutigineqarsimasullu nanginneqassapput, matumanili suliami kiisalu isiginnaartitsissutinik suliaqarluni qinersinermi aalajangiiniarnermilu siuariatorneq nammineersinnaanerlu salliutinneqassapput.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinaassusiliinerit. Atuartut minnerpaamik tallimakkuutaarlugit agguarneqassapput. Atit tallimat tunniunneqassapput; atit taakkua eqimattat tamarmik pissavaat, soorlu Aviaja, Karoline, Lars-Emil, Bente Piitarlu. Atit tamarmik eqimattani ima sammineqassapput: ”Aviaja” nipituumik taaneqaqqaassaaq, tamatumalu kingorna peqataasut tamarmik inuup taassuma qanoq ittuuneranik oqaatiginninniassapput (arajunnarpoq), qanoq isikkuliiniasapput (qeeqarpoq), tunuliaqutaanut tunngasumik oqaatigisaqarniassapput (uia Kajimik ateqarpoq) imaluunniit pineqartup inuuneraneersumik aarlaannik ilisarnaataasinnaasumik taasaqarlutik (nillujuitsua naasortaqqarpoq) il.il.. Tamanna ilassutissaarunnissap tungaanut ingerlanneqassaaq aammalu atip/inuup tamanit ilisarnarsilluni kinaassuseqarlernissaata tungaanut. Aqqit tamarmik kinaassuseqalernissaasa tungaanut taamatut ingerlasoqassaaq. Tamatuma kingorna avatangiisilersuisoqassaaq, soorlu angajoqqaanut ataatsimiititsineq, nakorsiartarfiup utaqqisarfianniinneq imaluunniit napparsimavimmi ini uninngasarfik avatangiisusinnaapput. Maanna inuit eqimattamiittut tallimat (eqimattat siulliat) inuit kinaassusilikkat inuttaliulugit isiginnaagassiaaqqamik piareersagaanngikkaluartumik isiginnaartitsissapput. Eqimattat sinneri (eqimattat 2 il.il.) isiginnaartuussapput. Piffissaq ingerlatsiareerpat ilinniartitsisup isiginnaartitsineq kipitissavaa, eqimattallu aappaata isiginnaartitsissutit imarisaa, inuttaritinneqartut il.il. oqaaseqarfigissavaat, suut ajunnginnersut suullu pitsaanerusinginnersut oqaaseqarfigalugit. Tamatuma kingorna eqimattat aappaata aallaqqaataaniit aallartillugu ingerlataq uteqqissavaa, pitsanngoriaatissatut siunnersuutigisat ilanngullugit. Maanna eqimattat siulliat isiginnaartuussaaq. Aammaarluni suna ajunnginnersoq sunalu pitsanngortinneqarsinnaanersoq oqaluuserineqassaaq. Massakut marlukkaarluni sulisoqalissaaq, imaalillugu Aviaja eqimattani siullermeersup Aviajalu eqimattat aappaannersup Aviajamik kinaassusiligaq qanoq ussersortarnersoq, timaa pissuseqarnersoq qanorlu nipeqarnersoq saqqummiunniassavaat. Isiginnaartitsissut aalajangiunnissaata tungaanut isiginnaartitsissutigineqattaassaaq. <p>Kissasaatitut imaluunniit isiginnaartitsissusiamik ilivitsumik suliaqarnissamat periusissatut atorneqartarsinnaavoq.</p>

Isiginnaartitsineq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<p>Ilinniartitsisoq atuartunik nalilersuisassaaq peqatigalugillu nalinersuisassalluni. Alloriarfimmili matumani pingaartineqassaaq, atuartut namminneq naammassisaminnik nalilersuisarnissaat, ilaatigut eqqarsaatiminnik katersuisinnaanertik qimerluuisinnaanertillu sulissutigissammassuk kiisalu isiginnaartitsinermi namminneq suliaminnut maluginniarniarunissaat anguniarlugu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut kinaassusiliiniarnermik isumaqatigiissutit isiginiarneraat malinniarneraallu maluginiaruk. • Atuartut allannguutissatut siunnersuutiniq saqqummius-sinissamat qanoq pikkoritsiginersut maluginiaruk. • Atuartut kinaassusiliiniarsarinertik qanoq namminersuutigigitigineeraat maluginiaruk. • Atuartut marlukkaarlutik ingerlataq annikitsukkuutaarlugu nalilersorlissuk. • Atuartut suleqatigiit ataatsit arlamik eqqarsaatiminnik katersuisinnaassusii, qimerluuisinnaassusii ussersorsinnaanerilu nalilerlisigut. • Atuartoq nammineq eqqarsaatiminnik katersuisinnassutsi qimerluuisinnaassutsilu nalilersorluuk. 	<p>Silamiut aperineqarsinnaapput isumassarsiorfigineqarsinnaallutillu, imaluunniit sivilisunerusumik sivikinnerusumilluunniit ilinniartitsisorineqarsinnaallutik.</p> <p><u>Atuakkat pineqartumut tamarmut atortut:</u> <i>Billedpædagogisk Tidsskrift: no. 3, Oktober 2002, temahæfte om Teater</i></p> <p><i>"Drama og Teaterlege med de små"</i> Gudrun Ekstrand og Ulla-Britt Jensen, Drama 2000, "findes i flere kategorier"</p> <p><i>"Praktisk håndbog til undervisning i drama og teater"</i> Niels Holck, Dafolo 1998</p> <p><i>"Tæt på skuespil"</i> Karin Lisby; Aschehoug 1992 - om kropssprog, mimik, status, image med øvelser og opgaver</p> <p><i>"Teater uden drama"</i> Sussanne Plough, Aschehoug cop. 1989 - fra ca. 14 år</p> <p><i>"Impro"</i> Keith Johnstone, Hans Reitzel 1999 -grundøvelser i improviseringer og fortælle teknik</p> <p><i>"Kommas Teaterbog"</i> Arne Skov Thomassen, Komma og Clausen 1992 - om forskellige teatergenrer</p> <p><i>"Dramas store bog om teaterrekvisitter"</i> Jaquie Govier, , Forlaget Drama</p> <p><i>"Dramas store kostumebog"</i> Jaquie Govier m.fl, Forlaget Drama</p> <p><i>"Al begyndelse er let – inspirationsbog for voksne der vil lave teater med børn"</i> Grethe Holm, Forlaget Drama</p> <p><i>"Ideer til dramatik"</i> Søren Friberg og Torben Weinrich, Forlaget Drama</p> <p><u>Nittartakkt pitsaasut:</u> www.drama.dk Forlaget DRAMA "Teaterhjørnet" på Vesterbro, 175</p> <p>teaterhj@drama.dk tassani pineqarsinnaapput: atuakkat, atortut, isiginnaartitsilluni pinnarsaatit, meeqqanut inuusuttunullu isiginnaagassiat.</p> <p>www.danteater.dk Dansk teater forlag Atormiartarfik, meeqqanut inuusuttunullu isiginnaartitsissutit isiginnaagassiallu atukkiunneqartarput. Isiginnaartitsissutit, atuakkat il.il pigaat. Nutaarsiaasaataannik pisartagaqarnissamat akeqanngitsumik ilannuttoqarsinnaavoq.</p> <p>www.DATS.dk Landsforeningen for dramatisk virksomhed. Qallunaat isiginnaartitsinermik ilinniagaqarsimangitsut isiginnaartitsisarfiinut nunarsuarmilu tamarmi isiginnaartitsisarfinnut link-eqarfik.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • ileqqorillutillu imminut aqulluarsinnaassapput 	<ul style="list-style-type: none"> • Teatersport, sungiusagassap ilaa Ilinniartsisoq oqaatigisassanik amerlasuunik nassaartussaaq, pappiaqqamullu allattorlugit, soorlu "Naamik, qimmera qimaavog" imaluunniit "Taamaattoqanngilluinnarpoq" imaluunniit "Napparsimavog" il.il. Atuartut marlukkuutaarlutik sulissapput. Atuartup aappaata oqaatigisassatut allassimasog tigussavaa, ataatsimoorlutillu pissusilersoqatigiinnermikkut aapparminut oqaatigisassatut allassimasut taatinniassallugit. Taatitaqarniarneq minutsit marluk iluami naammassin-eqarsimassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • isiginnaartitsinermi suleqateqarsinnaallutillu kisimiil-lutik takutitsinnaassasut • isiginnaartitsinermi atortus-sanik aamalu oqaatigisas-sanik suliarinnissinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Teatersport atortulersorluni. Atuaqatigiit eqimattanut tallimakkaartunut agguakkit. Eqimattat ataatsit isiginnaartitsiviup killingani issiavilersorlutik aallartissapput. Atuartoq ataaseq teatersport-imik aallarniissamat suliakkerneqassaaq, tamatumalu kingorna isiginnaartut oqaluttuamut, avatangiisigititassanut, oqaatigisassanut il.il. siunnersuuteqas-sapput. Atuartut tamarmik taamatut misiliissapput.
<ul style="list-style-type: none"> • isiginnaartitsissutinik tamakkiisunik isumassarsia-mit isiginnaartitsissutip inernissaata tungaanut suliarinnissinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • H.C. Andersen ukioq 2000-mi. Atuartut eqimattanut inuttakitsunut agguarneqassapput, H.C. Andersen-illu isiginnaartit-sissusiaanik, soorlu "Den grimme Ælling"-imik, agguarneqassapput. Oqaluttualiap ukiua ukiumut allamat nuunneqassaaq, 2000-imi pisimasunngortillugu, isiginnaartitseqataasut tamaasa, tassa inuttaasut, uumasut assigisaallu, nutaamik piffissa-liunneqartumut naleqqussarneqassapput. Atuartut ilinniartsisortik isumassarsiorloralugu siunnersortigalugulu nammineerlutik sulissapput. Isiginnaartitsissutiliaaraq atuartut nukarliit isiginnaartoralugit takutinneqassaaq.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq qanoq malinaalluartigalunilu pissusilersoqatimi oqaatigisaanut qanoq anngaatiginersoq maluginiaruk. • Atuartup oqaatigiliuk, suliaminni sumi imminut aqussinnaalluarsimalluni malugisimanerlugu. 	<p><i>"Impro"</i> Keith Johnstone, Hans Reitzel 1999 - grundøvelser i improviseringer og fortælle teknik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut isiginnaartitsinermik suliaqassapput kingornalu imminnut nalilersussalutik. • Atuartup atuaqammi siunnersuutaat atorluarnerai maluginiaruk. 	<p><i>"Impro"</i> Keith Johnstone, Hans Reitzel 1999 - grundøvelser i improviseringer og fortælle teknik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut namminneerlutik isiginnaartitsissut qanoq pitsaatigilernersoq, isiginnaartullu isumassarsiat nutaat paasinerat il.il. nalilersussavaat. • Atuartoq sulineq tamaat, tassa isumassarsinermit isiginnaartitsinerup naammasineranut aammalu naliliinermut, iluamik malinnaasinnaanersoq maluginiaruk. 	

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • allataq aallaavigalugu ingerlatassanik aalajangersimasunik sungiusarnermik suliaqarsinnaassasut • isiginnaagassianik annertunerusunik, soorlu musicalinik iisiginnaartitsivimmilu isiginnaagassianik, aaqqisuussinermik misilittagaqassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilinniartitsisup isiginnaartitsissutitut suliarineqareersimasut marluk pingasulluunniit toqqassavai saqqummiullugillu, taakkulu tamanit atuarneqarlutillu oqaluserineqassapput. Tamatum kingorna isiginnaartitsissummik ataatsimik toqqaasoqassaaq. Immikkoortoq siulleg - Tunuliaqutsersuineq. Isiginnaartitsissummi atorneqartussanik tunuliaquttanik avatangiisinillu isumassarsiortoqarlunilu siunnersuusiortoqassaaq. Suut pigineqareersut suullu sananeqartariaqarnerut paasiniarneqassaaq. Tamatum kingorna tunuliaqutsiussassat nutaat suliarineqassapput, tamatumunngalu peqatigitillugu isiginnaartitsinissamat suliasat allat suliarineqassapput. Immikkoortoq tulleg - Misilitsinneq. Ilinniartitsisup atuartut tamaasa inuttaaffissaminut kissaateqareersimasut misiligassavai. Atuartut angerlarsimaffimminni sungiusassapput, qanorlu inuttaaffissartik isiginnaartitsissutigerusunerlugu takutissalugu. Ilinniartitsisup kikkut sorlermut inuttaassanert aalajangissavaa. Ilinniartitsisup peqataaniartut qanoq amerlatiginerat apeqqutaatillugu pisariaqartitsinerlu naapertorlugu inuttaaffissat amerlissavai, taamaalilluni atuartut tamarmik inuttaaffeqalersillugit. <u>Inuttaaffissanik nutaanik pilersitsinissamat isumassarsiaasinnaasut:</u> 1. Isiginnaartitsinerup ilaa inuppaalunnik inuttaqartoq ilassutigineqassaaq: kaasarfissuisartut, aqqusinermi nipilersortartut, sakkutuut, tuniniaasartut allallu, oqaatigisassaata ilanngullugit. 2. Isiginnaartitsisunut allanut erinarsorlutik tapertaasussanik erinarsoqatigiiliortoqassaaq. 3. Isiginnaartitsinermi immikkoortunik nutaanik sukumiisumik oqaluttuutunik ilassutaasunik sanasoqassaaq. 4. Isiginnaartitsinermi inuttaasut tamarmik "isiginnaartitsisartunik" marlunnik inuttalerneqassapput. Immikkoortut pingajuat - Sungiusarneq. Peqataasut tamarmik siuliani sungiusarmissamat taaneqartutut isiginnaartitsinermi inuttaaffigisassatik sungiusassavaat. Atuartut marlukkanarlutik sulissappata, atuartut marluk ataatsimoorlutik inuttaaffigisassatik sungiusassavaat. Matumani ilinniartitsisooq piffissaq tamakkerlugu atuartunut ilitsersuinissamat inuttaaffigisassaannullu tunngasunik pitsaasunik isumassarsisittarnissaannut annertuumik akisussaaffeqarpoq. Aammattaaq isiginnaartitsinermi immikkoortut annertuut amerlasuunillu inuttaqartut sungiusaariaatsinik sungiusimasanik atuilluni ilinniartitsisumillu isumasiuillunilu naqqissuuteqartartumik najorteqarluni ingerlanneqassapput. Immikkoortut sisamaat - Atisarisassat. Atuakkat aviisillu piffissami isiginnaartitsissutitip nalaaneersut imaluunniit isiginnaartitsissutit set-up pigisaa pissarsiarikkut. Nipilersoritsi internet-ilu atorlugu assinik allatanillu atisassaliornermi atugassanik pitsaasunik pissarsigitsi. Tamatum kingorna isiginnaartitsinermi inuttarineqartup isikkua aallaavigineqassaaq, taavalu peqataasut tamarmik angerlarsimaffimminniit atorsinnaasaminik, soorlu saagunik, tippinik, natsanik, kjuuliniq, allarutinik, qatanngutit panaannik, angakkuartaataannik, sisorarfimmi atisarinikuusaanik assigisaannillu, nassassapput. Tamatum kingorna peqataasut TAMARMIK atisalersorneqassapput. Mikisualukkuutaat, soorlu kusassaait, ilaartuutit, kingulliullugit suliarineqassapput. Immikkoortut tallimaat - Qalipatsinneq. Atuartut inuttaaffissamik qalipatsinnissaannut siunnersuutiminnik titartaassapput. Tamatum kingorna atuartut eqimattani ikittunik inuttaqartuni katerillutik periarfissat assigiingitsut misilittassavaat. Eqqaamajuk isiginnaartunit tunorlernit takuneqarsinnaaqullugit qalipatsinnerit ersarissuussammata. Isiginnaartitsivinni qalipaasarnermut tunngasunik atuakkani isumassarsiat atorneqassapput. Immikkoortut arfernat - Misilitsinnerit. Isiginnaartitsinermi atisarisassat atorlugit atornagillu misilitsinnerit annertuut, ataatsimoorlunilu misilitsinnerit ingerlanneqassapput. Naggataagut isiginnaartitsinermi atisarisassat atorlugit, tunuliaqutserluni qalipanneqarlunilu misilitsinnerit ingerlanneqassapput. Immikkortut arfineq-aappaat - Qullilersornerit nipilerinerillu nipilersornermik aam-malu AV-mik ilinniartitsisumik peqateqarluni isumaqatigiissutigineqassapput. Atuartut marlussuit taakkununga pikkoriffeqarpata, tamatumunnga akisussaaffilerlugit isumaqatigiissuteqarfigneqassapput. Tamatum kingorna misiliteq kingulleq takutitseqqaarnissarlu isumaqatigiissutigineqassapput, isiginnaartitsinerlu minnerpaamik marloriarlugu takutinneqassaaq, soorlu 1. - 7. klassinut aammalu 8. - 11. klassinut.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup misilitsinnerni tamani oqaatigisassanut atortussanullu tunngatillugu ilisimasani atornerai maluginiaruk. • Atuartup suliap ingerlanera tamaat malinnaaffigilluamneraa, aammalu nammineq isiginnaartitseqatimilu inuttaaffii malinnaaffiginerai maluginiaruk. • Atuortoq isiginnaartitsissummik suliaqarnermini tamarmiussusermik ataqatigiinermillu misigisaqarneraq maluginiaruk. • Suliap tamarmi ingerlanerani atuartut tamarmik sulinerup ingerlarngani tamani peqataanersut maluginiaruk. • Atuartut eqimattani amerlanngitsunik inuttaqartuni pilersaaruserlutillu ullormut sulianik nalilersuisussaniitikkat. 	<p>Teaterbutikken isiginnaartitsissutini arlaqartunik pisiarinqarsinnaasunik peqarpoq. teaterhj@drama.dk –mi pissarsiarineqarsinnaavoq.</p> <p>Dansk Teaterforlag, isiginnaartitsissutianik atomiartarfik. www.danteater.dk -mi pissarsiarineqarsinnaavoq.</p> <p><i>"Kommas Teaterbog"</i> Arne Skov Thomassen, Komma og Clausen 1992 - om forskellige teatergenrer</p> <p><i>"Dramas store bog om teaterrekvisitter"</i> Jaquie Govier, Forlaget Drama</p> <p><i>"Dramas store kostumbog"</i>, Jaquie Govier m.fl., Forlaget Drama</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • isiginnaartitsissutinut assi-giingitsunut taaguutit paasi-simassagaat aammalu isiginnaartitsivinni assigiingitsuni ileqqorineqartut, tassunga ilanngullugit kalaallit ileqqui, tragedien, det naturalistiske teater aammalu absurdteater ilisimaarissagaat 	<p>Isiginnaartitsissutinik assigiingitsunik aammalu isiginnaartitsivinni ileqqunik assigiingitsunik suliaqarneq angajullernut aallartitsissutigissallugu isumassarsiatsialaavoq, tamatumami atuartut isiginnaartitsineq nutaanik allanngorartunillu misilittagaqarfigilissammasuk, alloriarfimmi tassani isiginnaartitsinermik suliaqarnerminni iluaqatigisinnaasaminnik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Absurd teater. Ilinniartitsisooq aallaqqaasiullugu eqimattanut pineqartoq pillugu saqqummiussaqaassaaq. Matumani imarisat avatangiisillu kiisalu oqaluttuarisaanermi inuiaqatigiinnillu tunuliaqutaasut ersarissarneqassapput. Absurdteater-ip uteqattaarinerit, ataatsikkut oqalunnerit nikeriartarnerillu pingaartut imarai. Tamatuma saniatigut "inuit namminneq silarsuarminniittut"/ avissaarlutik/immikkoorlutik piffissap ataatsip iluani pisut imarai. Atuartut marlukkaat imaluunniit sisamakkuutaat imminnut suleqatigiissikkat. Maanna eqimattaqqat tamarmik geometriskimik aalariatsimik pilersitsissapput, koreografiusamik. Eqimattami peqataasooq namminerisaminik nikeriarniliussaaq, tamannalu allanngorteriarlugu allat pingasut nikerarnerannut ilanngullugu sanaqqinneqassaaq. Peqataasut namminerisaminnik nikerassapput, taamaattorli eqimattaq ataatsimut rytme-liussaaq. Inuttaliussat sisamat taakku ataatsimuukannersinneqassapput, taamaalliluni inuttaliussat naapittussanngorlutilluunniit eqimattani nikeriarnit allat allanngortittariaqartilissallugit. Maanna eqimattat aalajangersumik koreografiliussapput takutinneqartussamik. Tamatuma kingorna atuartut marlukkaat suleqatigiissapput, Samuel Becket-illu isiginnaagassiaanit "Venter på Godot"-imit illugiilluni oqaatigisassanik (A4-tut angissuseqakannersumik) taamatut suliarineqartussamik pissarsissallutik. Atuartut rytme-mik nassaassapput/pilersitsissapput, uteqqiinnermik aammalu assigiiaakkamik nikeriartarnermik oqaluutigaluni ingerlanneqartussamik pilersitsissapput. Eqimattat tamarmik oqaatigisassanik assigiinnik takutitassaminnik pissarsissapput. Naggasiullugu oqaloqatigiinnerup taassuma ataatsip qanoq ilillugu assigiingitsunik aaqinneqarsinnaanera oqallisigineqassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • isiginnaartitsissutilerinermi kalaallisut, qallunaatut immaqalu tuluttut taagutit atorsinnaassagaat 	<p>Isiginnaartitsissutinik suliaqarnermi pineqartumi taagutit nalinginnaasumik atornerisigut ilinniarneqassapput. Sungiusarnerit oqaatsit arlallit atorlugit ingerlanneqarsinnaallutiluunniit oqaatsit paarlakaajaallugit ingerlanneqarsinnaapput.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teatersport-imik pinnguarneq, tassani avataaneersutut ilanngutassat ilaat tassaassapput oqaatsit, kalaallit qallunaallu oqaasii paarlakaajaatiinnavillugit atorneqassallutik.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> Absurdteater-ip sinaakkutai isumaalu aallaavigalugit eqimattat tamarmik immiinnut naliliiffigeqatigiissapput. 	<p><i>"Kommas Teaterbog"</i> Arne Skov Thomassen, Komma og Clausen 1992 - om forskellige teatergener</p>
<ul style="list-style-type: none"> Atuartup pineqartumi taaguutit ilisimaaralugillu atornerai aammalu oqaatsit arlallit atorlugit oqalussinnaanersoq maluginiaruk. 	

